

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta,

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: Hétköznapi ruhában. *Dr. Akos Ferenc.* — Meghalt a pápa. *Dr. Sipos István.* — Miért van szükségünk az autonómiára? *Dr. Késmárky István.* — A szentek világából. *Gy. J.* — Rendithetetlen hit. *Györkös József.* — A pécsi sz. Bertalan-kápolna története. *Szentkirályi.* — Szentírás. *Dr. Iványi János.* — Az egyház életéből. — Hirdetések.

Hétköznapi ruhában.

Szokatlan hosszú idő mult el azóta, hogy utolsó számunk megjelent. Az elmúlt idő a vajadásnak és tervezgetésnek volt ideje. Ma új alakban jelenünk meg. Egyszerűbb formák között, azt mondhatnók, hétköznapi ruhában. Eddig úgy éreztük, hogy annak a tartalomnak, amelyet adtunk, a hit igazságainak és az Egyház eseményeinek ünnepi ruha dukál. Hogy ne csak a lélek ünnepeljen, amely elmélyed a tartalomban, hanem a szem is szívesebben pihenjen meg a napi lapok göröngyös papírjai után a mi szép fehér oldalainkon.

De az élet másról győzött meg. Szegény, egyszerű lelkek is kérték lapunkat, akiknek anyagi ereje azt a néhány koronát sem győzi, amelyet lapunkért kérnünk kellett. De akik néhány fillért szívesen adnának. Hogy ők is megfizethessék, hogy ez a lap az övék is lehessen, azért öltözködtünk fel ilyen egyszerű ruhába. Legyen a ruha hétköznapi, a lélek ünneplő marad az egyszerű köntös alatt is. S amint a mi lelkünk ünnepélyes csendjében születnek meg ezek a sorok, legyen olyan ünnep azok lelkében is, akik olvassák.

A megszállás alatt, mikor a szép magyar földről hozzánk még a gondolat sem jöhetett át, többet kellett adnunk, mint országszerte a Tudósítók adnak. Pótolni akartuk a számüzött hitéleti folyóiratokat. De ami a közéletben történt, ami keresztény világnézetünket esetről-esetre érdekelte volna — szégyen ma is elgondolni — elhalt a tollunkban, mert mások ott elfojtották.

Ma sem akarunk politikát csinálni. Nekünk vannak értékeink, amelyek messze fölötte állnak minden politikának és politikai változatnak, amelyek igazak maradnak, ha pap ül a kultuszminiszteri székből, vagy kisgazda vagy liberális. A mi politikánk a kétezeréves Egyháznak politikája, amely azt keresi, hogy az evangélium szelleme érvényesüljön családban, hivatalban, az ország kormányzásában. A mi pártprogrammunk az evangélium. De mivel emberi vonatkozások ezer szála köt a napi élethez, azért kell az evangéliumnak is napi politikájának lennie. Ma el fogjuk mondhatni, hogy az evangélium magaslatairól hogyan kell megítélni a város és az ország mozgalmait.

A világegyház életét nem lehet másképp élni, minthogy avval az egyházzal élünk, amely környezetünket alkotja. Nekünk Pécssett kell Róma életét élnünk. Amit az Egyház szerte a világon alkot, azt nekünk itt Pécssett kell megalkotnunk. Ami a világegyházat másutt támadja, azt nekünk itt Pécssett kell kivédnünk. Ami a világegyháznak fáj, azt nekünk Pécssett kell vele éreznünk. A nap, egyformán árasztja végtelen tüztengeréből sugarait a világmindenségbe, s mi mégis másképen érezzük fényét és meleget Pécssett, mint lenn Itáliában. De azért ugyanaz a nap, ugyanaz az Egyház fénylik és melegít utjainkon. Ennek a kétezeréves napnak egy kis sugára akar lenni a Tudósító hétköznapi ruhájában.

DR. ÁKOS FERENC.

Meghalt a pápa.

A Vatikán csöndes, komor folyosóin szomeru menet halad végig. A római egyház kamarás-bibornoka a kamarai papok kísérelében megrendülve halad a történelmi nevezetességű boltívek alatt s egy lefüggönyözött ablaku szobába lép be, XV. Benedek pápa betegszobájába. Ágyához lépve háromszor fenhangon szólítja: Szentséges Atya! és ugyanannyiszor kis ezüst kalapáccsal homlokát érinti. De a pápa nem felel. A pápa meghalt!

Villámgyorsan viszi szét a hírt a táviró, a világ minden részébe, s nem pusztán Olaszországban vagy a román államokban, vagy Európában, de az egész földkerekségen mindenütt szinte egyszerre fekete zászlók jelennek meg az egyházi épületeken és hivek házaiban s hirdetik a katolikus egyház gyászát. Ó anyaszentegyház,

o sancta Mater Ecclesia! Ez is egyike azon pillanatoknak, amikor egységed, a pápaságban való betetőztetésed a rendesnél is elevebbé és tudatosabbá lesz a lélekben, mert szinte szemünkkel látjuk, hogy egyesül a sok millió katolikus egy valamennyiöket átfogó és egy családdá összefűző érzésben, gyászban és fájdalomban.

Meghalt XV. Benedek.

A 261. volt a pápáknak sz. Péterrel kezdődő hosszú sorában. Közel két ezer éve, hogy megkezdődött e sorozat, amelynek 261. tagja halt meg most, hogy néhány nap múlva a 262. foglalja el sz. Péter székét.

Nincs a föld kerekiségén trón, amely ily régi volna, amely ily multa lekinthetne vissza, mint a pápaság. Az első pápák akkor jártak a római fórumon, amikor még nem hevert romokban, mint most, hanem aranytól és márványtól ragyogott, büszke császári paloták vették körül s oszlopos pogány templomok pompája diszitette. Mikor még Jupiternek tömjénfüsttel áldoztak s Vesta szentélyét szüzek őrizték, akkor alapították a pápaság, s most is fennáll, mikor a római birodalomnak, intézményeinek, légióinak, hires közigazgatásának már csak emléke él. Az egyház mellett a legrégebbi állam is csak tegnapelőtti. „Ő látta kezdetét — mondja egy protestáns történetíró, M a c a u l a y — minden kormánynak és minden egyházi intézménynek, mely jelenleg a világon létezik; s nem tudjuk bizonyosan, nincs-e arra hivatva, hogy mindenkinek végét lássa. Nagy volt és tisztelt, mielőtt a szász Britanniába lépett, mielőtt a frank átment a Rhénuson, midőn még görög ékes-szólás virágzott Antiochiában, midőn bálványokat imádtak a mekkai templomban. És talán fenn fog állani ernyedetlen erővel, midőn valami új-seelandi utazó egy nagy pusztaság közepett a londoni hid egyik tört ívezetén foglal helyet, hogy sz. Pál romjait vázolja.”

Mi tudjuk, hogy nem t a l á n, de valóban fenn fog még akkor is állani, mert Krisztus vele van a világ végeztéig s az isteni erők történelmi megtestesülésének egyik módja a pápaság, az egyház egységének fundamentuma, elpusztíthatatlanságának biztosítója.

És nincs a földkerekségen fejedelmi trón, mely oly tiszteltreméltó volna, mely oly sok nagy uralkodót birna felmutatni, mint sz. Péter széke.

Katedrákon és szószékeken, könyvekben és hírlapi cikkekben a pápaság ellenségei még mindig eleget dörögnek a „rossz” pápák ellen. De a legdühösebbek sem tudnak több ilyent felkutatni husz-huszzonegynél. Fogadjuk el, hogy ezek valóban mind „rossz” pápák voltak, hogy ezek mind méltatlanul ültek sz. Péter székén és nem becsületet, hanem ségyent hoztak arra. De mi ez a huszonegy a többi kétszáznegyven mellett, akikben a legádázabb ellenség sem tud semmi kivetni valót fölfödözni. Egy kétszázhatvanegy tagból álló sorozatban mindössze huszonegy méltatlan,

a többi mind érdemes, jóakaratu, nemes törekvésű; nagyon sok olyan, aki erény, tudomány, jellem és önfeláldozás dolgában megszékimagaslik; közülük negyvenhat mint *martir* vérét ontotta a vallásért, hetvenötöt pedig mint *szentet* tisztelünk. Hol van az a dinasztia, mely csak ilyen kevés számú méltatlant s ennyi kiváló tagot mutathatna fel.

Valóban Isten műve az egyház, aki a szomorú korszakokban is vele volt s nem engedte meg, hogy a méltatlan vezetők zátonyra juttassák szent Péter hajóját, a legtöbbször pedig gondoskodtak róla, hogy olyanok tartsák kezükben a kormányrudat, akik személyes erényeikkel is mindenkinek bizalmát és tiszteletét érdemlik ki.

Dr. Sipos István.

Miért van szükségünk az autonomiára?

A mikor 1918-ban a megalakult magyar köztársasági államforma kimondta az egyház és állam szétválasztását, ennek behatása alatt nagy erővel megindult az országban a kath. autonómiai mozgalom. Magam is részt vettem a pécsi egyházmegye képviselőtében egy budapesti gyűlésen, mely az 1902-iki autonómiai tervezetet véve alapul, új tervezetet dolgozott ki. Mielőtt ez megvalósítható lett volna, kiűtött a kommunizmus, az országos autonómiai mozgalom elaludt. A szerb megszállás alatt 1919-ben itt Pécsen a keresztény szocialisták kezdeményezésére erőteljes mozgalom indult meg a pécsi városi és egyházmegyei autonómia szervezésére. A megyéspüspök ur egy autonómiai bizottságot nevezett ki, mely alapul véve a budapesti szervezetet, azt 18 ülésen át a pécsi viszonyoknak megfelelőleg átdolgozta, a tervezetet úgy a püspök mint a székeskáptalan elfogadta, május hó egyik vasárnapjára már ki volt tűzve az autonómiai alakuló gyűlés, a meghívók szétmentek, mikor szombaton délután Mészáros szerb alispán az alakuló gyűlés megtartását, melyhez a szerb főispán előzetesen hozzájárult, egyszerűen betiltotta. A szerb megszállás alatt az ügyet egyszerűen nem lehetett többet elővenni, de a felszabadulás óta elmúlt már egy félév, miért alszik tehát az autonómia ügye Pécsen? Talán nincs arra többé szükség?

Igaz, hogy ma Magyarországon állítólag keresztény kurzus van, igaz, hogy a megcsönkített Magyarországon a katolikusok száma még nagyobb, mint volt azelőtt, de vajjon ezzel rózsásabbá lett-e Magyarországon a katolikusok helyzete? Nem csusztunk-e le méginkább arról a magaslatról, mely számunknál, erkölcsi tartalmunknál, intelligenciánknál és anyagi helyzetünknel fogva bennünket megilletne? Mi ennek az oka?

Először is a magunk gyáva magaviselete. Meghunyászkodunk. Ha kath. hitünket támadták, nehogy bigottaknak lássunk, csendesesen hallgattunk, sőt jóakaratulag mosolyogtunk, ezzel a támadót még vakmerőbbé tettük, pedig talán elég lett volna egy komoly tekintet a fecsegőre, hogy torkába fojtsa a szót.

A másik nagy hibánk volt, hogy szétszóródtunk, mint az oldott kéve, egymást meg nem értettük, ha vallásról egyházzól volt szó, azt még jobbaink is a papok dolgának tartották. Ne keressük most, hogy ki volt a hibás, ébredjünk fel, lássuk be, hogy ez így tovább nem tarthat. Egyesülésben van az erő. Képzeljük el, micsoda erőt képviselne az, ha az ország lakosainak 63%-át kitevő katolikusok öntudatosan egyesülnének a legszentebb cél, az igazság és jog védelmére. Hol van olyan hatalom, mely ezzel ellenkezni merészelne, melynek bátorsága lenne az ország lakosainak tulnyomó részét kitevő katolikusok által védett katolikus érdekeket csak ujjával is érinteni; ellenben hány, most még ingadozó, vagy kényszerűségből az ellentáborban lévő fog hozzánk csatlakozni

De hol történjék a katolikusok szervezkedő egyesülése? A katolikus autonómiában. Igazi tengeri kigyója ez az autonómia a katolikus ügynek. Fél század óta huzódik az ügy és ma csaknem ott van, ahol kezdetben volt. Most volna annak megalkotására alkalmas idő. Eddig egyik fő akadálya volt a királyi kegyuri hatalom, mely most alszik. A másik volt a kultusz miniszter görcsös ragaszkodása az egyházi alapok kezeléséhez. Ez is talán épen a mai viszonyok közt lenne a legkönnyebben megszüntethető. A püspöki kar pedig, melyet sokan szintén kerékkötőnek tartottak, kimondta készsége csatlakozását. Azért kellene most a mai kor szellemének megfelelőleg a leggyorsabban megcsinálni az autonómiát.

És ennek az autonómiának kell átvenni az egyházi vagyon kezelését és keresztül vinni a katolikus hívők helyes alapokra fektetett önadóztatását a katolikus egyház céljaira. Ennek az autonómiának kell felvennie a tárgyalásokat az államhatalommal mielőbb minden olyan kérdésben, mely az egyházi vagyon állagát érinti.

És itt igen fontos kérdések várnak megoldásra. Az államnak ki kell adni a róm. kath. egyháznak a vallás, tanulmányi és egyetemi alapítványokat és el kell állnia azon jogától, hogy élvezze az interkaláris jövedelmeket és örököljön az egyházi javadalmak után.

A megalkotandó autonómia lehet eleinte akármilyen kezdetleges, csak egyszer már legyen meg. A papságnak össze kell itt fognia a világi elemmel a kath. egyház érdekeinek megvédésére. A kath. társadalomnak fel kell ébrednie és fel kell ismernie, hogy a kath. egyház védelmezésében önmagát és a magyar állami életnek mindenkori alkotmányosságát védelmezi.

De a kath. társadalomnak áldozatot is kell hoznia. Bármily óriásinak tetszik is az autonomia kezelésébe kerülő egyházi vagyony, az egyház kiadásainak fedezésénél nem nélkülözheti hívőinek adóját. Akármilyen kicsiny adókulcs mellett, de keresztül kell vinni az önadóztatást, mely egyben alkalmas lesz a kath. ügyek iránti érdeklődés ébrentartására. Ez pedig nagyon fontos, mert a kath. társadalom céljait csak úgy tudja elérni, ha nem csupán meglévő vagyonára támaszkodik, hanem önfeláldozása árán is keresi boldogulását.

Egy nagyon fontos kérdés továbbá a háboru által okozott terhek viselésében az egyházi vagyony szerepe. A magyar katholikus egyháznak e kérdésben van már történelmi tapasztalata. Minden háboru anyagi terheiben a magyar kath. egyház kivette a maga részét és ez elől nem akar most sem elzárkózni. Nem lesz oly vagyoni teher, melyet az egyház, ha igazságosan és arányosan vetik ki reá, el ne fogadna. Vállalni és viselni fog minden anyagi terhet, de azt méltán megköveteli, hogy e teherben ne csak az ő milliói, hanem a háborus milliomosok vagyona is részesedjék. És ezen háborus terhek beállításánál már érvényesülnie kell a kath. autonomia szervezetének, mely az egész kath. társadalom kulturális és vallási érdekeinek oltalmazásával követelheti, hogy ám rójjanak ki nagy terhet az egyházi vagyonyra, de ne rakjanak reá annyit, amely alatt összeroppan.

A római katolikus egyház erősségét sohasem vagyonában, hanem hiveinek lelki tartalmában találta. Az egyháznak a jövőben minél többet kell áldoznia az iskolákra és hiveinek képzésére. Ezzel komoly állami érdeket is szolgál és e célját csak jelentékeny vagyoni erőforrásokkal érheti el. Neki tehát nemcsak oltalmaznia kell létező vagyonát, de hívői adózásában új jövedelmi forrásokat is kell teremtenie. Az így felépülő kath. autonomia és kath. társadalom a legbiztosabb alapja lesz a magyar állami élet alkotmányosságának.

Mivel azonban nálunk az autonómia körül még mindig elég nagy a tájékozatlanság, talán jó lenne a pécsi autonómiai bizottság által készített tervezetet sokszorosítani és nem mint kötelező szabályt, hanem mint irányító javaslatot az érdeklődők között kiosztani.

Dr. Késmárky István.

A földhöz sujtott ellenség újra fölkelhet, de a megengesztelődött valódilag le van győzve.

Schiller.

Vizsgálódjatok, amint én vizsgálódtam és akkor hinni is fogtok, amint én hiszek; mert a vallás csak egyet kíván: azt, hogy ne ítéljétek el, mielőtt még nem ismertétek.

Tertullian.

A szentek világából.

Kildare városka az ugyanily nevű irországi tartományban. Itt volt a szent Bridget-kolostor, amelyben 800 éven át szakadatlanul égett az örök lámpa. A kolostor, amely szent *Brigida* korában, a VI. században, élte virágkorát, ma már romokban mint régi idők tanuja áll csak.

Réges régen e kolostor meghitt, szent magányában ültek egymás mellett Szent Brigida, a kolostor urnője s barátnője Daria. Istenes, szent dolgokról beszélgettek. Beesteledett. Megjelentek a csillagok az ég boltján. „*A csillagok pedig ragyognak örállásaikon és örvendeznek; szólittatnak és azt mondják: Jelen vagyunk! és vidámsággal világítanak annak ki őket teremtette.*” (Baruk III. 35.) A gyönyörűségtől megittasultan tekintett Brigida Isten ragyogó dicsőségének világába. „*Uram! mi Urunk!*” — sugdosták aikai — „*mely csodálatos a Te neved az egész földön!*” (Zsolt. VIII. 2.) És a barátnője, Dária sirásra fakadt. Neki nem ragyogtak az ég csillagai — vak volt szegény. Miért nem lehet, miért nem szabad neki is látni az Isten dicsőségét? Részvét szállja meg Brigida lelkét. — Szent bizalommal tekint fel ahhoz, aki fenn a csillagok fölött trónol, a Mindenhatóhoz, a végtelen Jóságához. Aztán oda lép a vakhoz, kezével megérinti annak bezárt szemhéjait... Örömkialtás cseng be-

le a kolostor szent csendjébe. Daria lát! Tágranyilt szemei alig tudnak eltelni a világ fény-sugaraival. Nézi, látja az ég csillagos köntösét. Nézi, látja a felkelő nap biborát s annak gyémánt tűző ragyogását fenn az égen. Látja Isten csodás világát, a virágokat, a gyümölcsöző fákat, a hegyeket, a folyó vizét, az ég felhőit.

De — látja — látnia kell az emberek örült, éhes törtetését a hiu dicsőség, a törékeny öröm, az üres hiuság után. Beletekint emberek szemeibe, amelyekből szomorúság s nyomor sir ki. Lát haragvó szemeket, a szenvedély tüzétől izzó tekintetet s mindenhol mélységeket lát telve jajjal s bajjal — mindenütt elvakult emberek látó szemekkel. Néz és lát Daria. És midőn megint este lett s ott ültek csendben, magukban, úgy érezte Daria, hogy fáradtra nézte lelkét, hogy a fény-sugarakkal porszemek is verődtek be lelkébe s porszemekkel nyugtalanság — úgy érezte, hogy távol van tőle Isten, igen távol.

„Csukd le, zárd be ismét az én szemeimet!” — esdekelt Brigidának — „Zárd le szemeimet örökre” — „minél távolabb van az ember a világtól, annál közelebb jut Istenhez.”

És Brigida lecsukta Daria szemeit.

Gy. J.

Szakits rossz szenvedélyeiddel s holnap már hívő leszel.

Pascal

„Rendithetetlen hit.“

Rómából, a katolikus kereszténység szívéből, szállt világgá a hír, hogy *Ratti biborost*, milánói érseket, megválasztották a világegyház fejévé, ki a választást elfogadta s *XI. Pius* néven Szent Péter örökébe lépett. A katolikus világban felhangzott az örömszó: Van pápánk!

Egy régi, bár hitelesnek soha el nem ismert, de úgy sokat emlegetett jövendölés szerint, amely az egymás után következő pápák korát, irányát rövid mondásokban próbálja jellemezni, az új pápának korát ez a két szó fogja kifejezni: *fides intrepida — rendithetetlen hit.*

Nem új gondolat ez nekünk. Hisz mi katolikusok mindig úgy tekintünk Róma felé, mint a rendithetetlen hit várára, a mi füleinkbe csengenek s hitünkben élnek az Ur Jézus szavai: „Te Péter vagy s én e köszálra épitem anyaszentegyházamat.” S e köszál sziklakő maradt mindig — ma is az, nem kezdte ki, nem örölte meg szilárdságát hosszú időnek emésztő ereje, nem zuzta meg viharok rombolása, áll szilárdan, rendithetetlenül. De emberileg szólok. Az új pápát mint embert tekintem. Elolvastam életrajzát. Azt olvastam róla, hogy a milánói Ambrosiana könyvtárnak, majd a római, vatikáni könyvtárnak volt éveken át vezetője s mint ilyen nagyképeségű tudós, aki most mint a tanító egyház feje a nagy történettudós átfogó tekintetével, bölcs tisztalátásával úgy áll az egyház trónján, mint fényugárt szóró világító torony a viharzó tenger közepén. Mélységes tudása és a mi rendithetetlen hitünknek oszlopa, rendithetetlen bizalmunknak ébresztője, egy élő felkiáltójel azoknak, akik a tudomány nevében merészkednek megtámadni a mi Egyházunkat s akik mindig érezték, de most különösen fogják érezni, hogy kösziklába ütik fejüket.

Azt olvasom az új pápáról, hogy 1918. év tavaszán, mint Lengyelország és Oroszország apostoli vikáriusa Varsóba ment s midőn a győzelmes bolsevista hadak Varsó előtt álltak, ő volt az egyetlen az egész diplomáciai karban, aki helyén maradt. Sorrajárta a háboru-pusztította lengyel vidékeket, átment orosz földre is, ahol apostoli buzgalommal bátorította és segítette a bolsevikiek üldözésétől elgyötört katolikusokat. S most őt, az okos és bátor diplomatát, a lánglelkű apostolt ott látjuk az Egyház hajójának kormányánál. Ha valamikor, úgy ma kell erős kezű kormányos, helyből nem mozduló vezető, okos és lelkes apostol fejedelem. Joggal támad lelkünkben a rendithetetlen bizodalom iránta, mint ember iránt is. Régi magyar vers töredékes gondolata jut eszembe, amely Mátyás király megválasztása fölött való örömből fakadt a magyar nép ajkán s amely utolsó sorával ma az egész kath. világ örömét fejezi ki, örülünk, „mert őt adta Isten nekünk, mennyországból oltalmunkra.”

Keresztnéven *Achillesnek* hívják az új Szentséges atyánkat.

Ez a név meg a régi görög hőst, a görög mondák heroszát juttatja eszembe, aki elmegy a trójai háboruba s mikor már hosszas sikertelen harc után a görögök már-már elcsüggednek, ő is harcba megy s győzelemre segíti a görögöket. Maradtak a régi görög művészetnek emlékei, amelyeken Achilles, mint lándzsát tartó ifju van ábrázolva.

Ugy látom az új pápát, mint az Egyház nagy harcának a hős vezérét, akihez minket, mint küzdő katonákat a megfélemlíthetetlen bizalom fűz.

Egyházunknak történelme a kösziklának állandó küzdelme az élet hullámmásával. Üdvösségünk e kösziklához van növe. Mint korallok a zátony kövét, úgy vesszük körül szent hitünk meggyőződésével, erős bizalmunkkal Szent Péter szikláját s

„Hő szent Péter sirba téve
 És Rómának dobog szive,
 Ezrek ajkán, ezer nyelven
 Hő ima zeng édesdeden:
 Tartsd meg Isten szent Atyánkat
 Krisztusnak helytartóját.”

Györkös József.

A pécsi szent Bertalan kápolna története.

A sz. Bertalan-kápolna a pécsi hívők adakozásának s az ezen tájon élt remetéknek köszöni eredetét. Építkezési idejét 1740 körül kereshetjük. Eredetileg egy Bertalan nevű remete vallásos buzgalmának és gondozásának tárgyát képezte, ki a kápolna melletti házaeskában lakott s kinek a kápolna létrejöttének és címének ügyében döntő szerepe volt. Ez a buzgó és kegyes, egyébként világi sorban levő férfiú, ezen kápolna mellett szinte szent őrseget teljesített és a kápolnának gondozására a messze környék lakói által nyújtott alamizsnát fordította. Hajlott kora és betegeskedése miatt 1750 körül a városba hozták és itt halálozott el 1750 márc. 29-ikén élete 80-ik évében. Az ő neve adott nevet és templomcimet a kápolnának és közvetve a szőlőművelőnek, a fölötté

levő hegytetőnek és az azon épült kilátó-pavillonnak.

Utódja a sz. Bertalan kápolna melletti remeteházban az 1758. év aug. 24-én kelt püspök-helynöki engedélyokmány alapján Horváth János pécsi lakos lett, ki akkortájt érkezett vissza Rómából zarándokutról és vágya vonzotta, hogy ezen szabályozott remeteséget (eremiticam clausulam ad capellam S. Bartholomaei prope V. Ecclesias) elnyerhesse. Minthogy erkölcsi életéről jó jelentések állottak a helynök rendelkezésére, az engedélyt elnyerte; remeteéletet folytathatott itt a pécsi plébánia (akkor még csak egy volt) káptalanjának ellenőrzése mellett. További sorsa ismeretlen.

Az ő utódja volt Halász István, ki Halász Arzen név alatt folytathatta remeteéletet; szent Ferenc

harmadik rendjének tagja volt. Remete-élete kezdetén sokáig tartózkodott a Jakabhegyi remetelázban; onnét foglalta el a sz. Bertalan kápolna melletti remetéséget. A remeteélet beültása után (1772) már mint éltés ember (1715 körül született) folyamodott, hogy a papi rendet felvehesse és még az 1782. évben tényleg pappá szentelték. Mint pap a városi kórházban tartózkodott s ott tehetségéhez mértén lelkeszi teendőket végzett. A kórházban halálozott el 1791 jul. 29-én, élete 76-ik évében. A sz. Ferenc-rendiek templomának sirboltájában lett eltemetve. A temetési költségek fedezésére a szeminárium 25 frtot adott.

Magá a kápolna a szőlők között igen szép tájékon van, keleti fekvéssel, szilárd falakkal, jó anyagból, jól vakolva, meszelve, tornya zsindeyes, melyet 1830 évben a kápolnával együtt gyökeresen restauráltak, benne két haranggal; az egyik sz. György tiszteletére, (1 mázsa 14 font), a másik sz. Bertalan tiszteletére (54 font); a háboru ezekből is áldozatot követelt. Oltára egy van, sz. Bertalan tiszteletére, oltárképpel (a védőszent apostolt vértanuságában tiüneti föl) és a kellő felszereléssel (kereszt, gyertyatartók, oltárterítők). Szentségház is van az oltáron, de Oltáriszentség nincs benne soha, mert hiszen a kápolna az emberi forgalomtól távol esik és kevészer használják. A kóruson orgona is van.

A kápolnához sekrestye van hozzá-

építve; szekrény van benne, a szertartási ruhák és felszerelések számára, melyek igen egyszerűek és csupán a legszükségesebbre szorítkoznak. A kápolnához tartozik egy házikó is, mely valamikor a remete lakása volt és egy kis gyümölcsös rét, mely a kápolna előtt terül el. Tökéje 110 forintból állott, melyet a város kezel. A kápolna költségeinek fedezésére persely gyűjtést szoktak rendezni; régebbsen szüret alkalmából a szomszédos szőlősgazdák mustot adtak.

Egyházi intézkedés szerint évente csupán egyszer van a kápolnában intézményesített istentisztelet: sz. Bertalan apostol ünnepén. Előző vasárnapon az ágostontéri templomból reggel 6 órakor processzió indul a kápolnához, hol azonnal énekes sz. mise (horvát nyelvű népénekekkel) és horvát sz. beszéd tartatott; utána magyar sz. beszéd és énekes sz. mise magyar népénekekkel. D. u. 3 órakor litánia; 4 órakor vissza indul a processzió a plébánia templomba. (A horvát nyelvű rész az ágostontéri plébánia rendtartásának 1900. évi új szabályozása alkalmából, mint felesleges megszűnt.) A szertartást végző pap honoráriumát a Sillay-féle alapítvány kamatja adja. Sz. Vince (Jan. 22.) és Illés próféta napján (jul. 20.) is szokott istentisztelet lenni; de csupán valamelyik hívő vagy hívők felkérésére.

Szentkirályi.

Vallás a becsületesnek két nagy előnyt szerez: életében háborítatlan békét, halála óráján boldogító reményt.

Platon

Ha a katolikusok értenének az önvédelemhez, senki a világon nem merne velük kikezdeni.

Constans, francia követ.

Szentírás.

Oly fájó, siró hang ritkán szakadt le az Ószövetség lantosának szivéről, mint amikor Babylon vizeinél zokogó honfitársainak keservét énekli meg. Számüzve arról a földről, hol atyái pihennek, a Tigris és Chobar folyó partján ül a hontalan izraelita. Hárfája elnémult. A mellette gyászoló szomorufüzsre aggatta. Hogy is énekelhetne dalt idegen hazában? Arca, melyről leri letört, megcsufolt vallási és nemzeti büszkeségének minden fájdalma, némán, me-reven bámul a folyó csendesen hömpölygő árába. Szeme egy pillanatra megértően feicsillan, de csak azért, hogy csakhamar ismét a legsötétebb bu fátyla boruljon reá. Egész magatartásából kitünik: megértette a csacsogó habok beszédét. A Tigris mesélt. Mesélt neki egy testvér folyóról, a Jordánról, mely ott messze nyugaton, távol a megalázó számkivetés eme honától az „Ő” hazáját, a „tejjel, mézzel folyó” országot, szeli ketté; az „ígéret földjét”, melyet a nagy Jahve szeretete ajándékozott „választott népének.”

És a Tigris e szomoru meséje tovább szövődik az elmélkedő lelkében és beszél neki ama szerető gondosságról, mellyel Ábrahám Istene szálló vesszejét, népét az egyiptomi fogságból e megszentelt talajba ültette át. Mesél neki ama körültekintő szorgoskodásról, mellyel Jahve nemes ültetvényét kezelte. Megkapálta; megtrágyázta; sövényvel vette körül, hogy ellenségtől óvja; tornyot is épített benne; hogy örködjék felette. S aztán várt. Elvárta, hogy a szálló bő szüretet teremjen és termett . . . tövist és bogáncsot.

Salamon káprázatos szépségű temploma, az egy igaz Isten hajléka, neki nem volt eléggé szent; a magaslatokra hajtotta tulkait, hogy ott Bálnak áldozza fel azokat. Nemzetének leányai neki nem elég szépek; isteni tilalom ellenére a bálványimádó kánáneus nők vetette szemét.

És a prófétát, Isten küldöttét, ha ostorozó szavával a bűnös utakra világított, bilincs várta, avagy közápór fogadta.

Csoda-e, ha az isteni szállósgazda végre megsokallta e makrancoskodást? A bálványimádó Nabukodonozorral lemetszette a hálátlan szállót és ellenségei kárörvendezése mellett idegen országba, gyalázatos rabszolgaságba, Babylonba hurcoltatta?

S most itt synylődik, itt kesereg. Lesz-e innét szabadulás? Lesz-e hazatérés? És csodák-csodája: nemcsak bűnről és bűnhődésről, gonszságról és elégtételről suttoznak a habok, szólnak ők Izrael Istenének nagy szeretetéről, irgalmáról is.

Hiszen a Jordán hullámai Jerikó közelében most is naponta nyaldossák ama 12 kötömböt, azt az emléket, amelyet a szent folyón való szerencsés átkelés után az isteni nagyságnak és jóságnak emelt Józsue, amikor is így szólt Izrael népéhez: „*Ha fiaitok kérdezik atyáikat: „miért e kövek?” tanítsátok meg őket és mondjátok nekik: „száraz lábbal kelt át Izrael népe a Jordánon, mert az Úr Isten szemetek láttára szárította fel a vizet, . . . hogy a föld-*

kerekség összes nemzetségei megismerjék a hatalmas Isten kezét és félték Őratokat mindörökké." (Jos 4, 20—25.)

„Nagy az Isten hatalma — hangoztatják most is a késői utódoknak a habok és kövek — de nagy az Isten szeretete is népe iránt. É szeretet ismét ki fog virágozni és a szabadulás édes gyümölcseit, fogja teremni." És a remény és bizalom ezen édesbus hangja elcsitítja a Babylon vizeinél gýászoló izraelita zokogását és felszárítja könnyeit.

Azokhoz akarnak szólni soraim folyóiratunk e rovatában, kik — mint Izrael fiai — bűneik miatt a számkivetés nehéz igáját nyögik: Azokat szólitom, kik szomcrufüzre aggatják örömeik hárfáit és e fák árnyékában siratják el éltük keserveit. Miután bűn és bűnhődés szakadt reájuk, jöjjenek el, üljenek le az örök vizek csobogó hullámainál. Telepedjenek a hatalmas folyó mellé, mely tul, valódi hazánkban Isten öléből forrásozik és azért látogat el hozzánk, hogy lelki szárazságunkat megöntözze és tespedésünkben felüdütsen. Hallgassuk a mennyei igazságokat, melyek olyan búbájosan ömlenek az isteni Mester ajkáról. És a tulvilági folyam, az örök vizek, a Szentírás, Isten szavai beszélni fognak nekünk is arról, amit annyira kíván alélt testünk; ami után oly vágyóan sóvárog szívünk; ami oly édes vigasztalással és bizalommal tölti el egész valónkat. Beszélni fognak ez igék Istennek irántunk való nagy és kimondhatatlan szeretetéről.

Dr. Iványi János.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

A hétszázéves Domonkosrend. Egyházmegyénkben nincs házuk, de úgy hisszük, alig van intelligens katolikus, aki nem ismerné jellegzetes, festői fehér ruhájukat, lekipásztori munkásságukat, mély tudományukat. Együtt indultak történelmi utjukra a testvér Ferenc-renddel. Egyházi és történelmi hivatásukat ragyogóan teljesítették. Az ő falanxukon török meg a középkor bolsevizmusa, a társadalmi rendet fenekestől felfordítani akaró albigens mozgalom. A századokon át elhanyagolt, sőt elfelejtett klasszikus bölcse-

letnek ők adnak új életet és új irányt. Ennek a felhasználásával építik meg a kath. hittudományt az azt a csodálatosan kristályos rendszerét, melyet theologia scholastica néven ismerünk. Ők adják a kulturának Nagy Albertet s aquinói sz. Tamást minden idők leghatalmasabb lángelméit. A gyakorlati hitélet mélyítésének mesterei. A rózsafüzér elválaszthatatlan az ő nevüktől. Mint szónokok elsőrendűek. Szerzetüket szívesen hívják „prédikálók rendjé"-nek. — Ez a kath. kulturintézmény, a Domonkos-rend jubilált most.

Büszke örömmel nézhetett multjába és bizó reménységgel jövője felé. Ebből az alkalomból hatalmas, történeti dokumentumot képviselő névtárt bocsájtott ki. Megtudjuk belőle, hogy a rendnek ma a föld kerekességén 352 konventje és 4737 tagja van. Ezek közül kettő biboros (Frühwirth és Boggiani), hat érsek és tizenkilenc püspök. Három egyetemük van, melyeken a hit-tudományt és a bölceletet művelik: a római *Collegium Angelicum* (23 tanárral), a híres *tribourgi* (16 tanárral, köztük a nagynevű *P. Weiss Albert*) és a *manilai* (a Fülöpszigeteken). Ez a néhány idevetett adat eléggé igazolja, hogy sz. Domonkos műve ma is eredeti élet-erejének teljes birtokában van.

A prágai krematórium (halotthamvasztó kemence) ünnepélyes megnyitása. A „Bohemia” írja: A prágai nagy temető felekezeti közti kápolnájában nagy ünnepélyességgel nyitották meg az első cseh krematóriumot. A szónokok nagy hangon dicsőítették a szabadgondolkodás (?) legujabb eredményét, a tagadhatatlanul impozáns halotthamvasztó helyiséget, amely csekély 10 millió szokolba került. A hamvasztás költségei: meztelen holttesté 300 szokol, felöltöztetett és koporsóba fektetett hulláé 1000 szokol. — Példátlan pazarlás ez ott. — fejezi be az idézett lap — ahol oly szörnyű inség uralkodik s ahol Prága proletárjai szén után kiáltanak.

Amit Peruban meg mertek tenni. Az „*Osservatore Romano*” értesítése szerint a

délamerikai *Peru* államban a mult év dec. 8-án gyönyörű ünnepség volt: a *Madonna della Mercede*, a perui hadsereg pátronájának megkoszorúzása. Jelen voltak: a köztársasági elnök, *Leguia Ágost*, a miniszterek teljes számban, a vezérkar, az ezredek képviselői, a püspökök és a szerzetesrendek fejei, a kath. egyesületek stb. *Mgr. Lison*, limai érsek, mint pápai delegátus, az ünnepélyes nagymise után az Istenanya szobrát remekművü, drága koronával megkoronázta, a köztársaság elnöke pedig marsallbotot adott a kezébe és a legfelsőbb hadvezéri jelvényekkel ékesítette. Beláthatatlan, ragyogó menet vitte aztán a *Madonna-szobrot* a helyőrségi templomba, Lima összes harangjainak zugása, a várágvuk dörgése és a hadihajók salvéi között. Ennek az ünnepségnek hallatára, mely gyönyörű jelképe volt az egyház és állam között fönnálló harmónia áldásának, eszünkbe jut a magyar katolicizmus kigunyolt, elmellőzött kivánsága. Mikor végigtekintve történelmünk lapjain megállottunk 1456-nál, legfényesebb gvözelmünknel, Hunyadi és Kapisztrán Nándorfehérváránál, fellobbant bennünk a vágy: most, mikor jobban ki vagyunk fosztva, mint voltunk Mohács után, bár volna ma is ilyen segítője nemzeti hadseregünknek, mint ez a lelkes szavu, bátor szerzetes. Kivánságunkat ki is fejeztük: tegyük meg hadseregünk védőszentjévé Kapisztrán sz. Jánost. De fölsirt a régi protestáns érzékenykedés és a magyar katolikusok gyö-

nyörű eszméje nem tudott való-
sággá lenni. És ez a mi hibánk
és a mi szegényünk.

A belvárosi templom új plébánosa. Magenheim apát örök-
sége két évi árvaság után új
lelképásztort kapott *dr. Kele-*
men Andor személyében. Dr.
Kelemen szokatlanul fiatalon,
alig harminc éves korában ke-
rült a belvárosi plebánia élére.
De négy évi Pécssett való műkö-
dése nemcsak mint hiveivel sze-
rető előzékenységgel érintkező
embert, hanem mint munkabíró
és szívesen dolgozó papot mu-
tatta be. Egyhangú megválasz-
tása igazolja legmarkánsabban
hiveinek szeretetét és bizalmát.
Ez a szeretet hozta febr. 2-án
installációjára a hívek tömegeit.
Ennek a szeretetnek megértését
jelentette ugyanaznap a Nőegye-
let helyiségében tartott nagy-
szabású ebéd, melyen az új ple-
bános plebániája szegényeit gaz-
dagon megvendégelte. A Kath.
Tudósítóhoz különösen gyengéd
kötelékek fűzik dr. Kelement.
Ott volt lapunk bölcsőjénél, ő vé-
gezte a kiadóhivatali adminis-
tráció fáradságos és hálátlan
munkáját, a mai számmal meg ő
vette át az új köntösbe öltözött
lap szerkesztésének vezetését.
Mindnyájan azzal a bizalom-
mal tekintenek az új plébános
személye felé, mint akitől Pécs
rekrisztianizálásának nagy mun-
kájában áldásos és maradandó
alkotásokat várnak.

Visszatérés az Egyházba. Mikor a
middlesboroughi (Anglia) St.-Alban-
egyház prépostjának, A. T. Mercer-
nek visszatéréséről olvastunk, önkén-
telenül eszünkbe jutottak a múlt száz-

ad közepének nagy angol konvertitái:
Spencer, Ward, Newman és Manning.
Mint az akkori u. n. „oxfordi mozgalom“
vezetői, hittanukban és hitük
gyakorlásában többet kívántak Krisz-
tusból. Érezték és fájlalták azt az üres-
séget például, ami az anglikán Ur-
vacsorában van. Csak kép, csak em-
lék, de nem valóság, nem az élő Jézus
dobogó szíve az. És Jézus, akit hosszú
időn át kerestek, végre magához
ölelte és vitte őket Péter aklába.
Mercer prépostot is most az Oltári-
szentség tana illette meg és hozta
vissza az Anyaszentegyházba.

**Egy felsőmagyarországi templom
sorsa.** A szakolcai jezsuita templom a
háború előtti Magyarországnak egyik
számottevő, sokat emlegetett műemlé-
ke volt. Restaurálását még a magyar
kormány vette tervbe. De — mint sok
más szép tervet — a megszállás ezt
is keresztülhuzta. A „Slovenski Dem-
nik“ jelentése szerint a cseh kormány
a templomot restaurálás helyett le-
bontatta. Belső felszerelését különböz-
ő, főleg a cseh nemzeti egyháztól
birtokba vett templomoknak ajándé-
kozta. Harangjai Morvaországba ke-
rültek, oltárképei a helybeli kath. fő-
gimnázium kápolnájába. Most ez a
kápolna is megszűnt. A csehek kultur-
munkája a régi magyar kir. kath. fő-
gimnáziumot állami reálgimnáziumná
váltottatta. Az új atheista tanárok első
cselekedete az volt, hogy a kápolnát
lomtárrá alakították át s az ifjusági
istentiszteletet betöltötték. Mikor Z a
radnik miniszter, az aposztata pre-
montrei, meglátogatta az intézetet,
legnagyobb meglepedésének adott
kifejezést az új emberek „kulturmu-
nkája“ fölött. Ez a „kulturmunka“ azon-
ban nemcsak kétszázéves festmények
és műemlékek pusztulását, hanem az
ifjuság erkölcsi romlását is jelenti.
Ez pedig szomorubb, mint ha dómok
omlánának össze.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF
drogéria Király-utca.

SZEMÜVEGEK

Csihálek Sándor

kárpitos és diszitő, Király -u 34.

Raktáron tart ottománt, foteleket és hálószoba berendezéseket.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin. padlóolaj stb. stb.

KORAL crém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.
Telefon 2—16.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Mároovits Andor

építési vállalata

Pécs, Ráth-u. 2. Telefon 204.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Mindenemü fűszeráru a legolcsóbb napiárban kapható

Köves Gusztáv fűszer és csemege kereskedőnél
PÉCS Széchenyi-tér 14. szám.
Telefon 42.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro-technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.*

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtók, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók**

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomloksipok.

Javítások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdívato-
sabban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Fleischer és Buday,

papi és uridivat szabók Pécs, Zringi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltönyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb áron. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeзtyűk

ugyszintén mindenféle orvosi
Alapítva : kötszerek, sérvkötők stb. nagy
1871-ben. választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtatnak

Alapítva :
1871 ben.

Hamerli J. keзtyűgár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. o—o

„LILIAM-ANGOL CRÉME“

„BRABANT“ arc krém

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
 Széchenyi-tér 17. II. em.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
 PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszerkeket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók.

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. szám.

Oertel Temetkezési Vállalat

legszilidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Julián lakatos bádого: műhelyek

a legolcsóbbak és legpontosabbak. — Pécs, Ráth-utca. Julián-internátus

**HÁROM IGAZ SZÓ:
 LAULY ÓRA JÓ.**

Órák, ékszerék és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

::: PÉCS :::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

LEGSZEBB AJÁNDÉK A JÓ KÖNYV.

Nézze meg a Szent-István
 Társulat könyvesboltjában
 Pécs, Apáca-utca 2. sz.

ifjusági könyveket

Ima- és ájtatossági könyvek,
 előjegyzési zsebtárca és házi
 naptárak 1922. évre nagy
 választékban.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.

Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona, liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint széna, szalma és erőtakarmány.

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt. Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Telefon: 10—05.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Telefon
218 sz.

Arnold János
lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

FENNÁLL 1862 óta.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat
Pécs, Jókai-tér 11. szám.

Elvállalja temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Állandó nagy raktár temetkezési cikkekben. Fióközllet: Siklós, Gécsi-u. 28. Telefon 424.

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18.

Saját készítményű férfiruhák, télikabátok, felöltők gyermekruhák nagy választékban. — Állandó nagy posztóraktár angol, német és cseh gyártmányokban.

Üzleti telefon 889.

Postógyári telefon 672.

Saját szabóműhely.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-bely. plébános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plébánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: A lélek a test törvénye. *Dr. Akos Ferenc.* — Szentírás. Jézus az olajfák hegyén. *Dr. Iványi János.* — Judás szobra. *Hauser Imre.* — Az oltáregylet. *Dr. Sipos István.* — Liturgia. *dr.* — I. — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Bőjti rendelet 1922. évre. — Hirdetések.

A lélek és a test törvénye.

Ha csak lelkünk volna s magunkban csak a lélek törvényét éreznők, milyen szép és milyen könnyű volna az élet. A lélek izenet a másvilágból. Minden lelken Isten kezének melegsége érzik. Minden lélek darabkája egy szebb világnak, s ha a világ s idő nagy vizek elrohanása az elmulás tengerébe, akkor a lelkek a part fűvényébe elrejtett gyémántszemek. A lélek az örökkévalóságból lép ki térbe és időbe, s ez olyan, mint egy örök tavasz, amely virágosít borit a megfagyott rögökre. A lélek világa csodálatos, s ha magunkban csak lelket hordanánk, akkor eltűnne a világról, ami szenny és piszok, bűn és szenvedély és gonoszság van, s nem maradna más, csak jóság, szeretet és béke. Angyalok lennénk s ez a föld mennyország.

De nemcsak a lélek törvényét érezzük magunkban, hanem a test törvényét is. S ha nem volna test ezen a világon, sok szépséggel volna kevesebb. Mert szép a test. Szép a szem ragyogása, a fogak fehérsége, az arc üde pirja, szép az emberi hang csengése, szép a test arányainak harmóniája. Szép az emberi test, hiszen

Isten alkotása a test is. De jaj, ha ez a szépség csábítója lesz a léleknek. Ha a test szíve erősebb lesz a lélek törvényénél. Mert a szép testben nagy szenvedélyek leselkednek. Szép fogak villanása mögött sokszor halálos hívások kísértenek, szép szemek ragyogása sokszor a kék és bujaság bársonyköntöse.

A test szépsége kerítője lesz a léleknek, ha törvénye erősebb a lélek törvényénél.

S ha ezt a két törvényt nézem, akkor csodálat fog el a nagy nevelő, az Egyház iránt. Nagy bűjtben vagyunk és ezekben a komor napokban az Egyház hamut hint gyermekei fejére: Emlékezzél, ember, hogy porból lettél és porrá leszel. A test szépsége, olyan, mint a rét füve; ma üde és zöld, holnap elhervad és tüzzel vettetik. Az Egyház iránt, amely ma komoly intelemmel tárja fel előttünk ezt a két törvényt és azt mondja: A léleknek uralkodnia kell a test felett, s csak akkor fog uralkodni, ha megtanulja az uralkodást. Az uralkodásnak sok mesterfogása van, amelyet csak fáradságos, hosszú munkával lehet megtanulni. Aki kicsinyben megtanult uralkodni önmaga felett, az nagy dolgokban is ura lesz önmagának. Az Egyház tudja, hogy felületes lelkek megbotránkoznak tanításán, elmaradottnak mondják, de azért nem szünek meg minden évben megismételni tanítását: az uralkodást önmagunk felett úgy kell megtanulni, hogy apró dolgokban megtagadjuk a test kívánságait és szenvedélyeit. Akkor erőnk lesz a nagy szenvedélyek órájában is megtagadni a test kívánságait.

Ez az Egyház gondolata a nagybűjt folyamán. Ezért prédikál bűjtről és önmegettartóztatásról. S aki nem érti meg ezt, nem tudja, hogy a lelkeket nevelni és edzeni kell, s hogy ilyen nevelés nélkül a szenvedély óráiban a test törvénye diadalt ül a lélek romjain.

Dr. AKOS FERENC.

Szentírás

Jézus az Olajfák hegyén.

Jézus kiindulván (az utolsó vacsora terméből) szokása szerint az Olajfák hegyére méne; követék pedig őt tanítványai. És maga mellé vevén Pétert és Jakabot és Jánost, kezde remegni és borzadni. És mondá nekik: „Szomorú az én lelkem mindhalálig.” És eltávozék tőlük mintegy köhajtásnyira és térdre esvén, imádkozik vala mondván: „Atyám, ha akarod, vedd el a pohárt én tőlem, mindazonáltal ne az én akaratom, hanem a tied legyen.” Megjelenék pedig neki egy angyal mennyből, bátorítván őt. És a halállal fuskodván, hosszasabban imádkozik vala. És lön az ő verejtéke, mint

a földre folyó vérnek csöppjei. És midőn felkelt az imádkozásból és tanítványaihoz jött, aluva találá őket a szomorúság miatt. (Lk. 22, 39—45., Mk. 14, 32—42.)

Az Írás szavai — ígértem — szeretetről, istenszeretetről fognak beszélni. Olvasd e néhány sort, merülj el kissé bennük és az Örök Szeretet fog szívedhez szólni, nem oly szembeötlően tán, mint másutt, de mélységesben, mint másutt. E kicsinyke, jelentéktelennek látszó esemény, egy gyöngy, kihálásza a kincsek tengeréből, Jézus szenvedésének történetéből: az emberi megváltás egyik legkimagaslóbb pontja. Ott a getszemani kertben, a zord, borongós olajfák árnyában döntötte el végleg az Atya és a Fiu, Jézus az emberiség sorsát. Édes Üdvözítőnk itt ragyogtatta legszebb szeretettényét. Emberi akarata az Atya kívánságára itt rebegé el a végső igen-t. „Igen, Atyám, borzadok, remegek a gondolattól, hogy a világ ocsmányságait, bűneit magamra vállaltam, magaménak valljam, mint sajátomat elismerjem, mindazonáltal ne az én, hanem a te akaratod legyen meg!” S e kijelentéssel sorsunk meg van pecsételve; a megváltás szerződése hitelesítve, csak a végrehajtás, a fájdalmas kereszthalál van még hátra.

De kísérjük el a Megváltót ezen elhatározó lépésre.

Az utolsó lakomát, a husvéti hátrányt, elköltötte már tanítványaival a Mester. Gyengéden, mint a halálba menő apa, tépegeti el egymásután azokat a láthatatlan finom szálakat, melyek három éven keresztül kötötte és tanítványai közt szövődtek.

Mindinkább elevenedő szemekkel iparkodik a még mindig gyanutlan apostolok szeme elé állítani a kemény valóságot: szívük bálványának, a Mesternek, az Ember-Fiának szen-

vednie és meghalnia kell és csak úgy mehet a dicsőségébe. A fájó búcsúzásban azonban egy mégis a vigasztaló, A leáldozó nap még egyszer összeszedte minden szépségét, káprázatát, hogy bearanyozza a tájat, melyet elhagyni készül. „Ne féljetek, nem hagyok árván titeket.” — mondotta. Nem távozom teljesen. Hátra hagyok egy kincset, amilyen csak Isten gazdag tárházában lelhető fel; egy emléket, amilyent csak a Mindenható nyújthat; egy ajándékot, amilyent csak a Végtelen szeretet gondolhat ki. Itt hagyom a fehér östyában önmagamát.

És az apostolok, a boldog első áldozók vonulnak a Mesterrel a megszokott úton, a Cedron patakán át az Olajfák hegyére. Sokszor jártak erre. De mintha az út ma nehézkesebb volna, mintha az olajágak ma komorabban borulnának föléjük. Csakugyon mit jelentsen ez? Egyszerre csak a Mesteren tapad az apostolok szeme. A csodálkozás kifejezése verődik ki arcukon. Az az elragadóan szép arckifejezés eltorzul. A Mester összerázkodik, megremeg, tagjai vonaglanak. Hihetnek-e szemeiknek?

Mily hatalom lett most urrá fellette? De még szokatlanabb lett a látvány. Három legmeghittebb tanítványát maga mellé veszi Jézus. Ezek látták a Tábor hegyén ragyogását, megdieszülését, hadd legyenek tanui megaláztatásának is. Egy költetésre ezektől is eltávozik. Észreveszik, amint egy szikla előtt térdre rogy. Kezét összekulcsolja. Homlokával a hideg kőre borul, majd ismét felegyenesedik. A Mester vívódik, szörnyű harc dúlhat lelkében.

Jézus visszatér a tanítványokhoz. S horzalom, vércseppek gyógyoznak fenséges homlokán. Az a durva szikla vére szomjazott, mihlón szivta magába a Megváltó szentséges véréet.

Az Olajfák hegyén játszódt le az esemény. Az olajbogyóból a drága nedűt sajtolás után nyerik. E szörnyű éjszakán — mondja egy író — az Ember-Fia helyettesítette az olabogyót. Valami irtózatos, titkos erő sajtolta ki testéből a vércseppeket. Melyik is lehetett az a rettenetes fájdalom, az a titkos sajtó, melynek ily kesetű a gyümölcse?

Végig suhanunk gyakran széduletes mélységeken, mint a vízipók tovastiklik feneketlen örvények felett, anélkül, hogy észrevenné, meggondolná, hol is jár tulajdonképen.

Igy szoktunk volt elsuhanni csak anugy felületesen e megrendítő esemény magyarázatánál és könnyedén odavetettük: Jézus kínódásának oka rettenetes testi szenvedések közeli átérzése. Látta az Ur, amint a bitót ácsolják, fiilbe csengtek a várfagyasztó korbácsütések, visszhangoztak lelkében a tompa kalapácsütések, szenie előtt a választott nép vérlázító háátarsága. És Jézus embersége megrendült, kínos gyötrődésében vércseppek jelentek meg homlokán. De ezek a magyarázók elfelejtik: Jézus nemcsak most látta, isteni mindentudása már előbb is észrevette a fájdalmak eme tengerét reázdulni. Ezen értelmezők nem veszik észre: hogy ugyanaz a Jézus másnap mily báránytürelemmel viselkedik a csapások súlya alatt; mily példás nyugalommal nyújtja kezét-lábát az átverésre.

Mások a vérizzadást azon gondolat pillanatnyi átérzéséből magyarázzák: Mig ő örömmel megy a halálba, kíontott vére hány és hány lélekre nézve marad gyümölcstelen? Mintha nem

látta volna a mindentudó Jézus már öröktől fogva előre: mekkora lesz az elkárhozottak száma. Miért éppen most volna oly fájdalmas e tudat számára?

Mélyebbre kell ásniunk, hogy az igazságra bukkanjunk.

Ádám vétkezett és ott a jó és gonosz tudásának fája tövében megindított egy szennyfolyamot, mely oly széles, mint a világ, oly hosszú, mint az emberiség kora. Piszkos, undok egy áradat: melybe beletörköllik, melyet dagaszt és táplál: az istenkáromlások tömege, a házasságtörés, rablás, apagyilkosság, aljasság, gonoszság szóval minden bűn és ocsmányosság. A végtelen irgalma Isten észreveszi: hogy az emberiség beleful ezen undok hullámokba, ha nem gondoskodik szabadulásról.

És megfogamzik lelkében a megváltás gondolata. Isten, a Végtelen, a sértett, tehát végtelen értékű legyen az engesztelés is. A Megváltónak tehát egyrészt Istennek kell lenni. Továbbá: ember vétkezett, tehát az igazság követeli: ember tegyen elegend. Az igazságosság szigorú mértéke szerint csak egy a mód az emberiség megmentésére: ha Isten egyszülött fia az emberi természetet veszi fel és mint Isten-Ember aláveti magát az Atya büntető igazságosságának. S hogy az Isten-Ember feladatának megfelelően: első követelmény, hogy Ádám ivadékainak összes bűncit, lelki felelyeit magára vegye, sajátává tegye és ezen vétkekkel terhelve ártatlan lelkét kiszolgáltassa Isten szigorú büntető kezének.

Fény és sötétség nem férnek össze; tüz és víz egymást nem türik: de távolabb mint a tüz a víztől, fény a sötétségtől áll Jézus, az Isten fia a büntől.

Nemde természetesenek találom ezek

után hogy Jézusnak gyengéden finom, istenien tiszta lelke megborzadt, megremegett e vállalkozás pillanatában? Nemde megértem, hogy véresebbül az Üdvözítő homlokán, mikor ez áldozatot meghozza. És mégis megtette az elhatározó lépést. Megtette testi szenvedéseinek előestéjén ott a szikla alján a Getszemani kertben. „Igen Atyám vedd el tőlem e szörnyű kelyhet, mindazonáltal ne az én, hanem a Te akaratod legyen meg!”

„És midőn felkelt Jézus az imádkozásból s tanítványaihoz jött, alvva találá őket a szomorúság miatt.”

Lehet-e valami megrendítőbb? Jézus, a Mester a pokol összeesküdt csatlósaival és künjaival küzköd és szeretett tanítványai nyugodan, mint ha mi sem történe, elszunnyadnak. Jézus haláltusáját vivja: és az apostolok egy pár lépésnyire tőle . . . alsznak.

Ember, nemde érdekes?

Valamikor, a háborgó tengeren, mikor kiesinységről, volt szó, hitvány földi életük forgott veszélyben: az apostolok, az emberek aggódtak, rémültek, és a Mester aludt.

Most, mikor a lelkek millióinak élete vagy halála forog kockán: a Mester virraszt és az ember alszik. Ez a világtörténelem és a mindennapi élet.

Jézus misztikus testét, a folytató-

lagos Krisztust, a kath. Anyaszentegyházat üldözték, és mi aludtunk. Püspökeiket, papjait, hitükhöz hű gyermekeiket akárhányszor sötét tömlőbe zárták és mi aludtunk.

S ami százszoronta veszedelmesebb: nemes erkölceit aláásták színházban, moziban, sajtóban és mi aludtunk. A hívő tömegeket megmételgették, elhódították Krisztustól és mi aludtunk. És e bünfészekben gyalázták Krisztust, a keresztfeszítettet és mi aludtunk.

És ma . . . észre vesszük, hogy azok a bizonyos titkos erők onnan a spanyol fal mögül láthatatlan, de biztos kézzel rángatják ismét legjobbainkat saját nentelen céljaik irányában és mi alszunk.

Ácsolják már a kinputot, melyre a közeljövőben ismét ráfeszítik Krisztust és keresztényekl mi még mindig alszunk. Mikor földi életünket vitték vágóhídra, felriadtunk, most lelkünket fogják vásárra vinni és alszunk.

Az apostolok a bágyadtságtól szundikáltak el; és mégis éri őket a korholó szemrehányás: „Péter, te alszol? Egy órát sem tudtál virrasztani velem?” Bennünket azonban bűnös nem-törődömség, nembánomság ringat álomba. Félő, nagyon félő, hogy Jézus szelid szemrehányása a leszámolás nagy napján sültő átokká fajul és vétkes fejünkre zudul.

Dr. Iványi Idnos,

Amily szükségünk van a szemre s az észre, oly szükségünk van a hitre is, még pedig azért, mert vannak a világban sötétségek, melyeket sem napsugár, sem értelem nem oszlat szét.

*

Az önmegtágadás eszköze, mely szabaddá teszi és erősíti a lelket, hogy annál nagyobb erővel fordulhasson az igaz javak felé.

Az oltáregylet.

Mikor Illés próféta Jezabel elől menekültében a pusztában bolyongott, holtra fáradtan és a célhoz jutás minden reménye nélkül egy gyalogfenyő alá telepedett és könyörgött, hogy meghaljon. Az Úr azonban egy tüzes hamuban sült kenyeret küldött neki és miután evett belőle, megerősödött és azon étel erejével negyven nap és negyven éjjel jára, míg csak az Isten hegyéig el nem ért.

A reménytelenség, a szenvedés pusztájában bolyongunk már évek óta mi is. A sok küzdelem, meddő erőlködés, a veszteségek siratása, nyomorúság, értékeink pusztulása, erkölcsaink romlása szinte holtra fárasztott s majdhogynem Illéssel lerogyva a halálért könyörgünk.

De a mi számunkra is van kenyér, melyet maga az Úr küld, s ha ebből eszünk, mi is megerősödünk és ezen étel erejével tovább tudunk menni, míg csak az Isten hegyéhez el nem érünk.

Az Oltáriszentség e kenyér, mely a félholtta gyöngült embernek egyedül képes erőt adni s bajaiból kigyógyítani.

Legfőbb bajunk a s z e r e t e t l e n s é g, az egymás iránt való kimélettenség, az egymással való nem törődés, az egyenlenség, széthuzás, embereknek emberek, osztályoknak osztályok ellen való harca. Semmi sincs, ami annyira egyesíthetne, ami annyira testvérré tehetne bennünket, mint az ugyanazon asztalnál való letelepedés. Soha úgy nem érezzük, hogy egy atyának vagyunk gyermekei, mint mikor szegény és gazdag, ifju és öreg, munkás és munkaadó együtt és egyformán járulnak az Úr asztalához, ugyanazon eledelben részesülünk, egyformán kiszolgált és megbecsült vendégek vagyunk. „Mert egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik az egy kenyérben részesülünk.” Ő, az apostol szavai napjainkban is megvalósulnak s ez a széthuzó, egymást marcangoló nemzedék egységessé csakis az Oltáriszentség erejével lehet.

A másik nagy bajunk a f é k t e l e n s é g, a vágyak és kívánások elhatalmasodása, az önmegtagadás hiányából származó mohó loholás az élvezetek után. Itt megint a legjobb orvosság az Oltáriszentség, mely a mi Üdvözítőnknek önmegtagadásra, önfegyelmezésre serkentő példáját s arra képesítő kegyelmét tartalmazza, s minél többször járulunk hozzá és vesszük magunkhoz, annál jobban fölemel a hajlamok és szenvedélyek fölé, és erősít a kötelességteljesítésre, a munkára, a hit szerint való életre.

Van itten Pécsen egy évek hosszú sora óta csöndben és áldásosan működő egyesület, mely a lelkek százait meg százait igyekszik állandó összeköttetésbe hozni az eucharisztikus Jézussal. Az Oltáregylet ez, mely amellet, hogy a templomok diszítésén, az oltári ruhák és szerelvények előállításán dolgozik, főképen a lelkekben igyekszik az Úr Jézusnak kedves hajlékot

készíteni, tagjait Krisztus követésére vezetve lelkületüket törekszik átalakítani, Krisztushoz hasonlónak tenni s őket képesíteni, hogy az élet útját végig járhassák, míg csak az Isten hegyéig el nem érnek.

Minden hónap első vasárnapján közös szentség-imádást végeznek a székesegyházban, buzgólkodnak az Oltáriszentség imádásában, serénykednek az Ur Jézus vételében a szent áldozásnál, a hónap utolsó péntekjén a Notre Dame zárda egyik termében gyűlést tartanak, hogy a teendőket megbeszéljék, a templomok felsegélyezéséről tanácskozzanak, Isten templomát önmagukban építsék, és minden évben lelkigyakorlatokat végeznek, hogy az elmúlt évnek végzett munkáját ennen lelkükben felülvizsgálják, az esetleges hiányokat pótolják s a további munkához kitartást merítsenek. Az idej lelkigyakorlatok épen mostanában, e hó 27-én kezdődnek.

Mennyi áldás árad mindebből a lelkekre, a városra s mennyire érdemes volna, hogy minél többen legyenek tagjai ezen egyesületnek.

Dr. Sipos István.

Liturgia.

A nagybőjti időszak bánatos jellege méltó kifejezésre talál az egyház szertartásaiban és ezekkel kapcsolatos intézkedéseiben. A templomok belseje komor hangulatot keltő, az oltárokon nincs semmi dísz, virág, ékesség, sötétszínű szőnyeg borul az oltárlépcsőkre, a képek lepellel bevonva, a zászlók hiányoznak. Minden örömet hirdető, ünnepies hang elnémul, a liturgikus miséken a székesegyházban nem szól az orgona, bús, vontatott ének folyik. A nagymisében a diakónus a szokásos dalmatika helyett a mellen felgöngyöltet miseruhát visel, ezt evangéliumolvasás előtt leteszi s csak áldozás után veszi ismét fel, addig egy sajátosan széles stólát hordoz a vállon átvetve. Mindez a szomorúság és bűnbánat jele. A nagybőjt tulajdonképeni legkomorabb része az utolsó két hét, a szenvedés időszaka (tem-

pus passionis) feketevasárnaptól kezdve, amikor a templomban valamennyi keresztben a Megváltó felfeszített alakját sötét lepellel takarják le s ez így marad nagypéntekig.

*

A negyvennapos nagybőjt minden egyes napjára egészen külön, önálló misét ír elő az egyház. Minden napnak meg van a saját imája, leckéje, evangéliuma, hamvazószerdától kezdve nagyszombatig. E misefornak ősrégi, klasszikus szépségűek, telve a szentírásból vett alkalomszerű idézetekkel. Ezeket az úgynevezett *feriális* miséket kell elmondani a nagybőjt minden napján, amikor nincs valamely szentnek (vértanúnak hitvallónak, szűznek) ünnepe. Ha ilyen ünnep van, a mise az illető szentről veendő, de ilyenkor is elmondandó az arra a napra eső feriális

misének könyörgő imája és saját evangéliuma, amely utóbbit a mise utolsó evangéliuma gyanánt kell olvasni. A ferális mise mindig violaszínben végzendő, Gloria, Credo nincs benne, áldozás után a kezdő szavakkal: „*Hajtsátok meg fejeiteket Isten előtt!*“ külön könyörgést mondanak mindennap, ami kizáróan csak a nagybőjtben fordul elő. E misék lehetőleg mindennap elmondandók, ha csak nincs valamely ünnep, s éppen ezért csendes gyászmisék a nagybőjt alatt a hétnek legfeljebb csak egy napján végezhetők.

Istenben boldogult XV. Benedek pápa egyik utolsó rendelkezése volt az, hogy többek között az egész egyházra nézve kötelezővé tette szent Gábor és szent Ráfael főangyalok ünnepeinek megtartását. Nem nyilvános ünnep egyik sem, pusztán egyháziilag ülendők meg, amennyiben róluk kell a szolozsmát és a misét végezni aznap. Gábor főangyal ünnepe most, március 24-én van, egy nappal az Angyali Üdvözet ünnepe, vagyis Gyüniölcsoltó Boldogasszony napja előtt. A főangyal napján az angyali tisztaságot jelképező fehér színben kell a róla szóló misét elmondani, amelynek evangéliuma az

angyali üdvözetet mondja el kedves szavakkal, szent Lukács evangelista írása szerint. Gábor főangyal ünnepe az idén már egyházmegyénk egész területén meg kell tartani.

A Szent Szűz jegyese, Szent József az egyház legfőbb tiszteletben részesülő, legnagyobb szentjeinek egyike. A legutóbbi időkig szent József miséjének nem volt külön prefációja. XV. Benedek pápa, akinek oly sokat köszönhetünk a liturgia terén, a nagy szenthez méltóan külön prefációt rendelt annak ünnepeire. A rendes bevezető és befejező részek elhagyásával így szól a szép új prefáció: *Valóban méltó és igazságos, örök Atya, Ur Isten, ... hogy téged tartozó dicsőségekkel magasztaljunk, áldjunk és dicsőségedet hirdessük szent Józsefnek ünnepén, akit mint igaz férfit a Szűz Istenanya jegyesévé rendeltél s akit, mint hű és okos szolgát Családod fölé helyeztél, hogy atyai gonddal őrizze a Szentlélektől fogantatott egyszülött Fiadat, Jézus Krisztust, a mi Urunkat, aki által dicsérnek téged az angyalok, uraságok, hatalmasságok ... mondván: szent, szent, szent az Ur!*

dr. —J.

Az erény csak harc és gyakorlat által érhető el.

A keresztény eszmék magasztosságát csak akkor becsüljük meg igazán, ha összehasonlítjuk azokkal a felfogásokkal, melyek Krisztus születése előtt uralkodtak az emberiség társadalmi életén.

Haladjon bár az emberi kultúra mindig előbbre, fejlődjenek ám a természettudományok mindig szélesebb körben és mélységben, szélesedjék bár az emberi szellem látóköre, ahogy csak tud: a kereszténység fönsége és erkölcsi kulturája fölé, ahogy az az evangéliumban csillog, nem fog soha emelkedni.

Böjti rendelet 1922. évre.

I. *Szigoru böjti napok*, vagyis amelyeken tilos a húslék élvezése és csak egyszer szabad napiában jólakni, a következők:

1. Hamvazó szerda. 2. Minden péntek nagyböjtben. 3. A kántorböjtök péntekje. 4. Nagyszombat délig. 5. Karácsony, Pünkösöd és Nagyboldogasszony (aug. 15.) vigliája.

II. *Enyhített böjti napok*, melyeken szabad ugyan húst enni, de a többszöri jóllakás tilos:

1. Péntek kivételével a nagyböjt minden hétköznapja. 2. Kántorböjtök szerdái és szombatjai. 3. Mindszentelek vigliája.

Jegyzet. 1. Nagyszombaton déltől kezdve sem a böjt, sem a hústól való megtartóztatás nem kötelez. 2. Az enyhített böjti napokon huseledelel a főékezésen kívül is ehető. Böjti napon a főékezés a nap bármely szakában tartható.

III. *Megtartóztatási napok*, melyeken csupán a hústelekek élvezése tilos.

Az évnek minden fentebb nem említett péntekje.

IV. Vasárnapon és parancsolt ünnepen a böjt és megtartóztatás nem kötelez. Ily napra eső vigiliaböjtot nem kell előtte való napon megtartani.

V. Kivételes felmentvényben részesülnek mind a *többszöri jóllakás* tilalma, mind a *hústól való megtartóztatás* parancsa alól:

1. Az egész egyházmegye, valahányszor Gyertyaszentelő-, Gyümölesoltó- és Kis-Boldogasszony, továbbá Szent István király ünnepe böjti, vagy megtartóztatási napra esik.

2. Egyes községek, midőn egyháznapijuk, védőszentjük ünnepe (bucuk) böjti vagy megtartóztatási napra esik.

3. A katonaság, pénzügyőrség, csendőrség, rendőrség és fogházőrség tagjai minden böjti és megtartóztatási napon — kivéve karácsony vigiliáját és nagypénteket.

VI. Kivételes felmentvényben részesülnek a *huseledelettől való megtartóztatás* parancsa alól:

1. Egyes községek, midőn országos vásárjuk megtartóztatási napra esik.

2. Egyes személyek: A) Minden böjti napon — kivéve hamvazó szerdát, a nagypénteket, karácsony, pünkösöd vigiliáját — felmentetnek: a) gyári és bányamunkások; b) mindazon világi személyek, kik kénytelenek vendéglőben étkezni vagy az ételleket a vendéglőből hozatni, amennyiben böjti ételt könnyen nem kaphatnának.

B) Minden böjti napon, — kivéve karácsony vigiliáját és nagypénteket — a katonaság, pénzügyőrség, csendőrség, rendőrség és fogházőrség tagjainak családjai.

C) minden böjti napon, — kivéve a nagypénteket — felmentetnek: a) a vasuti vonatokon és hajókon szolgálatot teljesítő személyek; b) mindazon utasok, kik vasuti vendéglőben vagy hajón kénytelenek étkezni; c) mindazok, kik egészségük helyreállítása végett fürdőhelyeken tartózkodnak kíséretükkel együtt; d) függő viszonyban levő személyek (pl. családok), kik oly családnál nyeri ellátásukat, hol böjti eledelt nekik nem nyújtanak.

D) Minden szegény ki mások alalmazásából nyeri táplálékát, a huseledelektől való megtartóztatás alól teljesen fel van mentve.

VII. Az évnek minden böjti napián szabad az ételleket zsírral elkészíteni és meg van engedve az enyhített böjti

napokon, ugyanazon étkezés alkalmával húst és halat együtt élvezni.

VIII. A hústól való megtartóztatásra köteles minden katolikus hívő, ki hetedik életévét betöltötte.

A teljes böjt, mely magában foglalja úgy a huseledelektől való megtartóztatást, valamint a csak egyszeri jóllakást, — azon katolikus kötelezi, ki huszonegyedik (21) életévét betöltötte, de korának hatvanadik (60) évét még nem érte el. Azon teljes böjtre kötelezettekre nézve azonban, kik íradásos nehéz munkát végeznek, a többszöri jóllakás tilalma nem vonatkozik.

E kedvezmény természetesen csak azoknak szól, akik azzal élni akarnak, de az *Egyház régi, szigorubb böjti fegyelme egyáltalában nincs megszüntetve*, csak tekintettel az emberi gyarlóságokra, adja e könnyítést az Egyház. Viszont azonban azok, akik

e felsorolt felmentvényeket igénybe veszik, az Apostoli Szentszéknél eme nagy kegyességét az irgalmasság lelki és testi cselekedetinek buzgó gyakorlásával, fokozott imával és alamiznasosztogatással iparkodjanak meghálálni. Az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlására sohasem volt nagyobb szükség, mint épen napjainkban. A kívánatos adakozás szempontjából különösen ajánlhatók a sz. Antal perselyek, a péterfillér, a missiók, a kath. sajtó, az oltáregylet stb. stb.

A *husvétii szent gyónás és áldozás ideje* egyházmegyénkben a nagyböjt első vasárnapjától — március 5. — Szentháromság vasárnapjáig, június 11-ig tart. Elég bőséges idő az anyaszentegyház negyedik parancsa teljesítésére: „*Bűneidet minden esztendőben meggyónjad és legalább husvét táján az oltáriszentséget magadhoz vedyed.*“

Az egyház életéből.

Rovatvezető: *Loschert Kázmér.*

Apróságok XI. Pius pápáról. Amikor a bibornokok a konklávé után hódolatukat nyilvánították az új pápának, XI. Pius körüljárt köztük és ugyszólván mindegyikkel anyanyelvén váltott néhány szót. Husz percen belül *olaszul, franciául, angolul, németül, spanyolul és lengyelül* beszélt. A jelenvoltakat nagyon meghatotta a pápa udvariassága és mindenki bámulta nyelvtudását. — Lelki erejére vonatkozólag varsói nuncius korából érdekes dolgot beszélt el *P. Theissing*, a dominikánusok generálisa: „Épen Varsóban tartózkodtam, — úgymond — mikor a

bolsevikiek a lengyel főváros falai előtt álltak. Mindenki fejét vesztette. A diplomácia testület lázas sietséggel készült a menekülésre. Ekkor Ratti nunciushoz mentem, akinek lelki nyugalma legnagyobb mértékben meglepett. Mindenki fut már, — szóltam. „Én maradok“, — felelte ő nyugodtan. „Teljesen tisztán látom a pillanat súlyos komolyságát, de ma reggel sz. misém alatt felajánlottam életemet Istennek. Elkészültem minden eshetőségre“. — Ugyancsak *P. Theissing* mesélte, hogy a bolseviki-betörés veszedelmének elmúltával, mikor nagy zárán-

doklat indult a híres litván bucsujáró helyre, *Vilnába*, a „*Fekete Madonna*” képéhez, M^{sgre} Ratti is a zarándokokkal tartott. Kemény téli nap volt, a hőmérő nem emelkedett — 14° fölé s a nuncius a szabad ég alatt hóban térdelő nép közé vegyült s velük térdelt két órán át. — Arra a kérdésre, hogy miért választotta a XI. Pius nevet, a lombard bitorosok előtt így nyilatkozott: „Pius (IX.) uralkodása alatt születtem, egy másik Pius (X.) alatt kerültem Rómába, Pius a béke neve: ezért akarok én is Piusnak hivatni.”

Erdély legrégebb kolostora leégett. *Esztelneken* a ferencrendiek hatalmas zárdája az elmúlt hónapban a lángok martalékvá lett. A gyönyörű épülettel együtt pusztult a jellegzetes stílusu templom és a ritka kéziratokat tartalmazó gazdag könyvtár. A kolostor a Bethlen Gábor utáni években épült és kulturcentruma volt Háromszéknek. Az oláh hatóságok ölbe tett kézzel vették tudomásul az esetet és ujjukat sem mozgatták a megbecsülhetetlen kulturértékek megmentésére. Háromszék derék, kétharmadrészükből katolikus székelyei most még jobban elárvultak: elvesztették a szó legnemesebb értelmében vett „barátjait”.

Az aradi kath. főgimnáziumot bezárták az oláhok. Okul azt hozták fel, hogy az iskola diákjai irredenta-egyesületet alakítottak. Ez pedig hazafias paptanároik tudtával történt. Most tanárok és diákok börtönben szenvednek. Aradon azóta nincsen magyar gimnazista.

Jellemző adatokat közlünk egy zágrábi horvát lap nyomán. Az 1920-ai népszámlálás szerint Jugoszláviában

5,454.212 görög keleti és 4,474.679 katolikus él. Az 1922-i kultusz-budget pedig a gör. kel. egyházat 40 és fél millió dinárhoz juttatja, a kath. egyházat alig 3 és fél millióhoz. Ez a kis statisztika — írja maga az idézett és cenzurán átment lap — minden magyarázatot fölöslegessé tesz.

A német katolikusok nagygyűlése az idén Münchenben lesz. Az időpontot augusztus végére tüzték. Ugyan akkor zajlanak le a közeli Oberammergauban a világhírű passiójátékok.

A katolikus államtérít ideális példáját mutatja az állásától imént megvált columbiai köztársasági elnök élete. Suarez-nak hívják. Megérdemli, hogy minden katolikus megjegyezze és tisztelje nevét. A szomszédos Ecuador örök emlékü elnökének, Garcia Morenónak alakját juttatja esziünkbe politikája és magánélete. Suarez gyakori gyónó és napi áldozó. Állandóan házi káplánt tart maga mellett. Elnöksége alatt országának déli határán hófehér márványból kolosszális, de emellett rendkívül művészi Jézus-Szive-szobrot állíttatott. Emléke ez a monumentum annak a följajlásnak, amellyel a múlt évben a bogotai székesegyház tetei alatt hazáját a Sz. Sziv oltalmába helyezte. (Erről tudósítónk annak idején meg is emlékezett.) A liberális, helyesebben: párhelybeli politikusok hallatlan támadásai miatt lépett most vissza, hogy mint a columbiai katolikus ellenzék bátor lelkű, nagy tudású vezére küzdjön hazája és Egyháza javaiért.

Vissza az anyaszentegyházba A newyorki „The Lamo” érdekes kettős megtérésről számol be. H. Moore, nyugatausztráliai anglikán plebános fia végigharcolta az angolok soraiban a világháborút. A háború végén, mielőtt hazatért, kiméletes han-

gon értesítette édesatyját, hogy katolikussá lett. „Félek, — írta — hogy nagyon kínos közlést kell tennem. Sok vallást tanulmányoztam, az igazságot azonban egyedül a kath. Egyház ajándékozta nekem.” De ki írta le a fin csodálkozását, amikor atyja válaszában ugyanerről a lépésről értesíti, sőt többről: arról, hogy kath. teológiát tanul és hogy noviciusa a redemptoristáknak. Egymástól távol, más-más utakon rátaláltak az igazi édesanyára. — P. Baillie, francia jezsuita, a konstantinápolyi kapucinusok kápolnájában apologetikus előadásokat tartott a télen. Konferenciájának tárgya az Egyház volt. Haligatóságuk csak férfiakból, jobbra menekült orosz előkeledegekből állt. Eredményük: husz, rendkívül művelt, az orosz uri társadalom elitjéhez tartozó férfi katholizálása.

A washingtoni kath. egyetemi könyvtár. Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a hírünkre, melyben ismertettük az Egyesült-Államok katholicusainak roppant áldozatkészségét a washingtoni kath. egyetem alapítása körül. Az egyetem most nyílt meg. Könyvtára 200,000 kötetet számlál. Ettől hatalmasabb, gazdagabb bibliotéka ma egész Amerikában nincs több.

Kanonoknak akarnak megtenni egy kiközösített papot. Persze, hogy ezt is csak Csehországban. A neve nem ismeretlen azok előtt, akik számon tartják a magyar nemzet árulóit. *Medvezky Károlynak* hívják, ma

Csehszlovákia egyik hatalmassága: a pozsonyi tót minisztérium referense. Annakéjén durván meggyalázta magyar püspökének, gr. Batthyány Vilmosnak személyét, amiért Rómából kiközösítés, de Prágából nagy jutalom járt ki neki. A kiközösítés alól még nincs feloldva, de kormánya minden áron nyitrai kanonoknak akarja megtenni. Most értesültünk róla, hogy a nyitrai egyházmegye klérusa — jobbra tót papok — memorandummal tiltakozott ez ellen a terv ellen. Jellemes, gerinces a nyitrai papság bátor viselkedése. Megmutatták, hogy nekik nem kell olyan ember, aki árulója hazájának és főpásztorának.

A katholicizmus térifoglalása Ausztráliában. Most volt száz éve, hogy a legnagyobb ausztráliai város, Sydney kath. székesegyházában az első sz. misét mondták. A jubiláris ünnepségen megjelent a pápai követ és Ausztrália meg Ujzéland minden érseke és püspöke. Az ünnepi szónok **Brisbane** városának érseke többek közt ezt mondotta: „Száz év előtt üldözték itt a kath. Egyházat. Tilos volt a kath. istentisztelet. E fényes dóm helyén piciny fakápolna állt, a legujabb világrész első kath. Istenháza. Ma 9 érseki és 19 püspökiünk van, 2200 templomunk, 16.000 iskolánk és közel 2 millió hívünk. Az Egyháznak ma szabad tere van, hogy Ausztrália szűz talaját áthassa. A kereszt meghozta gyümölcsét. Bevándoroltak és őslakók (malájaiak, ausztrálnégerek) tödulnak felénk.” Ilyen hírek hallatára büszkeségtől és örömtől doboghat minden katolikus ember szíve.

*

Csak a katolikus szociálpolitika visszaszorítása óta nőttek oly nagyra a társadalomban az ellentétek és nehézségek, hogy gyökeres és forradalmi rendszabályokat kívántak.

Pécsi katolikus élet.

Egy kis pécsi statisztika 1921.-ből. Lapozgatva a pécsi plébániák 1921. évi anyakönyveit, arra a szomorú megállapításra jutunk, hogy a katolikusok létszáma a természetes szaporodás révén alig gyarapodott s a népek legvégzetesebb betegsége a születések számának korlátozása úgy látszik itt is termékeny talajra talált s ki tudja, nem ez a baj lesz-e végső sirásója a nemzetnek.

A négy pécsi plébánia statisztikai adatai a következők:

	Szüi.	Hal.	Ház.
1. Székesegyház	94	91	58
2. Belváros	104	113	43
3. Budai külváros	326	239	126
4. Szigeti külváros	299	516	81
összesen:	823	959	308

Tehát csakis a két szegényebb városrész a budai és szigeti külváros (a kórházi halottak nagy része vidéki) mutat fel némi természetes szaporulatot. Az arányszámokat tekintve is nagyon elszomorító az eredmény, mert ha csak az 1914. évi scheinatizmus adatai szerint a *belvárosban* 6000, a *budai külvárosban* kerekszámában 16.000 a katolikusok száma, úgy a belvárosban 1000 lakosra 17, a budai külvárosban pedig 22 születés esik. Ha meggondoljuk, hogy Magyarországon 1914-ben 1000 emberre még 34,7 születés jutott, úgy ez föltöbb elszomorító jelenség.

Érdekesek a pécs-belvárosi plébánia 1848–50-es éveinek anyakönyvei, amelyekben az akkori plébános *Haasz Mihály* a későbbi szatmári püspök érdekes kis statisztikát közöl a négy pécsi plébánia állapotáról. Az 1851. évben a négy pécsi plébánián összesen 693 születés, 533 halálozás s 237 házasság kötés volt. Vegyünk

kerek számban 15.000 katolikus s így majdnem 47 születés esik 1000 emberre. Tehát 1851-ben 47, 1921-ben pedig csak 17! Bizony ezek szomorú számok. (K.)

Észrevételek a belvárosi szentségimádáshoz. A napokban a következő levelet kaptuk:

Főtisztelendő Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy mint a belv. templom híve a farsang három utolsó napján megtartott szentségimádással kapcsolatban néhány szerény megjegyzést tehessek.

Igazán lélekemelő szép látvány volt a *Pécsi Ácsok Szt. József Egyesületének* tagjait látni, kik a föltár előtti kis padban mind a három napon keresztül óráról órára végezték szentségimádásukat. Pedig mindössze csak 17 tagja van az egyesületnek. Nem tudná-e ezt megtenni minden plébánia, hogy a szentségimádás alkalmával minden fél órában más és más utca végezné az adórációt s így azután a szentségimádása az egész plébánia képviselve lenne. Kéthárom lelket pedig minden utcában igazán könnyen lehetne találni. A megalakuló egyházközség hitbuzgalma szakosztályának figyelmet szeretném erre a körülményre felhívni.

Ezen kívül még egy másik dolgot is legyen szabad megemlítenem. Oly szép volt a szentségimádást befejező körmenet, csak az volt a baj, hogy az egész körmenet olyan hangtalan, néma volt. Hiányzott az ének. Pedig az ének kétszeres inádság, s nincs fel-emelőbb látvány mint egy impozáns körmenetet látni, melyet erőteljes katolikus meggyőződést hirdető ének kísér. — Ószinte tisztelettel egy belvárosi hívő.

Az életrevaló indítványt hátán köszönjük. Rajta leszünk, hogy mindez meg is valósulhasson. Szerk.

**Változás a pécsi Szent Vincze egy-
let ügyrendjében.** — Hogy a szegény-
ügy vezetése minél egységesebben
történhessék az eddig három plébáni-
án külön-külön működő konferenciák
egyesültek s most egységes irányít-
ás s vezetés mellett óhajtanak a
nyomor és szegénység égető bajain
segíteni. A sz. Vince egylet főjövodel-
mét a templomi sz. Antal perselyek
adják. Tavaly a megszállás miatt az
évenként szokásos közgyűlés elma-
radt az idén mint értesülünk a köz-
gyűlés husvét után lesz megtartva.

**Az Oltáregylet husvétii lelkigyakor-
latait** az idén is szokott helyén a
Notre Dame nőzárda kápolnájában
tartja, melyek március hó 27-én kez-
dődnek.

A belvárosi egyházközség megal-
kításának előkészítő bizottsága a na-
pokban kezdi meg működését s egy-
üttel felkéri az összes belvárosi hí-
vőket, hogy az egyházközségi tagok
összeírása céljából maguk, valamint

családtagjaik nevét és születési év-
számukat tartalmazó ívet minél előbb
a belvárosi plebánia hivatalhoz jut-
tatni sziveskedjenek. Amennyiben
egyes hívők egy utca vagy egy bizo-
nyos utca rész katolikus lakóinak
összeírására vállalkoznának, ugy-
ezen szándékukat minél előbb jelent-
sék be a plebánia hivatalnál. — In-
czédy Dénes-u. 2/1.

**A jogakadémia hallgatók Mária
kongregációja** egyelőre összejöveteleit
beszüntette, miután a tagok ma'd-
nem teljes számban a kir. honvéd-
ségbe léptek be s így az esti össze-
jöveteleiket nem tarthatják meg.

A központi temető kápolna javára
megindított gyűjtésünk eddigi ered-
ménye 15.500 korona.

Tilalmi idő. Az anyaszentegyház
ötödik parancsa értelmében hánvazó
szerdától egész husvét vasárnapig
tilosak a zajos multságok és az ün-
nepélyes mennyegzők, *csendesen
azonban lehet esküvőt tartani az
egész nagybőjtben püspöki felmentés
nélkül is.*

*

A vallás maga a legnemesebb kulturtevékenység, mivel az ember lelkét a teljes tökéletességre vezeti és a legfenségesebb eszmény szerint alakítja át.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF
drogéria Király-utca.

SZEMÜVEGEK

Oertel Temetkezési Vállalat

legszigoribb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kölszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Mindennemű fűszerárú a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:

LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak megjavítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órász

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

Legjobb fényképek és nagyítások

Zách János

*műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.*

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író- és rajzszerket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. szám.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro-technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.*

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási** cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomloksipok.

Javítások, — Hangolások
elsősorban kivitelben.

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabbban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapítva 1882. — Telefon 1-79.

Fleischer és Buday,

papi és uridivat szabók Pécs. Zringi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltőnyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb áron. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapították 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztyük

Alapítva :
1861-ben.

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0-0

„LILIAM-ANGOL CRÉME“ „BRABANT“ arc krém

a legjobb szépitő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.

Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető**
Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**,
liszt, magvak, **bor**, **méz**, zsír és szalonna, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Telefon : 10—05.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Allandóan nagy raktár mindenféle vászon,
asztal,- ág,- női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Telefon
218 sz.

Arnold János

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

FENNÁLL 1862 óta.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat
Pécs, Jókai-tér 11. szám.

Elvállalja temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Állandó nagy raktár te-
metkezési cikkekben. Fióközlét : Siklós, Gécsi-u 28. Telefon 424.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu , gyermek öltönyök

Divat mellények

Csikos nadrágok

Valódi angol impr. esőköpenyek

Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelkezésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felcélós szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécsa-belv. plehános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plehánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécssett.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: A magyarok husvétii vigasztalása. *P. Feysz A. Hugolin.* — Irányelvek az autonomiai hitköztség megszervezésénél. *Dr. Késmárky István.* — A szentírás olvasásáról. *Dr. Ujlaki János O. S. B.* — Liturgia. A nagyheti szertartások. *dr.—I.* — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A magyarok husvétii vigasztalása.

Egy szó, egy hang röpven át ma a légen napkelettől napnyugtáig, északtól délig és mint a nyugvó tengerek fölött a sirály röpül át, szerte az egész világon. E szó: „Resurrexit!” „Feltámadt!” E szóra a menny kinyilik és mosolyog, a föld reszked örömben, az Egyház pedig letörli nagypénteki könnyeit.

„Resurrexit!” „Föltámadt!” „Nincs itt!”

Ma Husvét van! Jézus Krisztus dicső föltámadásának nagy napja! Husvét, az Egyház büszke és diadalmas örömnépe. Amennyire meg volt alázva nagypénteken, annyira lett ma fölmasztalva, úgy hogy méltán kiálthat fel a zoltárossal: „Ez a nap, melyet az Úr szerzett nekünk: örvendjünk és vigadjunk azon!” Azért mondja *nazzianzi sz. Gergely* is: „Szent és legjelesebb ünnepe az Egyháznak: Husvét; minden ünnepek királynője!”

Husvét! oly szó, mely már közel 2 ezer éve hangzik a régi Egiptom határainál a homoksvatagok térein, Jordán partjain, Róma és Jeruzsálem utcáin, a vad amerikaiak és afrikaiak kunyhóiban, Khina és Ázsia országaiban, mindenütt az egész világon:

azért a hitközségi választói jog megadásánál nem követném az új nemzetgyűlési választói jog megszorító irányát, hanem megadnám a választói jogot minden 21 éves férfinak és 24 éves nőnek, ha a hitközség területén ingatlannal bír, vagy hat hónap óta állandóan ott lakik. Kizárandónak tartanók mindazokat, kik a képviselői választói jogból büntett vagy vétség miatt ki vannak zárva, valamint azokat, kik csak polgári házasságban élnek és az egyházi szolgálmányokkal egy évnél hosszabb idő óta hátralékban levőket, míg kötelességeiknek eleget nem tettek. A megválaszthatóságot 24 év, irni-olvasni tudáshoz lehetne kötni. Első dolog lenne természetesen bizalmi férfiak által összeírni a hitközség területén lakó összes katolikusokat, ebből a választók lajstromát összeállítani, felebezhetés végett közszemlére kitenni.

Ezek a választók választanák titkos szavazás útján a hitközségi képviselő testület tagjait hat évre. Joguk lenne a hitközségi tanács által kivetett adókba beletekinteni, valamint a hitközségi költségvetésbe és zárószámadásba is és a hitközségi tanács évi jelentésébe, azok ellen 15 napon belül felebezhetnének.

A hitközségi választók választják meg a hitközségi képviselőtestületet. Hogy ez hány tagból álljon, azt az előkészítő bizottság van hivatva megállapítani. A választás hat évre szól, de úgy, hogy a választottak fele minden harmadik évben kiválik. A képviselőtestület elnöke a plébános, világi társelnököt és jegyzőket a saját kebeléből választ három évre.

A képviselő testület évenként legalább két, szükség esetén több gyűlést tart. Ez állapítja meg a tanács javaslata alapján a költségvetést, a kivetendő egyházi és iskolai adókat, a rendkívüli teherviselést, állapítja meg a vagyonszerzés vagy elidegenítés feltételeit, ellenőrzi az iskolai és jótékonyági vagyon kezelését, választja a hitközségi tanács tagjait, választja a hitközségi tanács hármas kijelélése alapján a plébánost, véleményét nyilvánítja az egyházmegyei hatóság által eléje utalt kérdésekben. Tanácskozásairól jegyzőkönyvet vezet, határozatai 15 napon belül megfelebezhetők. A képviselő testület tagjai az okozott károkért vagyoniilag felelősek, azért vagyoni kérdésekben névszerint szavaznak.

A legmagasabb szerve a hitközségnek a hitközségi tanács. Ennek elnöke a plébános, világi társelnököt és jegyzőt saját kebeléből választ. Tagjai részint hivatalból, részint választás útján nyerik megbízásukat, számuknak megállapítása az előkészítő bizottság feladata. A választott tagok egyharmadának megfelelő számban póttagok is választandók, azonkívül két gondnok.

A tanács évnegyedenként, ha kell, gyakrabban is ülést tart, melyet a plébános vagy a társelnök hív egybe és határozathozatalhoz első ízben legalább a tagok egyharmadának jelenléte szükséges.

A tanács kezeli a hitközségi vagyont, ellenőrzi a templomi és alapítványi vagyont, előkészíti a hitközségi költségvetést és zárószámadást, javaslatot készít a vagyonszerzés vagy elidegenítés

íránt, kiveti egyenkint a hitközségi adót, végzi az iskolaszék teendőit, választja a gondnokot, a névjegyzék összeíró küldöttség két tagját, plébános választás esetén végzi a hármaskijelölést, kikéri szükség esetén a közhatóság segítségét, évi működéséről a hitközségi képviselő testület részére jelentést készít, kezeli az iskolai vagyont, előkészíti az iskolaadó kivetését, elkészíti az iskolai leltárt, minden gyűléséről jegyzőkönyvet vezet. Tagjai vétkes mulasztásából eredő károkért felelősséggel tartoznak, azért anyagi kérdésekben névleg szavaznak. Határozataik 15 napon belül megfeleltethetők.

A gondnok ügyel a templom és iskola vagyona-ra és ezekről évenként legalább egyszer jelentést tesz a hitközségi tanácsnak.

Ime, ezen elvek szerint lehetne Pécssett megalakítani a hitközségi szervezetet. Ezek persze csak a főbb irányelvek, ezeknek részletes kidolgozása az előkészítő bizottság feladata lenne. És az alatt, míg ez részletesen kidolgozná a hitközségi szervezetet, már megtörténhetnék az összes katolikusok összeírása, hogy ennek alapján összeállítható legyen a választók névjegyzéke és így ez által is hamarabb lenne megvalósítható az autonómia legalsóbb szerve, a hitközségi szervezet.

Dr. Késmárky István.

A szentírás olvasásáról.

Nagy szent Gergely szerint a szentírás a fölséges Isten levele teremtményeihez, Isten szeretetének megbecsülhetetlen kegyelmi ajándéka; Isten szava, mert benne a Szentlélek, az örök bölcsesség szól hozzánk. A szentírás az igazság kincstára, melyben nagy gondolatok csaknem végtelen telje, fenséges eszmények megmérhetetlen gazdagsága van elrejtve. A szentírás mindig frissen bugyogó forrás, melyből minden nemzedék merít, de teljesen soha ki nem meríthető — gyönyörű kert, melyet Isten keze ültetett, mely minden időben meghozza illatozó virágait és édes gyümölcseit. Nagy értékünk tehát a szentírás, de igazi hasznunkra csak akkor lesz, ha szorgalmasan olvasgatjuk, ha lelkünkbe szívjuk azt az életet adó erőt,

mely ott lüktet minden sorában. „Olvasátok a szentírást — kiált föl szent Ágoston — olvassátok, hogy vakok ne legyetek és világtalanok vezetői. Olvasátok a szentírást, mert benne megtaláljátok, mit kell megtartanotok, mit kell kerülnötök; olvassátok, mert éde-sebb minden méznél, üdítőbb minden eledelnél.“ (Ad frat. in Eremo ep. 37.)

Csodálkozunk-e, hogy ily magasztalás után az első századok keresztényeinek életét a szentírás szelleme lengte át? Gyakran forgatták annak kedves lapjait; örömiükben, bánatukban kedves barátjukhoz tértek vissza s ajkuk annak szavait rebegte. Munka közben felcsendült ajkukon a zoltárcs éneke; hálájukat, szeretetüket a szép Alleluja zoltárokkal zengték el az Urnak. Szent Ágoston szerette is-

mételgetni ezt a szép mondást: „Cantare amantis est“, énekelni az szokott, kirek szívét szeretet tőli el. Ők nagyon szerették Istent, tehát zsoltárokat, szentírási énekeket zengtek imádására, Mint értékes kincset őriztek sokszor nagy áldozatok árán szerzett szentírási-példányukat s az évszázados üldözések idején sok vértanu inkább ontotta vérért, de a szent könyveket megszenteltségtelenítésre ki nem adta a pogányoknak.

Napi lelki táplálékuk volt a szentírás olvasása s hő vágyuk, hogy annak értelmét felfoghassák, mind jobban és jobban bele vigyék gyakorlati életükbe a szentírásban foglalt arany szabályokat. Szépen fejezi ki az első keresztények epekedő vágyakozását a szentírás megértése után szent Ágoston Vallomásaiban (XI. k. 2. f.): „Régi régi vágyakozásom megérteni törvényedet és elmélkedés közben megvallani neked, mit tudok, mit nem, vagyis: mennyi bennem első megvilágosításod, mennyi az én maradék sötétségem, amig majd erőd minden fogyatkozást ki nem pusztít belőlem. Most tehát nem is akarom, hogy másvalamiben teljenek szabad óráim, ha mi maradványaim, lelki fáradságom kipihenése s azon szolgálatok után, amelyekkel tartozó kötelességem szerint, vagy szívességből is, szolgálók az embereknek... Nyess le rólam Uram, kívül is, belül is minden vakmerős-ködést, minden hazugságot, — különösen ajkaimról. Írásod legyen az én tiszta gyönyörűségem, — bár ne tévednék benne, bár senkit meg ne tévesztenék velem! Mindennel téged akarok magasztalni, amit csak találok Írásaidban. Hallgatni akarom dicséreted hársogását; tele akarok ivakodni veled, míg végigjártatom elmémet törvényed csodáin az őszkedettől fogva, amikor az eget és földet meg-

teremtetted, egészen mennyországodig, amelyben veled együtt lesz örök uralkodásunk.“

Ha a XX. század emberének fásult, hitközömbös szívét fel akarjuk rázni kábultságából, sok minden más eszköz mellett ajánljuk neki az ősök szentírás szeretetét. Mikor a kenyérért folytatott nehéz harcban megpihen egy kisé, erőt, bátoritást, kitartást az anynyira veszélyeztetett jó mellett, mérítsen az isteni szózatból, mely a szentírásból szól szívéhez. Erős meggyőződése, ha a vásár- és ünnepnapok délutánjain ismét kinyílnának a családi nagy bibliák, a családi szentély minden örömeinek és bujának résztvevő tanui s szabadon csörgedezhetne az örök igazság forrásának vize a szívekbe, az egyesek, az egész társadalom közelebb jutnának Istenhez, jobban megértenék egymást is az emberek. Ha az ifju és hajadon a szentírás szeretetével és tiszteletével hagyáná el a családi fészket, ha az ifjuság ennek szeretetével szívében mondana búcsut az iskola megszentelt falainak, az élet viharos küzdelmei és nehéz megpróbáltatásai közepette a sok eszköz mellett egy hatásos eszközzel több állana rendelkezésére, hogy vallásának szeretetét biztosan őrizze lelkében s hű maradjon azon eszményi gondolkodáshoz, melyet nevelői oly féltékeny gondnal ápoltak szívében. A család, az ifjuság térjen vissza tehát nagy elődeinek példáján a szentírás olvasásához!

Az első századok keresztényei anynyira mentek a szentírás szeretetében és megbecsülésében, hogy szinte meggyőződésükké vált: a szentírás szavaiban igért isteni erő és kegyelem magukban a szentkönyvekben is megvan; így írhatta szent Krizosztom: a gonosz lélek elkerüli azt a helyet, hol az evangéliumokat őrizzük s hogy a

szent könyvek jelenléte maga is elég-séges, hogy megtörjön lelkiünk ellen-ének hatalma s a hívők vigaszt merít-senek. (De Lazaro serm. 3.) Vajha napjainkban is ilyen hívő tisztelet töl-tetné el a katolikus hívők lelkét a szentírás könyvei iránt s e tisztelet mindig élőbbé lenne a mi időnkben, mikor ép a magas tudományosság ci-mén akarják megfosztani a szentírás könyveit természetfölötti jellegétől s a profán irodalom termékeivel egy sorba akarják állítani. (H. Höpfl: Das Buch der Bücher, Freiburg in Bresgau, Herdersche Verlagshandlung, 1904.)

Szent Ágoston szerint a szentírás le-vél mennyei hazánkból. Következik-e ebből, hogy mindenki kötelezve van a szentírás olvasására? A protestáns ember, igen; mert hitének egyetlen forrása és zsinórmértéke a szentírás. A katolikus ember ellenben hitét az egyház élő tanításából meríti; hisz az egyház, mint az igazság oszlopa és crössége, számára a hit tanítója. Azért nyugodtan állíthatjuk, hogy a szent-írás olvasása nem mindenkinek kivé-tel nélkül föltétlen szükséges eszköz az üdvösség elnyerésére. Azért az egyház nem tiltja el híveit a szentírás olvasásától, sőt azt óhajtja és ajánlja. Persze bizonyos föltételeket állít föl, hogy hívei a sokféle kiadás és fordít-ás között el ne tévedjenek.

Az egyház azt kívánja, hogy egy-

házi jóváhagyással ellátott kiadást olvassunk s ha eredeti nyelven vagy latinul nem olvashatjuk, magyar nyel-vü fordításunk az apostoli szentszék jóváhagyásával, szent atyákból vett magyarázatokkal és az egyházmegye püspökének kinyomtatási engedély-vel, Imprimaturrel ellátott legyen. Kül-lönösen óvakodjunk az angol Biblia-társulat kiadásaitól, melynek protestáns izü fordítása, megcsonkított, kihagyá-sokkal készült szövege a katolikusok hitét veszélyezteti. A tapasztalat elég-gé bizonyítja, hogy a szent szöveg meg nem értése és a rosszakarat mit tehet a szent könyvekkel s a tapasztalatlan emberek erkölcsi életét illető-leg mily gyászos következményekkel járhat egyházilag jóvá nem hagyott protestáns szentírás olvasása.

Ha tehát szeretem egyházamat, sze-remetemet, szívesen olvasom a mennyei hazánkból nekünk küldött levelet, a szentírást. Ha szeretem lel-kem üdvét, csak egyházilag jóváha-gyott szentírást olvasok. (A Kat. Tu-dósító t. olvasóinak ajánljuk a követ-kező kiadásokat: 1. Az ó és új szövet-ségi szentírás a Vulgata szerint; 4 kö-tet; 2. P. Soós István: Újszövetségi szentírás; 3. Goffiné Lénárd: Oktató és épületes könyve, Kaphatók a Szent-István-Társulatnál, Budapesten, IV., Keckeméti-utca 2, sz., Pécs, Apáca-utca 2.)

Dr. Ujlaki János O. S. B.

Kereszténynek hívnak, katolikus a családi nevem — mondta 1500 és néhány évvel azelőtt Patiánus spanyol püspök. Antiochiai Ignác pedig arról tanuskodik, hogy a keresztények már a II. szá-zad első éveiben katolikusoknak nevezték magukat. — Ez a leg-régibb diszitő jelzönk és egyben az igazság és tévedés ismertető jele. — S hogy elébe vágjunk a félreismerésnek, római katolikus-nak nevezzük magunkat, mert ami az élő testben a sziv. az a római pápa minden igaz katolikus számára.

Liturgia. — A nagyheti szertartások.

A nagyhét három utolsó napja, nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat, liturgiájának felemelően szép és magasztos volta miatt föléje emelkedik az egyházi év minden más napjának. E három napnak mély jelentőségű, megható szertartásait kívánják röviden ismertetni az alábbi sorok.

Nagycsütörtökön ünnepli az anyaszentegyház a legméltóságosabb Oltáriszentség megalapításának emlékezetét. A napnak szertartásaiban gyönyörű harmóniába olvad össze egyrészt a lelki öröm, amely az egyházat a szent évfordulón eltölti, másrészt az Üdvözítő szenvedéseinek kezdete miatt érzett gyászszos szomorúság. Minden templomban csak egyetlen egy, még pedig *ünnepi, énekes* misét szabad e napon tartani, csendes misék nincsenek megengedve. A gyászmise fehér színű miseruhában, ünnepiesen kezdődik. A miséző *Glóriát* énekel amikor felzug az orgona, megszólalnak a harangok, csengők, hogy azután mind elnémuljanak a nagyszombati mise Glóriájáig. Innét kezdve komor színezetet ölt az istenitisztelek, a harangokat a kereplők, az oltári csengettyűt kis fakalapácsok váltják fel. A misében három osztályt konzekrálunk, egyet a miséző magához vesz, a másikat elteszi a nagypénteki csonkamise számára, a harmadik a szentsírnál kiteendő szentség-

tartóba van szánva. Mise végén a szentségeket elviszik a főoltárról egy más oltárra vagy a sekrestyébe, majd pedig valamenyny oltárt megfosztják diszeitől a gyász jeléül.

A *székesegyházban* különösen fényes és ünnepies a nagycsütörtök. A szertartás 8 órakor kezdődik. Az érkező püspököt az Ecce sacerdos magasztos hangjai fogadják. Glóriakor az orgona csak pár pillanatra szólal meg, teljes erejével. A nagymise szokott rendben folyik egészen Urfelmutatás utániig. Közvetlenül a *Pater noster* előtt megszakad a mise és rövid, egyszerű szertartás keretében lefolyik a *betegek olajának szentelése*. Ezután a mise rendesen folytatódik. A püspök áldozása után a közös áldozásban részt vesz az egész jelenlevő papság a növendékpapokkal együtt, valamennyien égő gyertyával a kezükben, utánuk pedig a hívők is nagy számban szoktak a szent áldozáshoz járulni. Az áldozás befejezése után történik a *krizmának és a keresztelendők olajának szentelése* ünnepies szertartással, amelyben a püspökön kívül tizenkét teljes mise-ornátusba öltözött áldozópap, hét szerpap és hét alszerpap vesz részt. A szentelés végeztével a nagymise rendes módon befejeződik, utána az Oltáriszentséget égő gyertyákkal haladó díszes körmenetben az énekkar dicsőítő éneke mellett a püspök a Corpus Christi kápolnába viszi

s itt marad a szentség a nagypénteki csonkamiséig. A körmenet visszatérése után a kórusban vecsernyét végeznek, miközben az oltárokat megfosztják ékességeiktől. A legvégén következik a *lábmosás* szertartása. A püspök és Megváltó példájára tizenkét aggastyán lábára vizet önt és kendővel megtörli. Ezzel a délelőtti szertartások véget érnek, a püspök csendben, ünnepesség nélkül vonul ki kíséretével együtt a templomból. Délután 4 órakor (mint nagyszerdán és nagypénteken is) *gyászvecsernye* van Jeremiás próféta siralmainak éneklésével. A háromszög alakú gyertyatartón 14 sárga gyertya ég, minden zsoltár után egyet-egyet ezek közül eloltanak, az utolsó Krisztust jelképező fehér gyertyát a végén, a *Miserere* éneklésekor égve a főoltár alá elrejtik s a zsoltosma végén ismét felteszik helyére, jelezve, hogy Krisztus feltámad, él és világít.

Nagypéntek az egyházi év leggyászosabb napja, a Megváltó kereszthalálának emlékünnepe. A nagypénteki egyházi szertartásokban a legmélyebb fájdalom, a legkomorabb gyász jut kifejezésre. Az egyetlen napja az évnek, amelyen misét mondani nem szabad. Csak szertartása van a nagypénteknek, a melyet az előszentelték miséjének, vagy népiesen csonka misének neveznek, de ez nem mise, mert a szertartást végző nem változtatja át benne a kenyeret és bort Krisztus testévé és vérévé, hanem az előző napon, nagycsütörtökön átváltoztatott

egyik szent ostyát veszi magához. A szertartás azzal kezdődik, hogy a szertartást végző pap kíséretével együtt a fájdalom jeléül arcra borul az oltár legalsó lépcsőjén. Gyertyák nem égnek. Két ószövetségi szentírási rész felolvasása után a passiót éneklük szent János evangéliuma szerint. Ezután a szertartást végző kilenc ünnepies könyörgést mond, majd felemelően szép szertartással a feszületet takaró leplet lebontja, miközben háromszor énekli, mindenkor emelkedő hangon az „*Ecce lignum Crucis* (Íme a kereszt fája) fenséges szolamát, amire a kar a „*Venite adoremus*“-szal (Jöjjetek, imádjuk) felel mindannyiszor. A lefektetett kereszt adorálásával ér véget a szertartás első része. Ekkor gyűjtik meg az oltáron a gyertyákat. A nagycsütörtökön az oltárról elvitt szentséget körmenetben, ünnepi énekszóval hozzák a főoltárra. Néhány ima elmondása után a szertartást végző magához veszi a nagycsütörtökön átváltoztatott szent ostyát, kivülé senki más nem áldozhatik e napon. Végezetül ünnepies körmenetben viszik el az Oltári-szentséget a már előre elkészített szent sírhoz.

A *székesegyházban* 8 órakor kezdődik a nagypénteki szertartás. A püspök minden ünnepesség nélkül vonul be a templomba, teljes csendben, ének nem fogadja. Az altemplomban levő szentsírnál szentbeszéd fejezi be a szertartást. *Délután 2 óra után* az egész pécsi papság és növendékpapság a püspökkel együtt a többi templomokban

levő szent sirokat látogatja meg. Utána az utolsó gyászvecsernyét tartják meg.

Nagyszombat, husvét vigíliája az egyházi év egyik legszebb, legérdekesebb és legmélyebb jelentőségű szertartásu napja. A régi keresztény korban nagyszombat teljesen liturgia nélküli való nap volt, sem misét nem mondtak, sem egyéb szertartást nem végeztek ekkor. Szomorú, bánatos szombat volt ez, az a gyászos emlékeztető nap, amelyet az Üdvözítő a sirban töltött. Azok a felemelő szertartások, amelyek most a nagyszombati délelőttön folynak le, régen a szombat és vasárnap közötti éjjelen tartattak meg, innét van, hogy a mai ősi keletű nagyszombati liturgiában sűrűn történik említés a szent, a boldog éjéről. Idővel, amikor az egyház az éjjeli szertartásokat általában megszüntette, a husvét éjszakának már egészen husvétias jellegű ceremóniáit a szombati üres nap délelőttjére helyezték át. Ezért van az, hogy a nagyszombati liturgia ma már egészen örvendetes, husvétias színezetű, a diadalmas Alleluja hangjai szövik azt át, a feltámadás felett érzett ujjongó örömet benne kifejezésre. A nagyszombati szertartás, amelyet minden katedrális és plébánia templom megtartani köteles, a *tűzszenteléssel* kezdődik, a templomon kívül, szabad ég alatt. A megszentelt tűznél gyújtott gyertyával, a háromszoros, mindig emelkedő „*Lumen Christi*” éneklésével vonul be a celebráns és kísérete a templomba a fő-

oltárhoz. Következik a nagy *husvét* gyertya ünnepies megáldása az öt tömjénszem beillesztésével. A celebráns, vagy ha segédlete van, a diakónus fehér színű ruhát öltvén az egyházi dallamok legszebbjét és legmegindítóbbját, az ősrégi klasszikus „*Praeconium paschale*”-t éneklé a gyertya megáldása alatt. Ezután tizenkét ószövetségi proféciát olvasnak fel, a minek végeztével a keresztút ünnepies megáldása történik. E szertartás befejezése után a Mindenszentek litániájának éneklése közben a celebráns kíséretével a főoltárhoz vonul, ahol a lépcsőn arca borulva maradnak a litánia éneklés nagy része alatt. A litánia után kezdődik az egyetlen ünnepies *nagymise* fehér színben. *Glória* éneklésekor megszólalnak a hangok, felhangzik az orgona-szó s ettől fogva örömmel telí a szertartás végig. Gradualéra hármassal *Alleluját* énekel a kíséret, amit a kórus megismétel. Áldozás után a misébe befoglalt rövid, ünnepies *vecsernyét* végveznek Szűz Mária dicsőítő szövegének, a „*Magnificat*”-nak éneklésével. A husvét örömet hirdető „*Ite missa est, alleluja, alleluja*” hangjai zárják be a misét. Délután a *feltámadás* fenséges ünnepségét tartják meg, amelyet az Oltáriszentséggel adott áldás rekeszt be.

A *székesegyházban* nagyszombaton a délelőtti szertartás 8 órakor, a feltámadási ünnepség délután 6 órakor kezdődik.

dr.—!

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

Egy tirol-i bencés füzete IV. Károly és II. Ottó királyokról.

Még mélyen él szívünkben a fájdalom és a szegény. Lelkünk még nem szakadt el a funchali ravataltól és a madeirai hegyek rozzant kis nyári villájától, hol szegénységben szenved Nagy-magyarország fölkelet királyának családja. S amikor most gyászoló emlékezetünkben végigkísérjük apostoli királyunkat uralkodásának meredek kálváriáján, fülünkbe visszhangzik 1918-ból kalózelekü bitangoknak gyáva rágalma, amely a konfesszor király szíven talán a legfájdóbb sebet ütötte, mert megmarta egyéni becsületét, családi életének tisztaságát. Pár nappal halála előtt ismertünk meg egy kis füzetecskét, mely eleven apológia az emberi hitványság legnemtelenebb vádjával szemben. *P. Carnot* Mór, tirol-i bencés írta. Ebből a kis füzetből a következő részleteket akarjuk csak kiszakítani: „1920 szeptemberében történt. Károly királyt kísértem Disentisből Pranginsba. Mikor a vasúti kocsi ablakából Zürichet megpillantottuk, a király hirtelen hozzám fordult: „Páter Maurus, Ön ismer engem keresztül-kasul, mondja meg őszintén, hogyan lehet engem annyira megrálgalmazni?” „Rálgalmazni könnyű, — feleltem — ha az ember gyűlöl valakit; és ha nincs egy szikra becsülete az illetőnek, akkor úgy rálgalmaz, a hogy csak jól esik neki.” „De hogy lehet a rálgalmakat elhin-

ni, — szólt fájdalmasan a király — még Tirolban is? Hogy én korhely vagyok? Pedig Ön tudja, hogy alig iszom valamit. Hogy én becstelen férj vagyok? Pedig Ön ismeri az én családi életemet; Ön tud itélni!” Igen, én tudtam itélni. Eszembe jutott egy jelenet, melyet Páter Innerkoffer beszélt el nekem. Mikor ő Disentisbe utazott, a kocsiiban hencegve beszélte egy kalauz, hogy ő látta Károly királyt részegen egy rossz nő társaságában. P. Innerkoffer erre elővette névjegyet és így szólt: „Itt van kártyám, jelentsen fel becsület-sértésért, mert én most a szemébe mondom, hogy maga egy egészen közönséges, hitvány rálgalmazó.” A sarokbaszorított kalauz ekkor bevallotta, hogy a királyt nejével látta egy pohár sör mellett ülni. Mikor tavaly Disentisben erős influenza ágyhoz szegezte a királyt, P. Carnot többször volt nála s a király éjjeli szekrényén mindig ott látta a haldoklók keresztjét és felesége arcképét „ezzel az aláírással: „Deine Zita”. „Mindenki legyen rajta, — írja az idézett bencés — hogy életében és halálában oly nyugodtan nézhessen Üdvöztöjére és házas-társára, mint Károly király.” — Ottó királyról is megható dolgot mond el P. Carnot. „Esti ima után a kis Ottó titkon odament fiókjához, kivett belőle valamit és kezembe csuszttatta e szavakkal: „P. Maurus, vigye a szegény tiroliaknak ezt. Nem sok, de minden, amim van.” —

Ugyancsak P. Carnot jegyzi fel azt is, hogy Ottó király és testvérkéi reggeli és esti imájukhoz mindig hozzáfűznek egy Mi-
atyánkot a háboruban eleset-
tekért.

A magyar főiskolai ifjuság XI. Pius pápa előtt. Antai István dr. és Zakariás Árpád dr., mint a magyar egyetemi ifjuság képviselői, a múlt hónap végén kihallgatáson voltak XI. Pius előtt. Megindultan írják le azt a hatást, melyet a pápa egyénisége rájuk gyakorolt. — „Öszentsége — meséli Antal dr. — fejemre tette kezét és kékekesszürke szemével úgy nézett rám, mintba lelke mélyére akarna tekinteni. Éreztem, mi-
csoda misztikus erő sugárzik az Egyház fejének lényéből. Ez az erő boldogsággal töltött el, de meg is rendített. Mikor a magyar főiskolai ifjuság szeretetét és ragaszkodását totmácsoltam előtte, felragyogtak szemei, szelid mosoly suhant át arcán és szeretetteljes hangon így szólt: „Vidd haza az ifjuságnak üdvözetemet és áldásomat. Harminc év előtt én is jártam nálatok, de arra az időre még ma is örömmel gondolok vissza.”

A piaristák háromszázéves jubileuma méltán csatlakozik az elmúlt év két nagy szerzetes-jubileumához. Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján volt háromszáz éve, hogy XV. Gergely pápa a spanyol származású *kalazanci sz. József* által alapított rendet elismerte, illetve megerősítette. A „kegyes atyák” rendje — mint ahogy magukat nevezni szeretik — talán sehol sem terjedt el oly gyorsan, mint nálunk. Még II.

József szerzetesüldöző rende-
te is megkímélte őket. Nagy ér-
demük van abban, hogy Felső-
magyarország katolikus maradt
és hogy a Tiszántul erősen tu-
dott ellenállni a protestantiz-
musnak. Elsősorban nevelők. —
Számos gerinces férfit nevel-
tek a magyar katolikus társa-
dalomnak. Irodalmunkban Du-
gonich, Verseggy, Révai szerep-
lésével örökre beírták nevüket.
Huszonhárom gimnáziumuk kö-
zül a trianoni béke tizenhárom
elszakított tőlünk. Hazánk meg-
rablói pedig a „kegyes atyák”
legtöbbjét elűzték áldásos mun-
kásságuk területéről.

**Bazilika a Gethsemani-kert-
ben.** A IV. században, mindjárt
Nagy Konstantin után, hívő lel-
kek buzgalma híressé vált tem-
plomot emelt azon a helyen, hol
az Üdvözítő haláltusájában vért
izzadott. Ezt a szentélyt idővel
perzsa hordák elpusztították. A
XII. század keresztes lovagjai-
nak kegyelete új bazilikát emelt
a régi helyébe, de mikor a jeru-
zsálemi királyság megdőlt, a
Gethsemani-kertnek ezt az ékes-
ségét is rommá tette a muzul-
mán fanatizmus. Most építik
ugyanazon a helyen a harmadik
templomot, amely talán már
nem lesz többé emberi gonosz-
ság áldozata. A múlt nyár ása-
tási munkálatai pompázó mo-
zaikokat és egyéb megbecsülhe-
tetlen történeti és művészi ér-
tékű kincseket hoztak napvilá-
ra. Megtalálták a keresztesek
templomának alapjait, melyeket
felhasználták az új épületnél is.
Az építés munkája serényen
folyik. Néhány éven belül! elké-
szül a keresztény művészetnek
új kegyeletes emléke.

Pécsi katolikus élet.

Akadémikus urak kongregációja. 1921. nov. 21. tartotta meg alakuló gyűlését, melyen 15 uriember írta alá a formális megalakulást kimondó határozatot. Azóta a tagok száma negyvenre (40) emelkedett. Havonként kétszer tart gyűlést, felváltva elmélkedést egy hiterkölcsi témáról s vitázó előadást egy a hittel s erkölccsel összefüggő társadalmi kérdéstről, mely utóbbin vendégek is részt vehetnek. Prézese: *P. Kipper Károly S. J.*

Az urileányok kongregációja már 1920. január havában alakult meg 12 taggal. Azóta a tagok létszáma 76-ra emelkedett, kiknek egy része már férjhez ment vagy állásban működik, úgy hogy a kongregáció rendes gyűlésein s működésében csak mintegy 35 vehetnek részt. Hetenként tartja felváltva rendes gyűléseit a szakosztály összefüggéseivel. Több szakosztálva működik s ápolja a kongregációs szellemet: eucharisztikus, az énekszakosztály, mely a belvárosi templomban látja el az éneket vásár- és ünnepnapokon a 1/2 12 órás szt. misén s az apologetika, mely aktuális hit- és erkölcsbe vágó társadalmi kérdések megbeszélésével mélyíti a tagok ismereteit. A kongregáció egy bazárvállalatot is vezet, melynek megnövekedő tőkéje hivatva lesz idővel a charitatív szakosztályt életre hívni s a jótékonyt szélésebb körökkel éreztetni. Prézese: *P. Kipper Károly S. J.*

A pécsi Szent Vince egyesület súlyos csapás érte, hosszu éven át elnöke, buzgó tagja *Thold József*, ny. MÁV. főellenőr, március hó 29-én hosszas betegség után elhunyt. Amíg csak erői engedték, egyike volt a Sz. Vince egyesület legbuzgóbb tagjainak, de az utóbbi időben előrehaladott betegsége ágyhoz kötötte s így kénytelen volt a kedves munkakörétől is megválni. Lelkiüdvéért a Sz. Vince Egyesület a Corpus Christi kápolnában sz. misét mondattott, hogy ily módon is lerójjá háláját volt elnöke iránt. A multkori számunkban jelzett egyesülés megtörtént s minden hétfőn d. u. 5 órakor van az együttes konferenciái gyűlés a szeminárium második emeletén levő előadói teremben (főljáratától jobbra az első ajtó). Működő tagokul való ajánlkózást hálás köszönettel vesz a vezetőség. Az elmúlt negyedévben (jan.—márc.) a következő adományok folytak be a pécsi Sz. Vince egyesület pénztárába: *dr. Mosonyi Dénes* püsp. helynök 5000 kor., *Pius int. növénydekeinek gyűjtése* 735.20 K., *Pécsi Takarékpénztár* 1000 K., *Urinők kongr.* koszoru megváltás címén 500 K., a *Szociális Missziótársulat* nyomorakciója 5000 K., *Pécs egyházmegyei Takarékpénztár* 1000 K. Kisebb adományokból összesen 790.70 korona.

Adomány a belvárosi templom javára. A pécs-belvárosi templom zárt gyóntatószékéhez szükségessé összes famennyiséget

a plebánia rendelkezésére bocsájtotta a pécsi Griffaton-család, ily módon akarván megörökíteni a háboruban hősi halált halt két fiuknak emlékét. — Ugyancsak dr. Visy Ime 200 koronát adományozott a belv. templomnak.

A vetések megáldása Sz. Márk evangélista napján. Az idén a kömenet ápr. 25-én reggel 8 órakor indul a székesegyházból a sz. ferencrendiek templomába, hol a könyörgő imádságok után énekes sz. mise lesz, melynek végeztével a körmenet a székesegyházba tér vissza.

Májusi áldások a belvárosi templomban. A régi hagyományokhoz hiven a májusi áldások a bold. szüz tiszteletére egész május hónapban 1/27 órakor lesznek a belv. templomban. Az első áldás április 30-án, vasárnap este 1/27 órakor lesz. Szombaton, valamint vásár- és ünnepnapokon az áldást sz. beszéd előzi meg.

Népmissió Pécssett. Már majdnem 10 esztendeje, hogy utoljára missiót tartottak városunkban. Már 1920-ban tervbe volt véve a missiók megtartása, de a megszállás miatt beállott közlekedési nehézségek lehetetlenné tették. Amint értesülünk, a népmissió az idei év adventjére van tervezve s amely egyszerre lenne megtartva mind a négy plebánia-templomban. Legnagyobb valószínűség szerint a *dominikánus, ferencrendiek, jezsuiták és kármelita atyák* fogják az egyes templomokban vezetni a missiókat.

A gyüdi bucsujárás. A tavaly oly impozáns módon sikerült

együttes gyüdi zarándoklat az idén is hasonló módon lesz megtartva. Tekintettel arra, hogy Sarlósboldogasszony napja az idén vasárnapra esik, a körmenet így jul. 1-én, szombaton reggel 7 órakor indul. Részletes programot májusi számunkban hozunk.

Leányalkalmazottak Mária-kongregációja. Kongregációnk 1918. dec. 8-án alakult meg. Gyűléseit kéthetenként tartja vasárnap d. u. 3 órakor a Notre Dame zárdában. Tagjai lehetnek: varrólányok, házilányok, üzleti alkalmazottak és hivatali alkalmazottak. A rendes tagok száma 38, a jelölteké 5. Tisztviselői kara: Prézes: *Pércsics Vince S. J.* főgimn. tanár; prefekta: *Cseke Irma*; assistensek: *Laukotka Mária* és *Benczenleitenér Jolán*; titkár: *Czigler Anna*; tanácsosok: *Balaskó Róza, Léja Ilona, Korvicska Mária, Ruder Mária*; jelöltek mestere: *Kovács Ilona.*

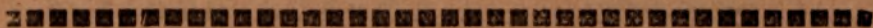
Kongregációnk a fősulyt a belső lelki élet fejlesztésére fordítja. Külső szereplésük köre az „Arany János kör” és a keresztény szocialisták egylete. Eddig minden évben igen jól sikerült külön bucsujárást rendeztünk Mária-Gyüdre. A nyári hónapokban havi közös áldozásainkat a havi-hegyi kápolnában tartjuk.

Nagy szomorúság érte a napokban kongregációnkat, mert kongregációnk alapító-oszlopos tagja, példás kongregánista *Madi Pannus*, férjezett Pozsegovics Károlyné Isten akaratában megnyugodva jobblétre szenderült.

Szerkesztői üzenetek

P. F. H. Gyüd. Hálásan köszönjük a küldeményt. Sajnos a második cikk közlése lapunk kis terjedelme következtében nem volt lehetséges. Lapunk egyébként mindenkor készségesen áll rendelkezésére. — H. M. Pécs. Kivánságát sajnálatunkra nem elégíthetjük ki. „Liturgia”

című rovatunk vezetője továbbra is álnéven óhajt működni. — Dr. U. I. Pannonhalma. Örülünk, hogy ígérete végre valóra vált. A beígért folytatást mielőbb várjuk. — Dr. L. K. Mohács. A jövő számunktól kezdve rendszeresíteni fogjuk az apologetikai rovatot is, s így kivánságának is eleget tehetünk.

Amerikában a katolikusokra egy hatodik egyházi parancs is kötelező: fizessd egyházközségi adódat. — Én is szeretnék híveimnek ilyen hatodik parancsolatot kikirdetni: jó katolikus újságot olvassál és ezt támogasd.

Glöner linzi püspök, 1920. május 4.

A katolikus kultúra az antik kultúra bevégzése, a középkor dicsősége, a jövő reménysége.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF
drogéria Király utca.

SZEMÜVEGEK

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ág-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Oertel Temetkezési Vállalat

legszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzín. padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:

LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

*Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.*

TAISZ JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író- és rajzszerkeket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók

Klement Gyula

festő és mázoló.

Pécs, Kálvária.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Fleischer és Buday, **papi és uridivat szabók Pécs, Zringi-u. 4. sz.**

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltő-nyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb árakon. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeзtyük

ugyszintén mindenféle orvosi
Alapítva : kötszerek, sérvkötők stb. nagy Alapítva :
1861-ben. választékban kaphatók és mérték 1861 ben.
utáni rendelések is elfogadtatnak

Hamerli J. keзtyűgyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. o—o

„LILIAM-ANGOL CRÉME“ **„BRABANT“ arc-crème**

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és elecetro technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.*

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtók, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók**

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfumerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár

Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.

Póthomloksipok.

Javítások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.

— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.
 Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető**
 Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**,
liszt, magvak, **bor**, **méz**, zsir és szalonna, valamint
 széna, szalma és erőtakarmány.
 Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.
 Telefon : 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
 Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra“ LILIAM TEJCRÉM
 LILIAM TEJPOMÁDÉ
 a legjobb arcápoló.

„Zóra“ Liliomtej szappan békebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Duro“ tinta tablettá minden színben, egy tablettá 4 K., mely 1 deci tinta készítenőd.

„Phenolat“ labizzadást három nap alatt elmulasztja.

„АНА“ viszketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Korall“ baromfi és sertésvésztl elkerülendő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY“ patika
 Pécs, Májláth-tér.

FENNÁLL 1862 óta.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat
Pécs, Jókai-tér 11. szám.

Elvállalja temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Állandó nagy raktár temetkezési cikkekben. Fiókküzet: Siklós, Gécsi-u. 28. Telefon 424.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu-, gyermek öltönyök
Divat mellények
Csikos nadrágok
Valódi angol impr. esőköpenyek
Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMÉN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9—93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: A pápai nuncius Pécsett. *Dr. Sipos István*. — Ave, Május királynője! *P. Feysz A. Hugolin*. — A társadalom-bölcselet új nézőpontjai. *Hauser Imre*. — Milyen lelkülettel olvasuk a szentírást. *Dr. Ujlaki János O. S. B.* — Óseink buzgósága. *Szentkirályi István*. — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Hirdetések.

A pápai nuncius Pécsett.

A pécsi egyházmegyével kapcsolatban pápai követ először 1009-ben szerepelt, tehát több mint 900 évvel ezelőtt, amikor az egyházmegye határaitól kiadott, in civitate Jauryana (Győr) kelt sz. István-féle oklevelet *Azo püspök*, a szentszék követe is aláírta. Azóta nem egyszer kerültek érintkezésbe egyházmegyénkkel a pápák nunciussai, nem egyszer fordultak meg területén is, legutóbb *Galimberti* a székesegyház felszentelésekor, 1891. jun. 22-én, de olyan őszinte s mélyről fakadó lelkesedést pápai követ látogatása nem keltett, mint most legutóbb *Schioppa Lőrinc*, c. érsek, budapesti nunciussá.

Emlékszünk még a nunciussnak 1920-ban lefolyt budapesti bevonulására. A megszállás miatt csak gyéren szivárogtak be hozzánk a hírek, de egy-egy becsempészett ujságból olvastuk azt a páratlanul meleg és ünnepélyes fogadtatást, melyet akkor a főváros a pápa követének rendezett. Azt a pápát ünnepelte benne az el-esett, megtiport magyarság, aki egyedül mutatott irántunk jóindulatot, aki az elvakult győzőknek nem szünt meg hangoztatni,

hogy igazságos békére van szüksége a világnak, aki hadifoglyaink érdekében oly megbecsülhetetlen tevékenységet fejtett ki már a háboru alatt, aki misszióját most sem azért küldte hozzánk, hogy jóvátétel meg leszerelés és nem tudom miféle más cimeken arra vigyázzon, hogy minél tökéletesebben elvérezzünk, minél alaposabban megsemmisüljünk, hanem hogy segítsen rajtunk, kétségbeesésünkben vigasztaljon, irgalmas szamaritánusként sebeinkre bort és olajat öntsön, elesettségyünkéből fölkelni segítsen s a mentő deszka-szálként megragadott kereszténység erősítésében mellettünk álljon.

Ezért keltett oly példátlan lelkesedést a nuncius budapesti bevonulása és ezért voltak nálunk is az öröm napjai április 30. és május 1-e, a nuncius itt tartózkodásának ideje.

A mi lelkünkéből is feltört a hála a katolikus egyház látható feje iránt, aki a háboru szörnyü vérontása és testvérgyüölködése közepette egyedül képviselte a béke és emberi szolidaritás nagy gondolatait, aki a nagy ellenségeskedés mellett működő nagy caritásnak mindvégig legfőbb ébresztője és irányítója volt. Feltört a hála az iránt, akinek voltak számunkra vigasztaló szavai megaláztatásunkban is, aki reményt és önbizalmat igyekezett belénk önteni akkor, mikor a körülöttünk állók kárörvendve ásták sirunkat s a közöttünk levők pokoli lelkülettel erőlködtek azon, hogy beléje döntsenek bennünket.

Keresztény és nemzeti érzésünk újabb fellángolásának ideje volt a nuncius látogatása, akinek meglepődése kulturánkon, katolikus multunk emlékein, jelenünk hitéletén, intézményein, őszinte biztatása, hogy ilyen nép nem veszhet el, kedves idegenszerűséggel kiejtett, de őszinte szívből fakadó kívánsága, hogy „éljen Magyarország“, szinte felvillanyoztak bennünket, kábultságunkból ébresztgettek, jó elhatározásra serkentettek s mi szinte egy misszió hatásával léptünk ki e napokból, s vallásos meg hazafias érzésünkben erősödve vettünk bucsut a nunciustól.

Dr. Sipos István.

Ave, Május királynőjel

Már azt hittük, hogy soha nem lesz vége! Oly hosszú, s dermedtő volt ez idei tél. Végre mégis megjött, s itt van a várva-várt: tavasz. A nap melege, a föld hőkisugárzása végre is újból életre keltették a nagy tetszhalottat: a természetet. Amikor úgy késő őszenk idején a beteg ősz megtépte a természetnek diszes köntösét és minden erejétől, szépségétől végleg megfosztotta a tél, — leereszkedett a hó és mindent egyszínüvé tett: olyankor elnéztem a Kárpátok vadregényes tájait. Minden élet kihalt ottan, s az ember azt hitte: vége itt mindennek, oly zord, szomorú és sivár köröskörül minden: erdő, hegy, orom, völgy, sík, mező! Pedig a természet nem

halt meg, csak aluszik. Mert mihelyt a nap meleg sugaraival érintve a földet azt megmelengette és mihelyt a természet újra megfürdött az arany napsugarak melegében, azonnal kiderült, hogy a természet voltaképp csak tetszhalott volt. Most a növények millió csirái és rügyei föléledtek, tevékenységbe, virágzásba jöttek, szinpompás virágkelyheikből édes illat árad szerte és száll fel a magasba.

A föltámadt természet minden szinpompás virágos ruhája és még inkább a virágok gyengéd szirmaiból, s kelyhéből kisugárzó ózondus illat összehívja a berkek csevegő dallosait és ezek hozsánával, örömteljes allelujával köszöntik az új életre kelt tavaszt.

És ime, a természet e szinpompájába a virágok bűvös illata és a madárkák szívet-lelket andalító éneke miljöjébe az Anyaszentegyház beleállítja a virágok királynőjét, a „titkos értelmű rózsát”, a legszebb hófehér lilomot, „az égi szüz virágot”: a bold. Szüz Máriát!

És mily szépen, mily találóan! Mert amiként május hónapja a legszebb az év összes hónapjai között ép az ő virágokban, madárdalban s fülemile csattogásban pompázó gyönyörűségében: úgy ez méltóan symbolizálja a „dicsérendő Szent Szüz” mindeneket elragadó szépségét, báját, hogy miként a balzsamos, illatterhes május varázst gyakorol még a magába legelzárkóztatott, s fásult lélekre: úgy a virágokba öltözött „drága Szüz Anya” képe elbűvöl ifjat s öregel, egészségést s beteget egyaránt. És a miként május hónapjaiban mindenki élni, élvezni vágyakozik a természet szépségeit, úgy buzdul fel mindenki az illattárban, gyertya vagy villanyfényben tündöklő „égi jó Ayánk” tiszteletére, követésére és szeretetére. És ezzel meg is van mondja a „májusi ájtatosság” célja; — mely nem más, mint „Mária tisztelet” („Cultus Marianum”) által erkölcsileg tökéletesbülni, — a bűn ellen sikeresebben harconi, — a fölhalmozódott kísértések között hajótörést nem szenvedni, de erényeinkben, erkölcsös gondolkozásunkban, vallásbeli meggyőződésünkben meg nem tántorodni, de egy-egy gyöngye pillanatban is sziklaszilárdul megmaradni legszentebb föltevéseinkben. Így lesz a „Mária tisztelt” nem szentimentális áhitat gyakorlat, — nem csak szívbéli piétizmus, de lesz nevelő, nemesítő, erkölcsösítő erő, incitamentum, példa és könyv. Ilyetén a „Máriatisztelet” és a „májusi ájtatosság” fokozása, gyakorlása nemcsak helyes, hanem szükséges is, különösen a mai tulhideg anyagias érzelmű társadalmi életünkben.

Ezért a nagy Mária tisztelő pápák (VII. és IX. Pius, XIII. Leo), a májusi ájtatosságot nemcsak jóváhagyták, de melegen ajánlották, sőt többféle kegyelmekben, bucsukban is részesítették. Így: a ki május hónap minden egyes napján részt vesz az ájtatosságon, és egyszer a hónap bármelyik napján meggyónik s megáldozik: a hónap minden egyes napjára 300 napi, a gyónás és szent áldozás napján pedig teljes bucsut nyer. (VII. Pius, 1822. jun. 18.) És e mellett hol van még a sok egyéb égi kegyelem és Szüz Anyának különös oltalma, mit azoknak ígért, kik őt buzgón tisztelik és híven követik! És ha meggondoljuk, hogy szüz Mária iránti tisztelet az

örök életre való kiválasztás jele, akkor igaza van az Egyháznak: „Te általad óh, Istennek szent anyja, nyílt meg nekünk a mennyország ajtaja!” . . .

„Máriához, drága Szüz Ayánkhoz, tisztelettel járuljunk.
Öt dicsérje hangos énekével bizodalmas szózatunk:
Mennyszágnak szende Királynője,
Magyaroknak kegyes pátrfogója:
Jóra térő bánatos kebellem, lábaidhoz borulunk!”

P. Feysz A. Hugolin.

A társadalombölcselet új nézőpontjai.

Megszoktuk már azt a sajátos jelenséget, hogy akkor, amikor a társadalom bajait, vagy fejlődésének irányait tárgyaló munkáról van szó, egyenesen keresztény vagy vallásellenes irányzatok irányzatos agaskodását véljük feltűnni tudományunk mindig felhős horizontján. Viszont ha valamely a tuloldalról autorizált, a tudományos világban is feltűnést keltő munka a hit és vallás kérdéseit csak egy kissé is jóakarattal mérlegelő munka jelenik meg, hajlandók vagyunk majdnem azonnal allelujázni. Hiszen érthető. Mert az az össze-visszaság, melyben a legtöbb hívő ember él, aki egyrészt hitéhez is feltétlenül ragaszkodik, de másrészt a társadalom vérző sebeit is látja, egyrészt bizalmatlan, másrészt túlságosan bizakodó a társadalmi életet, különösen pedig a munkásmozgalmat tárgyaló munkákkal szemben.

Sem az egyik, sem a másik irányzattal, mondjuk, szélsőséggel nem akarunk szellemi közösséget vállalni, mikor hirt

adunk egy igazán feltűnést keltő munkáról, mely még 1917-ben Angliában jelent meg. A címe: *Self-Government in Industrie*. (Az üzemek önkormányzata.) Ami e műben feltűnő, az az, hogy szakít az eddig a szinte megcsömörülésig emlegetett „burzsoa” és „proletár” megkülönböztetéssel, mert valljuk meg, emögé a két szó mögé nem fér el a társadalom, nem egy tekintélyes rétege még akkor se, ha a megkülönböztetést egyes sajátos tulajdonságok figyelmen kívül hagyásával akarjuk ide, vagy oda korlátok közé erőszakolni.

Hogy az angol szociális mozgalom egyik tekintélyes irányának szellemi vezetője a társadalom eme kétségkívül rosszakaratu beosztásával felhagy, magában is nagy eredmény. De úgy véljük, hogy a mesterségesen szított gyűlöletet lehelő szavak mellőzése és a társadalomnak fogyasztókra és termelőkre való beosztása a szociális bajok könnyebb megoldására is vezetnek, mihelyt a gyűlölet meghal, csak küszöböljök ki a

szavakat, melyek ugyanis csak szavak és a valóságot nem fedik.

A másik érdekes tulajdonsága ez új könyvnek, hogy az embert, a termelőt, meg a fogyasztót is, nemcsak állati oldaláról látja, mint a Marx elméletébe burkolódzó bölcselek. Elismeri ugyanis, hogy az ember életében nemcsak a pénz, a vagyon, a jólét, az árfolyam irányadó tényezők, hanem a *lelki tényezők* is, melyek közül különösen kiemeli a *vallási szükségleteket*. Hogy ezen tény konstantálása mit jelent, azt csak az fogja fel, aki a történel-

mi materializmus lenyűgöző erejét és elterjedtségét ismeri. Jelenti azt, hogy a „tudományos” — értsd mindent anyagi okokból kimagyarázó szocializmus is kezdi belátni eddigi utjának helytelenségét.

Mégis nem allelujázunk. Csak megerősödvé látjuk azt a hitünket, hogy bajainkat is csak akkor értjük meg, ha elvérzik a gyűlölet, hogy sebeinket csak akkor gyógyíthatjuk eredményesen, ha elfoglalja az őt megillető helyet a világ leghatalmasabb motorikus ereje: az Isten.

Hauser Imre.

Minő lelkülettel olvassuk a szentírást?

A szentírás a Szentlélek Isten sugalmazásával létre jött mű. Az a tény, hogy a szentírás könyvei a Szentléleknek természetfölötti befolyása alatt készültek, végtelenül magasra emeli az emberi elme minden szellemi terméke fölé, mert nem csak az emberi tehetség munkája, hanem a *Szentlélektől* írásra indított, az írásban vezetett és tévedésektől megóvott lélek műve. A Szentlélek ezen munkáját sugalmazásnak, az így létre jött szentírást sugalmazottnak nevezzük. Tehát a szentkönyvek tulajdonképeni szerzője maga a Szentlélek s csak másodsorban az írók, kik az egyes könyveket a Szentlélek vezetése, irányítása mellett megírták. Ezért nevezzük a biblia könyveit szent könyveknek, az egész bibliát szentírásnak;

ezért nevezte Nagy szent Gergely a szentírást Isten levelének teremtményeihez, Isten szavának. Innét van, hogy az egyház mindig megkülönböztető tisztelettel vette körül a szentírást. A kereszténység első századaiban Isten házának legszentebb helyén, a tabernakulum mellett, a legméltóságosabb Oltáriszentség közelében őrizték a szentírást s ebben az a mély gondolatú meggyőződés jutott kifejezésre, hogy az isteni kinyilatkoztatás könyve által is teljesedésbe megy az Ur kegyes ígérete: *Ime, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig*. Zsinati üléseken a szentírás vagy az oltáron vagy külön e célra készített magas trónon volt elhelyezve. Ezen isteni eredet magyarázza meg az egyház ama ősrégi, de mai

nap is meglévő szokását, hogy az ünnepélyes esküt mindig az evangéliumos könyvre tétette le; ha az istentiszteleteken az evangéliumot olvassa a pap vagy éneklí a szerpap, a jelenlévők az Isten szava iránt tanusítandó tiszteletből állva hallgatják azt végig. Mint a jelenlévő Urat, úgy hallgassuk az evangéliumot, intette hieit már szent Ágoston.

Ha a szentírás isteni mű, mely iránt a legnagyobb tisztelettel kell viselkednünk, önként következik, hogy olvasása is a hívő lélek *legnemesebb szándékával* történjék. Nem olvashatjuk úgy, mint a prófán irodalomnak tagadhatatlanul remek termékeit, pusztán szórakozásból, élvezés végett; nem olvashatjuk a szentírást, hogy tudásvágyunkat kielégítsük, értelmünket különböző ismeretekkel gazdagítsuk, történelmi, régiségáni stb. kérdésekkel jöjjünk tisztába. Inkább lelkünk javát keressük s nem kíváncsiszkodásunk kielégítését; olvassuk a hívő lélek szeretetével és érdeklődésével, azzal az őszinte vágyakozással, hogy hitbeli ismereteinket gyarapítsuk, hitünket mélyítsük, Isten és katolikus vallásunk szeretetében megerősödjünk. Ne keressük a szentírásban természetáni, természetrajzi előadásokat, mert ilyeneket a szentírás nem tartalmaz; de keressük benne mindazt, mi elvezet minket Istenhez.

A szentírás olvasását kezdjük mindig *buzgó imával*. Imánkkal Isten kegyelmét kérjük, hogy az olvasásból sok lelki épülést és hasznot merithessünk, hogy a szent könyvekben elrej-

tett mély gondolatok megértéséhez eljussunk. Szükségünk van az isteni megvilágosításra, hogy lelkünkrol lehulljon a közbösség, az unottság, a szárazság s szabadon engedjük lelkünkhez férközni a hozzánk szóló isteni szózatot.

Legyen meg bennünk a *sziv tisztasága*. A szentírás olvasásánál is csak a tiszta szivűek látják meg a sorokból felénk mosolygó jóságos isteni arcot; csak ők hallják meg a sziv ajtaján kopogató isteni mester lépéseit: Magister adest et vocat te, a mester itt van jelen és halld csak, szólit, hiv is téged. A sziv tisztasága lelki elmélyedést, biztos eligazodást nyujt a léleknek; minél tisztább a sziv, annál szabadabb a lélek szárnyalása, annál akadálytalanabbul hatol előre az örök világosság felé. A bünös szenvedélyek elhomályosítják lelki szemünket, tompítják érzékünket a magasabb isteni igazságok iránt. Azért a miséző pap is, mielőtt az evangélium olvasását megkezdené, az oltár közepén mélyen meghajolva így imádkozik: Mindenható Isten, tisztíts meg szivemet és ajkamat, ki Izaiás ajkát parázssal tisztítottad meg; ép így kegyes irgalmaddal tisztíts meg engem. Tiszta szivhez szól az Úr, tiszta szivben leli örömét, csak tiszta szivbe jöhet vendégül még a szentírás olvasásánál is. Ugy vedd kezedbe a szentírást, mint ahogy az ősz Simeon fogadta karjaiba az isteni kisedet, mondja Kempis Tamás.

A szentírást olyan szellemben kell olvasnunk, amilyenben készült (Krisztus köv.). A szentírás az igazság Lelkének sugal-

mazásával készült, azért nekünk az igazi hit szellemében kell olvasnunk. Meggyőződéses, élő hit nélkül esetleg észrevevesszük az egyes részek irodalmi értékét, az esztetikai szépségeket; de hitünket illetőleg gazdagabban nem lettünk, igazi lelki hasznot nem meritünk az olvasásból. Az igazán hívő lélek átérzi, hogy amit a szentírásból olvas, Isten tanítása, isteni nyilvánkoztatás; a próféták, az apostolok által maga Isten, az örök igazság szól a lelkéhez. Az igazi hit szellem csak a katolikus egyházban van meg, azért olvassunk *katolikus hittelt*; így elkerüljük lelkünk romlását, nem jutunk az eretnokség veszélyébe.

Olvassuk a szentírást az *alázatosság szellemében*. Ahol az alázatosság van, ott a bölcsesség (Példab. 11, 2.). Alázatosság és hit kölcsönös fogalmak; ép úgy kevélység és hitlenség is. A kevélység elvakítja a szívet és megfosztja az igazság megértésétől. Annál kevésbé jut el az ember a természetfölötti ismeretekhez, minél jobban adja át magát a hivalkodásnak; minél inkább sikerül kiüzni a lélekből a hivalkodást, annál szabadabb utat nyit lelkében az isteni hit világa előnyomulásának. Az alázatos szívű ember készségesen elismeri, hogy gyöngé emberi tehetségünk előtt hozzáférhetelen mély igazságok vannak a szentírásban; szívesen fogadja tehát az egyház tanítását, hogy ennek vezetésével jusson be a szentírás titokzatos szentélyébe.

Mikor Izrael fiai a Sinai

hegy lábánál az isteni törvény kihirdetésére készültek, Mózesnek megparancsolta az Ur: „Menj el a néphez és szenteld meg őket ma, és holnap mossák meg ruháikat. És legyenek készek harmadnapra; mert harmadnapon az Ur leszáll az egész közönség előtt a Sinai hegyre. És korlátokat állíts a népnek köröskörül és mondd nekik: Vigyázzatok, hogy a hegyre föl ne menjetek s annak határait ne illessétek; minden, ki a hegyet illetendi, halállal hal meg; akár barom legyen, akár ember, ne éljen... A papok is, kik az Urhoz járultak, szenteltessenek meg, hogy meg ne ölje őket (Ex. 19, 10—13, 22.). Nissai szent Gergely szellemesen alkalmazza a szentírás olvasására e néhány sort. A Sinai hegy a szentírás képe. Hozzá, olvasásához csak jól elkészült szívvel mehetünk az isteni kegyelem tiszta ruhájában. Az állatok az érzékeket jelentik; ezek nem fogják föl a szentírás szent igazságait; sőt a saját hajlamainak és belátásának hódoló természetes ember előtt is érthetetlenek a szentírás természetfölötti tanításai. A korlátok az ismeret határait jelképezik; senki sem hiheti, hogy a szentírás minden titkának mélyére tud hatolni.

Ha olvassuk a szentírást: s főleg az itt ajánlott lelkülettel végezzük az olvasást, a szentírás gyakori olvasása közvetve elvezet minket lelki megszentelődésünkhöz.

Dr. Ujlaki János O. S. B.

Szent Flórián vértanu.

Pécs szab. kir. városnak fogadalmi ünnepe május 4-én.

Sz. Flórián, mint a legrégebbi iratok elbeszélik, Diokléczián és Maximián üldözése alatt a császári hadsereg tisztje volt a mai Felsőausztriában. Midőn meghallotta, hogy Aquilinus helytartó a felsőausztriai Lorch városban negyven keresztény katonát elfogatott és rettenetes kínzások után kivégeztetett, szülőföldjéről az alsóausztriai Zieselmauerből (akkori neve Cetinen volt) Lorchba indult a hozzácsatlakozott keresztényekkel, hogyha lehet, segítsenek hitsorsosaikon, vagy ha kell, életüket is feláldozzák hitükért. Sz. Flórián utközben római katonákkal találkozott, akik egykor az ő csapatában szolgáltak s elmondták neki, hogy szigorú parancsot kaptak arra, hogy a keresztényeket felkutassák és elfogják. Flórián hallván ezt, így szólott hozzájuk: „Ne fáradjatok messzire, én is keresztény vagyok és örömmel szenvedek el bármilyen kínokat az én Uram Jézus Krisztusomért.” A katonák csudálkozva hallgatták vezérüket, de félvén a szigorú büntetésektől, őt is elfogták s Aquilinus helytartó elé hurcolták. A helytartó felsorolta Flóriánnak fényes diadalait, melyeket mint a császári seregek parancsnoka aratott, magasabb állást és bőséges jutalmat ígért neki, ha a pogány isteneknek tömjént áldoz. De Flórián hajthatatlan maradt s midőn a helytartó dühösen reákiáltott: „Majd kínzásokkal kényszerítlek, hogy isteneinknek áldozz!” — szemét az égre emelte s így válaszolt: „Uram Istenem, minden időben csak tebenned bízam és reméltem, nem tudnák téged soha sem megtagadni; zászlód alatt küzdök s neked mutatok be dicsőítő áldozatot. Jobbod védelmezzon, hatalmad támogasson és erősítsen engem! Végy fel Uram engem is szenteid közé, kik már előttem megvallották a te szent nevedet.” A helytartó Flóriánt először nyilvánosan megvesszőztette, majd vasfogókkal húsát vállairól leszaggattatta s midőn látta, hogy mily ékesen és meggyőzően bizonyítja be a bálványimádás esztelenségét, megparancsolta, hogy nehéz követ kössenek nyakába és vessék bele az Enns folyóba. A habok sz. Flórián testét egy kimagasló kőszirtre vitték, ahol egy sas őrizte mindaddig, míg egy jámbor özvegy ottan elszállította és tisztességesen eltemettette. Sz. Flórián sírja felett később fényes templom és hatalmas kolostor épült s ez még ma is fennáll és virágzik Linz közelében, Szent

Flórián apátságnak nevezik. Erekyéinek egy része később Rómába került. Gedeon krakkói püspök III. Lucius pápától kapott néhány darabot ajándékba s ez időben tisztelete elterjedt Lengyelországban is s őt a lengyelek mint országuk egyik védőszentjét tisztelik ma is.

Sz. Flórián védőszentje még Felsőausztriának, a tűzoltóknak és a kéményseprőknek. Pártfogását szokták kérni a tűzveszélyek ellen. Salzburgban, Német- és Bajorországban s hazánk német lakta vidékein nagy fényvel szokták megülni ünnepét. Városunkban, — melynek Flórián napja fogadalmi ünnepe — a belvárosi plébánia területén van egy 1825-ben felszentelt közsobor tiszteletére emelve.

Imádság sz. Flórián vértanúhoz. Karvers: Aquilinus helytartó mondá Flóriánnak: „Hogyan merészelted te a császár parancsát megvetni?” A vértanu pedig áhitattal felelé: „Én Uramat és Istenemet tisztelem és imádom; a császárnak szívesen engedelmeskedem mindabban, ami a katonai fegyelmet illeti, de lelkem felett senkisé nem rendelkezhetik, hogy a pogány istennek áldozzak!”

V. „Testem felett hatalmad vagyon!”

F. „De lelkemnek nem árthatsz!” (Sz. Flórián szavai.)

V. Imádkozzál érettünk sz. Flórián vértanu,

F. Hogy méltók lehessünk Krisztus igéreteire.

Könyörögjünk. Kérünk téged irgalmas nagy Isten, kinek igazságosságát bűneink által megsértettük, hogy a te dicsőséges vértanud, sz. Flórián esedezésére fordítsd el tőlünk haragodnak ostorait és ne pusztítsd el tűzvésszel és viharokkal házunkat és egyéb vagyonunkat, melyeket nagylelkűségedből nyertünk. Ne engedd, hogy azok a tűz és füst martalékaik legyenek, hanem jöjj inkább kegyelmeddel segítségünkre, hogy bűnbánatos szívvvel, önsanyargatással és érzékeink megfékezésével megsértett sz. Fölségedet kiengesztelhessük a mi urunk Jézus Krisztus által Amen.

V. Imádkozzál érettünk sz. Flórián vértanu.

F. Hogy a tűzvész csapásaitól megmenekedhessünk.

Könyörögjünk! Mindenható örök Isten, mély alázattal kérjük jóságodat és nagy irgalmasságodat, hogy dicsőséges vértanud, sz. Flórián érdemtelen kinszenvedései és hathatós esedezései által kegyeskedjél minket megőrizni minden bajtól, szerencsétlenségtől és tűzvésztől, de főképp ments meg minket a pokol lángjaitól s annak izzó tengerétől a mi urunk Jézus Krisztus által Amen.

(Remélhetőleg a 100 éves évfordulóra kész lesz az új szobor is!)

Őseink buzgósága.

Klimó György pécsi püspök 1766 év elején komoly rendeletben kért számot azon vallási társulatokról, melyek a pécsi szerzetes templomokban szervezve lettek, és óvást tett az ellen, hogy valami ájtatosságot vagy bucsut tartsanak az ő tudta nélkül. A rendelethez az 1766. jan. 22-én érkezett kormányirat (a Scapuláre társulatról) adta a kiinduló pontot.

Pécs püspöki város hat szerzeteháza (*sz. Ferenc rendiek, Jézus-Társasága, sz. Domonkos rendiek, sz. Agoston rendiek, pálosok és kapucinusok*) rövid idő alatt kiállították a Jelentéseket, melyekből érdekes bepillantást nyerünk ezen szerzetesházak által szervezett és vezetett testvéregyletekről, társulatokról.

I.

A *szent Ferenc rendiek* által vezetett *övviselő harmadik rend* társulatról 1766. márc 18. keltezéssel P. Egyházy Márton guardián állított ki tájékoztatást. Ezen Jelentés szerint a pécsi sz. Ferenc rendi zárdában a chordigeri, öv-viselő-társulat volt megalapítva, mely társulatról V. Sixtus, VIII. Kelemen, X. Kelemen és V. Pál intézkedtek és szervezésének feltételeit körvonalazták. A társulat több módon volt szervezhető: a rend-

házban és a világban élők számára. Azon öv-viselő testületek, melyek a zárdán kívül szervezkedtek és kápolnával bírtak, teljesen a megyéspüspök joghatósága alatt állottak. Ezek szerint a sz. Ferenc sebhelyeinek tiszteletére emelt és sz. László királyról nevezett tartományhoz tartozó pécsi ferences rendházban és annak templomában fennállott az övviselők harmadik rendje a világiak köréből (*confraternitas chordigerorum, seu chordae Seraphici S. Francisci*), mely a világi harmadik rendhez tartozott. Alapította V. Sixtus pápa 1587. évben, külön kápolnája nem volt, hanem templomhoz volt egyszerűen csatolva. Célja tisztán valláserkölcsei volt. E pécsi társulatot alapította és szervezte 1727. évben Pareta Mátyás rendi generális, ki Babich Alajos pécsi quardiánhoz intézett iratában e pécsi harmadik rendet is életbe léttette. Az alapító okmányt a pécsi ferences ház örizte. Minthogy a keresztény vallásos élet a társulatot mélyen tisztelte, azért a pécsi hívők között már az 1727. év körül jelentékeny számú hívő viselte a ferencesek fehér övét.

A szervezés utáni évben Kapucsy György püspöki helynök lett a rend protektorának meg-

választva, Spreng János püspöki jószágkormányzó, Horváth Dániel baranyai perceptor voltak az első tisztviselők a társulatban.

Havonkint egyszer volt *összejövetel*. A horvát nyelvűek számára reggel 6 órakor (nyáron, télen tíz órakor) volt szentbeszéd; 8 óra körül a többi tagok is megjöttek és utánna tartották a processiót. Ünnepek, melyeken a társulat tagjai bucsut nyerhettek, jobbára a kereszténység fő ünnepei és a harmadik rend néhány sajátos ünnepe voltak, (köztük francia sz. Lajos és magyar sz. Erzsébet ünnepén.) A bucsuk V. Sixtus 1587. évi (*Divinae charitatis altitudo* kezdetű) rendeletében lettek szervezve és rendezve.

Külön ünnepe volt a társulatnak az *ujhold vasárnap* is. A társulat számára való szónoklatok magyar, horvát és némelykor német nyelven tartattak, a magyar szentbeszéd d. e. 9 órakor, a horvát pedig, mint említettük, rendszeren 7 óra körül reggel.

Processiót havonkint átlag egyszer tartott a társulat és pedig *ujhold vasárnapján* délután. Részt vettek azon a rend férfi és női tagtársai, övvel. A reggeli horvát nyelvű szónoklat után a többi tagtársat harangszóval hívták össze, s jelet adván az egyesületi harangocskával, az

igazgató pap a conventház többi szeizteteseivel együtt egyházi öltönyben megindultak (két világi tagtárs volt a gyertyavivő, ministráns vörös ruhába öltözve) az oltárhoz; Szentség kitétel után az ujonnan beöltöztetendőknek a magyar nyelven is kiadott szertartás szerint átadták a megáldott övet és az égő gyertyát, s azután megindult a menet; A szentséget vivő pap menyezet alatt; utána a tagtársak párosával. Menetközben a pap csendben négyszer áldást adott a szentséggel. Közben két ferences pap assisi szt. Ferencről szóló litániát előénekelte. A templomba visszatérve, egy időben két szent mise tartatott, (az élőkert és az elhunytakért) mely alatt a harangjelre 9 óra körül magyar nyelvű szentbeszéd, majd énekes szt. mise Szentségkitételrel. A processió a templom körüli térségen haladt, a kerítésen belül; ha nagy volt a jelenlevők száma, a kerítésen kívül is.

Törvénye és célja a társulatnak: az általános keresztény feladatok gondozása, melyeket a saját eszközeivel is bensőségesebben óhajtott előmozdítani. A szabályok a horvát és magyar nyelvű társulati könyvecskében voltak kinyomatva.

Kiváltsága az egyesületnek elég sok volt. Minden ferencesházban szervezhető volt e társu-

lat, a konventház^o keretén belül fekvő kápolnával vagy oratóriummal, sőt nyilvános templommal is. Minden hónapban tartottak processiót; temetkezhetek a ferencesek rendi sirboltjába; a társulat kápolnája és

esetleges háza menedékjoggal birt. A többi kiváltság is ilyen természetű; de kisebb jelentőségű.

*Bucsu*kkal a társulat gazdagon el volt látva.

Szentkirályi.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

B. e. IV. Károly király életéből.

Károly király mint főherceg, esküvője előtt háromnapos lelki gyakorlatot tartott. A lelkigyakorlat végén kérdezték a lelki gyakorlatadót, hogy hogyan rendezzék be házasi életüket. Az illető pap többek között azt is ajánlotta, hogy mindennap imádkozzanak. A főherceg maga ajánlotta, hogy minden este térden állva együtt mondják el a rózsafüzért. Két és fél év múlva találkozott az illető pap a főhercegasszonnyal. Mikor szóba került az imádság, a főhercegasszony azt mondta, hogy eddig minden este elvégezték, még akkor is, ha férje fáradtan jött haza katonai gyakorlatokról vagy vadászatról.

Svájci számkivetés ideje alatt történt, hogy a kis trónörökös magyar nevelője áldozócsü-törtökről nagypéntekre virradó éjjel a házi kápolnába ment,

hogy ott éjjeli szentséglátogatást végezzen és nagy ámulatára ott találta a fenségeket imádságba mélyedve.

E sorok írójának alkalmi volt beszélni egy udvari alkalmazottal, aki nap-nap után érintkezett a királyi családdal és az csak példás keresztény családi életről tudott beszámolni.

Miért volt és honnét jött annak idején az a sok undok rágalom? Hiszen a fenségek mélyen, szívből vallásosak voltak, a vallásos ember lelkiismeretes, a lelkiismeretesség pedig a becsületességnek nélkülözhetetlen alapja. Becsületes király kormányától nagyon sokan fáztak és fáznak manapság is, akik a sir szélén álló országot végleg ki akarják rabolni, bár külsőleg úgy beszélnek, mintha a hazafiságot kisajátították volna.

(P. P.)

Mexikói egyházüldözés. Még élénk emlékezetünkben van *Villa* és *Carranza* tábornokok rémuralma, mely az orosz szovjetúra emlékeztető kegyetlenséggel akarta tönkretenni Mexikóban az Egyház életét. Alig jutott az ország katolikus lakósága az elmúlt két évben szabadabb levegőhöz: most a szabadkőművesek újabb trükkökkel akarnak elfojtani minden vallásos életet. Így pl. az állam törvényhozó testülete megtiltotta, hogy Sucatan tartományban (legalább akkora ez a 3 millió lakosságú kerület, mint Csonka-Magyarország) hatnál több katolikus pap működhessek. Így jár az az ország, mely a múltból okulni nem tud, s melynek megtompult lelkű férfiai legfontosabb jogukat, a képviselőválasztást ész és érzék nélkül gyakorolják.

Egyház és állam viszonya Portugáliában. A II. Mánuel király elűzése után kikiáltott portugál köztársaság életete az egyházüldözés jegyében kezdődött. Az ország szabadkőműves politikai vezéreinek tevékenysége teljesen abban merült ki, hogy a katolicizmust lépten nyomon megalázták és minden vallásos mozgalmat lehetetlené tettek. Ma már ott is más szelek fujnak. Megnyugvással olvastuk az összel, hogy az új kormány hatályon kívül helyezte

clódeinek az Egyházra nézve sérelmes rendeleteit. Az a nemrég nyilvánosságra került levélváltás pedig, amely a lissaboni patriarcha és a köztársaság elnöke közt folyt, biztató fényt vet arra a viszonyra, mely Portugáliában egyház és állam közt a legteljesebb harmoniában fejlődik. A múlt év októberének végén a lissaboni arzenál előtt véres összeütközés volt a monarchisták és republikánusok közt, számos halottal. Ez alkalommal a patriarcha az elnökhöz levelet intézett, melyben mély fájdalomnak és részvétnek adott kifejezést. Az elnök válaszában kifejti, hogy érzelmei találkoznak az ország első főpapjának érzelmeivel, nemcsak a testvérgyilkos vérengzés elítélésében, de a haza javának keresésében is. Biztosítja a patriarchát, hogy soha senki — sem múltjában, sem most — antikatólikus intenciókat nem vethet szemére, sőt az Egyház iránt való tiszteletének kifejezésére igyekszik minden lehető alkalmat felhasználni. „A kat. vallást — úgy fejezi be — államvallásnak ismerem el s mint ilyen védni és támogatni legfőbb kötelességemnek tartom”.

Orthodox erőszakoskodás. Serajevóból kapjuk a hirt a boszniai *Palánka-kerületben* lakó kath. szülők tiltakozásáról az ellen, hogy a szerb tanfői-

ügyelők a kath. iskolásokat kényszerítik a „Sveti Sava“-ünnep megülésére. Sveti Sava a szerb nemzeti egyház megalapítója volt. A Jugoszláviában lakó katolikusoknak tehát semmi közük sincs ehhez a tisztán görög keleti ünnephez.

Tisztára balkáni erőszakoskodás az, hogy kath. gyermekeket ezen a napon szerb templomba vezényelnek pravoszláv istentiszteletra és pravoszláv kórusba.

Pécsi katolikus élet

Az Oltáregylet köréből. Ha az anyagi erők szükös volta és anyagihiány miatt nem is rendezhet az Oltáregylet ez évben sem munkáiból kiállítást, mint tette régebben, mindamellett a körülményekhez képest meglepően sokat dolgozott és sok szegény templom hiányos felszerelésén fáradozott. Legfőképpen pedig tagjainak lelkisége fejlesztésén s az eucharisztikus kultusz ápolásán munkálkodott céltudatosan s mikor majd most junius utolsó péntekén összejöveleleit a nyári hónapokra felfüggeszti, nyugodtan tekinthet vissza a lefolyt évre: komolyan igyekezett feladatain munkálkodni s eszményeit megközelíteni.

A pécsi Uri Nők Mária Kongregációja junius közepén zárja kapuit a nyári hónapokra. E folyton izmosodó kongregáció mélységes apostoli szellemével zaj és feltűnés nélkül bár, de mindenütt ott van városunk-

ban, ahol az irgalmasság lelki és testi cselekedeteit gyakorolni lehet és kell és hisszük, hogy lankadatlanul fog működni tovább is ezen irányban.

Kongregációi felvétel. Szentháromság vasárnapján d. u. 4 órakor tartja a *Leányalkalmazottak kongregációja* ez idei ünnepélyes tagfelvételét a zárdatemplomban Föl lesznek véve: *Benkő Janka, Gokler Olga, Haragó Anna, Haragó Margit, Kih Erzsébet, Korvicska Etel, Wolf Ilona.* A tagfelvételi szertartást *dr. Kelemen Andor,* belvárosi plébános fogja végezni.

Bérmálás a Székesegyházban. Az előző évek tradíciójához híven a bérmálás szentségé! a megyés püspök pünkösdi vasárnap reggel 8 órakor szolgáltatja ki pécsi hiveinek. Tájékoztatásul közöljük, hogy bérmázulók csak *megbérmált katolikus keresztények* lehetnek. Más fedekethez tartozó keresztények (kálvinista, lutheránus,

stb.), ugyszintén azok, kik csak *polgári házasságban* élnek, nem lehetnek érvényesen bérmaszülők.

Tridoum a Székesegyházban. Junius 22-én lesz 300 esztendeje, hogy XV. *Gergely* pápa *De Propaganda fide Congregációt* megalapította, hogy az összes missziós területeken a hitterjesztés ügyét vezesse és irányítsa. Ezen jubileum alkalmából — melyre jövő számunkban részletesen kitérünk — a pécsi székesegyházban junius 2., 3. és 4-én d. u. 6 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz, mindhárom nap szentbeszédde!

A sz. Vince Egylet jótévi. A pécsi Sz. Vince Egylet különös hálával emlékezik meg *Schioppa* Lőrinc pápai nuncius ő excellenciájáról, ki 10.000 kor. adományozott a Sz. Vince szegényeknek. Ugyancsak hálás köszönetét fejezi ki az egylet vezetősége a *Leányclub* minden egyes tagjának, ugyszintén *Schmidthauer Lajos* orgonaművész urnak, hogy az orgonahangverseny tiszta jövődelmének felét, 23.518 K 50 fill. a Sz. Vince Egylet szegényeinek adományozták s ily módon lehetővé tették, hogy az idén a nyári hónapokban is részesülhetnek a szokásos kenyéradományokban. Jelenleg a Sz. Vince Egylet havonta 600 kg. kenyeret oszt ki kb. 20.000 K értékben. Az egy-

let főpénztárába multkori kimutatásunk óta a következő adományok folytak be: *Pécsi Takarékpénztár* 500 K. *Romáisz Ferenc* 1000 K., *úv. Pogányné dr. Rosenspitz Beria* 2000 kor. *Tóth S.* 50 K. *Ccferenciai persely* 180 K.

A pécsi plebániák máriagyüdi zarándoklata Tavaly volt az első alkalom, hogy a pécsi plebániák nem külön-külön, hanem együttesen vezették *Máriagyüdre* a zarándoklatot. A zarándoklat minden tekintetben oly imponzans módon sikerült, hogy az idén is teljesen a tavalyi program szerint lesz megtartva. Indulás *július 1-én* reggel 7 órakor az egyes plebánia templomokból s a köztemető keresztjénél rövid sz. beszéd után a három plebánia hívői együttesen folytatják utjukat. Részletes program megtalálható: „*Máriagyüdi zarándokok érekeskönyvében.*“ Kapható 10 koronáért a pécsi belvárosi plebánián.

Adományok a központi temető kápolna javára. Már a mult év folyamán megemlékeztünk arról, hogy valóságos szégyen Pécs katolikusságára, hogy a már majdnem 20 év óta fennálló központi temető még mindig kápolna nélkül van. Lapunkban megindított gyűjtés sem vezetett sajnos nagyobb eredményre. Végre hosszas szünet után újból módunkban van adományokról beszámolni: *Gindl Antal és neje* (Szatmárnémeti) 1000 K, *Gindl Dezső és neje* szintén 1000 K-t adományoztak a kápolna céljaira. Gyűjtésünk eddigi eredménye 17.500 kor.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF
drogéria Király utca.

SZEMÜVEGEK

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.
Szerelési anyagok raktáron.*

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.
Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási** cikkek a legsolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfumerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.
Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető
Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona,
liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.
Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.
Telefon: 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra” LILIAM TEJCRÉM
LILIAM TEJPOMÁDÉ
a legjobb arcápoló.

„Zóra” Liliomtej szappan békebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Buro” tinta tableta minden színben, egy tableta 4 K., mely 1 deci tinta készítenőd.

„Phenolat” labizzadást három nap alatt elmulasztja.

„AHA” visketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Korall” baromfi és sertésvész elkerülő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY” patika
Pécs, Majláth-tér.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Oertel Temetkezési Vállalat

egszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin. padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és cseméje kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:

LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

*Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János* *műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.*

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kivitelben. — Polgári öltönyöket a legdívatosabban elkészítve. — Egyenruházati sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Klement Gyula

festő és mázó.

Pécs, Kálvária.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Fleischer és Buday,

papi és urldivat szabók Pécs. Zringl-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, cimádát, papi és divatöltőnyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb áron. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendü jóminőségü bőrkeztyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtatnak

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0-0

„LILIAM-ANGOL CRÉME“

„BRABANT“ arccrème

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu-, gyermek öltönyök

Divat mellények

Csikos nadrágok

Valódi angol i.p.r. esőköpenyek

Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécsa-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta,

Előfizetési ár egyévre 60 kor. Egyes szám ára 6 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 9-93.

TARTALOM. Papszentelés. *dr. Ákos Ferenc.* — Ki lehet kereszt és bérmaszülő? *dr. Gebauer Miklós.* — Őseink buzgósága. *Szentkirályi.* — A mikófalvai passiojátékok *dr.-r.* — Emléksorok. — ss — Liturgia. *dr.-l.* — A szentek világából. *Györkös József.* — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Hirdetések.

Papszentelés.

Papszentelés volt a pécsi székesegyházban az elmúlt vasárnap. Négy fiatal levita borult le fehér ruhában az oltár elé; leborult, nem térdre, mint ahogy az életnek sok más órájában leborulunk Isten elé; leborult térdel és arccal Isten felsége előtt, aki annyi ezer közül kiválasztotta őket, hogy papjaivá fogadja: hogy ajkukat felavassa az evangélium hirdetésére, hogy kezüket megszentelje az Ujszövetség vértelen áldozatának bemutatására, hogy erőt adjon nekik s hogy kegyelmek fakadjanak áldásra emelt kezükből. Megható szertartás volt ez a papszentelés.

Elnéztük a hiveket, akik részt vettek az Egyház egyik legfontosabb ténykedésén és épültünk jámborságukon. De egy gondolatot nem tudtunk eltitkolni s ha szemünkből olvastak volna, talán megérzik gondolatunkat. Gondolatunk az volt, ha vajjon megértik-e teljesen a papszentelés szertartásaiban rejlő mélységes gondolatokat, az elmondott imák fenségét, minden jel és minden mozdulat értelmét. S fáj a lelkünk annak megállapításán, hogy nem értették meg. Mert néztek csak s nem olvastak is.

Az Egyház szertartásai könnyen érthetők. A legegyszerűbb lélek is megtalálja bennük a felszínen fekvő gondolatot. Olyanok, mint nagy vonásokban megfestett képek. Minden vonal egy szó s az egész kép csak egy mondat. De ezek a szavak olyan mélyek, mint a tengerszemek. Tele elrejtett szépségekkel, melyeket mindenkinek saját lelke számára fell kell tárnia, amit egyéni munkával kell felkutatni. Ez a megállapításunk nem vonatkozik csupán erre az alkalomra, hanem általános panaszkodásunk ez. A szent mise is tele van szépségekkel, amelyeket azonban meg kell érteni. Tudjuk, hogy erre azt felelitek, igen, az Egyház azonban nem várhatja el tőlünk, hogy kedvéért mindenki megtanulja a latin betűfejtést. S igazatok van. Az Egyház el sem várja.

Egyet azonban elvár. Van az Egyháznak ma már minden nyelven kiadott könyve amely szószerint fordítja le szertartásainak imáit. Van könyve, amelyben a szentmisének minden imája magyarul is megtalálható a latin szöveg mellett s aki latinul nem érti, olvassa és értse édes anyanyelvén. Van könyve, amelyben a papszentelés minden mozdulata és imája megtalálható a latin szöveg mellett magyar nyelven. Ezekről a könyvekről igen sokat várunk. Külföldön ezek a könyvek meghódították a hitnek és benső vallásos életnek az intelligenciát és a népet. Mi is ezt várjuk tőlük. Kivánatos volna, hogy ezen könyvek érdekében papok és hívek egyaránt nagyobb propagandát fejtsenek ki.

Dr. Ákos Ferenc.

Ki lehet kereszt- és bérmaszüelő?

Kérdés, mely a hívek érdeklődésére is számot tarthat. Nekik kell rendes körülmények között kereszt- és bérmaszüelőről gondoskodniok. Első sorban a keresztelendőnek, illetve bérmalandónak, serdületleneknél a szülőknek, gyámnak. A lekipásztor, keresztelő pap, bérmaló püspök csak akkor lép közbe, ha az előtte jogosultak egyáltalán nem, vagy helytelenül választottak.

De kit válasszanak? Nem nehéz e feladat, ha ismerjük a kereszt- és bérmaszüelői intézménynek az Egyház által kitűzött célját, rendeltetését és az érvényes keresztzüelői viszonyoknak következményét, hatását.

A sz. keresztüséggel megnyílnak ugyan az ember előtt az Isten földi országá-

nak kapui, belép az Egyház szervezetebe, beleöltődik Krisztus misztikus testébe, szállítódjébe. A születés által testivé lett ember a keresztüséggel természet feletti emberré lesz, mintegy „Istentől újra születik“ (Ján. I., 13.) De azért „csecsemő még Krisztusban“ (I. Kor. III.) és soká tart, míg „eljut a teljes férfikorba“ (Ef. IV., 13.) Lelkében ugyan a természetfeletti élet csirája, de benne lappang a test és lélek bűnös vágya is, az akarat gyengesége, a rosszra való hajlam és eljöhethet az idő, midőn a rossz hajlamok tüzet fognak, és minden jó indulatot, hatást elemésztenek, felperzselnek. A keresztüléssel kezdődik tehát az Egyház fenséges lélekteremtése. Hogy a megszentelés műve,

mint a kovász, erjedésbe hozza a lélek minden izét, átjárja minden életfolyamatát, mellette áll az Egyház tanításával, szentségeivel és fegyelmi szabályai-val neveli őt eszményi, magasztos életformára. Mintája, célja Krisztus. A törekény virágszál mellé a kertész karót tűz s gyengéden odaerősíti a virág feltörekvő törzsét, sudarát, mintha biztatná: nézd, ez az utad, ezen haladj, erre nőjj, akkor nem lesz baj! Az Egyház pedig a lélekalánta mellé állítja parancsainak szigorával a szülőket és meghagyja nekik, hogy gyermeküknek ne csak testi épségére vigyázzanak, hanem ügyeljenek lelkére is, ne csak testét táplálják, de vessék el belé idejekorán az istenszeretet magvait is, ne csak a hideg ellen óvják, de övezzék fel lelkét is vallásos érzéssel. S mindezt ne pusztán szóva egyék, hanem ragyogtassák szemük előtt állandóan hit szerint való életük, valóságos cselekvésük példáit is. Mert nevelésnél ez a leghatásosabb.

De a lélek értékben felette van a föld valamennyi virágának. A lélek viharai meg gyakrabbak és ádázabbak is, mint a hegyek és völgyek minden főrtege és szele. A kertész megelégszik egy karóval. A lélek mellé nem elég ennyi. Biztosítani kell minden lehető veszedelem ellen. Arra az eshetőségre, ha a szülők kidőlnek, elhálnak, avagy nevelői helyüket könnyelműen elhagyják, elhanyagolják. Arra az esetre is, midőn a gyermek már kinőtt a családi melegházból és az első szárnypróbálgatásokkal küzksdik. Midőn nagyobb az önbizalom, de kevés az erő és hiányzik a tapasztalat. Midőn jó a veszedelmes átmenet a gyermekorból az ifjukorba. Midőn a jellem még a fejlődés, a kialakulás fokán van, de az ifjukor sikamlós utjain könnyen erkölcsi hinárba fúl. Az Egyház tehát odaállítja a pótnevőket,

akik erre önként vállalkoznak; a kereszt és bérmaszülőket.

Gondja van rá, hogy ez a viszony minél bensőségesebb, szorosabb és tartós legyen.

Kapcsot teremt a megkeresztelt és keresztszülő közt: a lelki rokonságot. S felruházza e kapcsolatot jogi hatással. Az illetékes egyházi hatóság felmentése nélkül az érvényes keresztsgen alapuló lelki rokonok egymás közt érvényes házasságot nem köthetnek. Ezt a bensőségés lelki kapcsolatot fejezi ki egy kedves, régi szokás is. A kereszt- illetve bérmanévnek az illető szülőtől való kölcsonzése.

Már most könnyű belátni, hogy nem lehet keresztszülő az, aki még nincs megkeresztelve és bérmaszülő, aki még nincs megbérmálva. Nem lehet szülő lelkileg, aki maga lelkileg meg sem született, t. i. keresztsg által a kegyelmi életre. S hogyan erősítsen meg másokat a hitben az, aki az erősség kegyelmében a bérmálás szentsége által maga sem részesült. A római szertartáskönyv keresztsgszülőnek is olyat kíván, aki a bérmálás szentségét is felvette. De ez csak óhaj és nem szabály.

Lényegesebb követelmény az, hogy a kereszt- és bérmaszülő katolikus keresztény legyen.

Cselekvőleg kell ugyanis nekik a keresztsg és bérmálás kiszolgáltatása közben részt venniök a katolikus vallás ünnepélyes istentiszteleti ténykedésén. Ehhez pedig másvallású, ha mindjárt keresztény is, nem bocsátható. De más akadálya is van. A kereszt- és bérmaszülői kötelességek oly természetűek, hogy azokat más, mint katolikus nem vállalhatja. Aki maga is meg van győződve a katolikus vallás kizárólagos igazságáról. Utját állja a lelki rokonság is. Érvényes kereszt- és bérmaszülői tisztségből ez szükségképen ered. Már pedig katolikus és nem katolikus közt

ez a természetfeletti kapcsolat nem jöhet létre. A nehézség akkor sem szűnik meg, ha a nem katolikus keresztény a szentségek kiszolgáltatásánál magát katolikus által helyettesítené. Amit valaki más által tesz, annyi, mintha maga cselekedné. Megfordítva sem megy. A katolikus kereszt- és bérmaszülőt nem helyettesítheti más vallású. Hogy tenné le a hitvallást, milyen lelkülettel felelne a keresztelő pap fogadalmi kérdéseire?

Komoly kötelek vállalásáról lévén szó, nem tekinthet el az egyház a kereszt- és bérmaszülőben az értelem használatának birtokától, sőt az értelem bizonyos fejlettségi fokát is megkívánja. Azért a 14 éven aluliakat csak a legritkább esetben fogadja el e tisztségre. Megköveteli a hit- és erkölcsstan elemeiben való jártasságot. Miképp oktasson és ellenőrizzen mást, aki a hit igazságaival maga sincs tisztában?

Csak természetes, hogy a jogerős birói ítélettel az Egyházból kiközösítettek, jogi értelemben becstelének, az egyházi ténykedésekből kizártak kereszt- és bérmaapai tisztet sem vállalhatnak érvényesen. Ha az említett büntetésekkel csak általános egyházi törvények sújtanak valakit, nem pedig külön birói ítélet, akkor sem engedi őt az Egyház e nemes tisztséghez, valamint eltiltja ettől a nyilvános bűnösöket, vadházasságban, pusztán polgári, illetve egyházi felmentés nélkül kötött vegyes házasságban élő katolikusokat. Az ilyenek ne kerüljenek lelki rokonságba másokkal. Botrányt okozna, ha egyházi ténykedésekben cselekvő szerephez jutnának, másrészt nincs bennük biztosíték, hogy vállalt köteleseégeiket kereszt- vagy bérmagyermekükkel szemben teljesíteni fogják. Mit várhatunk azoktól, akik maguk sem élnek katolikus életet és saját véreik katolikus neveléséről is lemondottak?

Csak az egyházi felsőbbség engedélyével vállalhat kereszt- és bérmaszülői tisztet a viági pap és szerzetes. Ez utóbbinál még komoly szükség esete is kell, hogy fennforogjon. Szerzetesi fogadalmak miatt szabad mozgásukban, kötelek vállalásában korlátozva vannak.

Nem lehet keresztszülő az a bizonyos harmadik, negyedik, vagy tudom is én hányadik, akit különösen előkelőbb családok szeretnének beállítani. Az Egyház nem akarván szaporítani a házassági akadályokat, beéri egy keresztszülővel, aki lehet férfi vagy nő. Kivételesen megenged kettőt, de ez esetben az egyik férfi, a másik nő. Bérmaszülő csak egy személy lehet. Neme a bérmalandó szerint igazodik. Csak nagyrítván van helye eltérésnek ettől a szabálytól.

A kereszt- és bérmaszülő egymástól lehetőleg különböző személyek legyenek, kivéve ha egyszerre tölténik a két szentség felvétele.

Az atya, anya, hitves, minél kereszt- és bérmaszülők ki vannak zárva. Meghíusitaná ugyanis a célt, hogy t. i. szükség esetén a szülőkön kívül más nevelője is legyen a gyermeknek, más támasza is a vallásos élet terén a kereszteltnek és megbérmálnak. Sz. Ágoston idejében a szülők voltak egyuttal a keresztszülők is. Akkor ezt szükségesnek tartották azzal az indokolással, hogy a gyermekek tőlük veszik az életet bűnben, ugyan ők vezessék hát őket a kegyelmi életre is. Sőt helyesebbnek tartották, ha a gyermekek kereszteletlenül nőnek fel, sem hogy a keresztszülők terheljék a lelküket elhanyagolván bűnös módon keresztszülői köteleseégeiket. Ennyire komolyan vették valaha őket.

Ma sajnos másképp van. A kereszt- és bérmaszülői kötelekéről alkotott sekélyes felfogással már csak amolyan

tiszteletbeli hivatásnak tekintik e tisztségeket, melyek minden jelentősége — akárcsak a tanuk szerepe a házasságkötésnél kimerül a sz. ténykedésben való részvétellel, meg az ajándékadással. Azért a kereszt- és bérmaszülő kiválaztatásánál holmi anyagi előnyök az irányadók, nem pedig az egyház üdvös rendelkezései. Azért tartottam szükségnek, hogy olvasó közönségünket e

kérdésről kissé tájékoztassam. Befejezésül csak annyit: ha adott esetben a mondottak megszívlelése után is kétség marad fenn, forduljon kiki felvilágosításért lelkipásztorához, mielőtt a keresztvagy bérmaszülőt felkérné. Ezzel sok kellemetlenséget, kínos helyzetet, s ami a fő, sok lelki kárt hárit el mindazoktól, akik a kérdés megoldásában érdekelve vannak.

Dr. Gebauer Miklós.

Öseink buzgósága.

II.

Az *ágostonrendiek* pécsi szerzetemplomában (jelenleg ágostontéri plébániatemplom) szervezve volt az övviselők társulata, melyet eredetileg az egyházban IV. Jenő pápa engedélyezett 1446. évben, sz. Ágoston és sz. Monika tiszteletére, a vigasztalásról nevezett sz. Szűz védelme alatt. A főtársulat Bolognában volt a sz. Jakab-templomban. A társulatnak vallási és erkölcsi célzata volt; hozzá tartozott különösen a sz. Szűz iránti tisztelet és kegyelet fejlesztése. E társulatot a pécsi ágostonrendi templomban 1730. évben vezették be ünnepélyesen; a társulatot itt Nesselrod Vilmos Ferenc gróf pécsi püspök erősítette meg.

Minden hó negyedik vasárnapján d. u. — a pálos atyák templomában való litánia befejeztével — a tagtársak a sz. Ágoston-templomba gyültek; horvát nyelvű beszéd után processiot tartottak a szentséggel (XIII. Gergely egy rendelete alapján) utána a templomban teljes bucsuért hosszabb imák,

azután a társulat külön imái mondattak, majd áldás adatott és ezzel a litánia be lett fejezve.

A sz. Szűz szobrát a nagyobb Mária-ünnepeken, valamint az említett vasárnapokon a tagtársak processióval vitték körül. Az egyesület főünnepe Örngyalok vasárnapján volt. A társulat alapszabályai vétek terhe alatt senkit sem köteleztek. Naponkint a tagok 3 Miatyánkot és Üdvözlégyet végeztek el; ha elmulasztották, az azon napra engedélyezett lelki kegyelmeket elvesztették. A tagok a sz. Ágoston rendjének adományozott lelki kegyelmek részesei lettek, ha a társulat követelését betöltötték.

Bucsukkal a társulat tagjai gazdagon el voltak látva, melyek a szokásos feltételekhez voltak kötve és a társulati kötelességek teljesítésének jutalmi és eredményei voltak. Amint említve volt, a társulat tagjai sz. Ágoston remete szerzetének lelki javaiban is részesültek, nemkülönben a domonkos és

minorita rendek bucsu-kiváltságaiban is.

Ha valaki a tagtársak közül sz. Ágoston-rendi ruhában temetkezett el, szintén bucsuengedélyben részesült. A társulat jövedelme az önkéntes adományból állott, ami igen csekély volt.

Az övviselek ezen társulatának szervezetéről, multjáról Klimó György pécsi püspök

számára Kollonics Mátyás az ágostonrendi szerzetház h. főnöke állított ki részletes tájékoztatást.

Végül felemlitjük, hogy a Mindenszentekről nevezett ősrégi templomnak egyik érdekes képe a felírás szerint ezen övtársulatnak volt oltárképe, onrét kerülhetett a rendház felosztatása után a Mindenszentek templomába.

Szentkirályi.

A mikófalvai passiójátékok.

A passiójátékok nem ismeretlenek előttünk, a kis bajorországi falucska, Oberammergau világos világhírnévre tett szert a 10 évenként megismétlődő passiójátékokkal. Eredetük több száz esztendőre nyulik vissza. Az 1634. évi kolerajárvány alkalmával ugyanis a kis falu lakossága megfogadta, hogy az Ur Jézus szenvedését, keresztre feszítését és sirbatételét 10 évenként — magának a cselekménynek bemutatásával — feleleveníti. A falu lakosai az ősök fogadalmát mind e mai napig hűségesen megtartották s a falu világhírnévre tett szert.

Most néhány önzetlen, lelkes ember minálunk is meghonosította a passiójátékokat s úgy véljük, hogy nekünk magyar katolikusoknak első sorban kötelességünk, hogy ezt a mindenképen dicséretre méltó vállalkozást támogassuk s minden erőnkkel oda hassunk, hogy ha egyelőre nem is világhírnévre,

de legalább is országos hírnévre tegyen szert e kis hevesmegyei falucska s legyen a magyar katolikusok oberammergaujává.

Pécs katolikusai minden időben bőségesen kivették részüket minden katolikus mozgalomból s most sem csalódtunk. Alig hogy elhangzott az első felszólítás, máris tömegesen jelentkeztek a hívők a társadalom minden rétegéből. Erős a reményünk, hogy ha a jelentkezés tovább is így folytatódik, a résztvevők száma eléri az 500-at.

Azért úgy gondoljuk, hogy a Tudósító olvasóit is érdekelni fogja, hogy ha a mikófalvai passiójátékokról, a helyről, az oda és visszautazás módozatairól egy kis ismertetést hozunk.

Hevesmegyében, Eger közelében, Béalapátfalva és Monosbér között, a „Passio” hegy tövében, a híres „Bélkő”-vel szemben fekszik a kis falu: Mikófalva. Rendkívül vadregényes vidék veszi körül, hegyek, völgyek,

várromok, kolostorok, omladékok és magára hagyott templom váltakoznak. A község lakossága ugyanis a tatárok elől menekülve, a templom kivételével, az összes házakat lebontotta s midőn visszatértek, a hegy tulsó oldalán építették fel újból a falut, de templom nélkül. Azóta vasárnaponként az egész falu átkel a hegyen és megy a magára hagyott templomba.

Magá a játék sok tekintetben eltér az oberammergau-i passiojátéktól. A szövegekönyv azonos ugyan, de a stílus már nem, hanem az a régi magyar népies irányt követi. Az oberammergauinál a szereplő személyek száma csak ötszáz, a mikófalvainál pedig meghaladja az ezret.

A Passio hegy és ennek tövében fekvő kis falu csodálatosan hasonlít a jeruzsálemi Golgotha hegyéhez s ezt a kedvező helyzetet igen szépen sikerült a passiojátékokban kihasználni. Közvetlen a nézőtér előtt terül el az ókori Jeruzsálem, a történelmi nevezetességű épületekkel, Pilátus, Kaifás stb. házaival. Majd egyre kisebbedő távlatban a jeruzsálemi utcák, terek, házak már összeolvadnak a kis falucskával.

Hogy az utazás költségei senkit se tartsanak vissza, a passiojátékok vezetőségének sikerült a passiojátékokra utazóknak kedvezményes vasuti jegyet szerezni, úgy, hogy a passiojátékok beléőjegyének felmutatása és beléjegyzése ellenében *féláru II. és III. osztályu jegyet adnak ki Mikófalvára és vissza.*

Budapest-Keleti pályaudvarról Füzesabony-Eger-Mikófalva

utiránnyal a következő *rendes* vonatok közlekednek:

1) indul reggel 8.45 ó. és érkezik d. u. 4.54 ó.

2) indul éjjel 1/2 12 ó. és érkezik r. 10 ó.

Vissza:

1) indul r. 5.48 ó. és érkezik d. u. 4.20 ó.

2) indul este 8.05 ó. és érkezik r. 5.40 ó.

A *kedvezményes vasuti jegy ára Budapestről Mikófalváig és vissza II. osztályon 330, III. osztályon pedig 184 K.*

E *rendes* vonatjáratokon kívül Mikófalvára Budapestről még *különvonat* is közlekedik és pedig Budapest-Keleti pályaudvarról reggei 7 órakor indul és Mikófalvára érkezik déli 12 óra után. Vissza este 11 órakor indul. A *féláru kedvezményes jegy a különvonatra is érvényes, de a közszolgálati alkalmazottak kedvezményes jegyeikkel csakis a rendes vonatokat vehetik igénybe.* A különvonat menetjegyének ára kb. II. 350, III. osztályon pedig kb. 200 K.

Ezen vonatokon kívül minden előadási napon még egy vagy több különvonat indul Egerből és az előadások végeztével visszatér.

A *vendégek elhelyezéséről* az „Elszállásolási Iroda” gondoskodik Mikófalván, BÉlapátfalván, Monosbélien és Egerben 3000 személy I. rangu elhelyezésére alkalmas 1—2—3 ágyas szobák állnak rendelkezésre. E szobák személyenként és naponként 80—150 koronás árban kaphatók. A közönség igényeinek megfelelően van első, második és harmadik osztályu *étterem.*

Ebéd már 50 koronától felfelé kapható.

Az előadások rendszerint délután tartatnak és körülbelül 6 óra hosszat tart. Egy-egy játékra jogosító belépőjegyek ára a következő: I. hely 300 kor., II. hely 200 kor., III. hely 100 kor. A közalkalmazottak arcképes igazolványaik felmutatása mellett III. helyen 25%, I. és II. helyen 50%-os belépőjegy kedvezményben részesülnek. Az arcképes igazolványokat belépéskor a jegyutalvánnyal együtt a helyszínen is fel kell mutatni,

különben a kedvezményes belépőjegy érvénytelen.

Pécsről az indulás f. hó 22-én d. e. 8 ó. 45 perckor történik s ily módon lehetőségessé válik, hogy vasárnap d. e. folyamán Eger nevezetességei is megtekinthetők legyenek. Egerben délben társas ebéd lesz s utána indulás Mikófalvára, visszaérkezés Pécsre, hétfőn, 24-én délután 5 ó. 23 perckor.

A kedvezményes áru jegyek 6 napig érvényesek. A végleges programot a legközelebbi napokban a helyi lapokban közöljük.

dr. —r.

Emléksorok.

Nem messze Pécestől, kicsi falu dombos temetőjének virágos földjében, közel az Isten házához-csendesen pihen az Urnak egy buzgó szolgálója.

Aránylag rövid életében sokat dolgozott, de nem volt elfáradva, mert szerette a munkát. Papi működése messze túlhaladta plébániájának határait. A pécsi egyházmegyének alig van vidéke, hol a népmissiókban meg nem fordult volna. Szeretett dolgozni a lelkekért. Éveken át nem volt Gyüdön olyan nagyobb népzarándoklat, melynek lelki munkáját meg ne osztotta volna. Prédikált, ha kellett háromszor is, gyóntatott fáradhatatlanul. Nagyon szerette a lelkeket. Legvidámabb akkor volt, mikor a lelkek megmentéséből kivehette részét. Ami szabadidőt hagyott neki lelkipásztori gondja, azt költői lelke irodalmi működéssel vagy kézimunkával: könyvkötéssel töltötte ki. Oly sok szeretettel füzte új köntösbe hiveinek elnyűtt imakönyvét, csak azért, hogy imádságuk közben ÓrOLA is megemlékezzenek. Szerette hivatását, szerette hiveit, szerette paptársait, kik közelében mindig felüdülést találtak.

A Pécsi Kát. Tudósítónak kezdettől lelkes hive és buzgó munkatársa volt.

Testvérei szép siremléket állítottak neki. S hogy ott állottunk másodszer is sirjánál, újra éreztük, hogy a jó szív a legnagyobb

hatalom. A jó papnak jó szive gyűjtötte ez alkalomból ismét hiveit sirja köré. Most, temetése után 8 hónapra újra megsiratták, mert nehéz azt felejtani, aki jó szívével mélyen bevészte emlékét a lelkekbe. A virágdiszes márványkereszt hű kifejezője annak a derűszilárd lelkületnek, mellyel *Horváth Béla* plébános életének keresztutján járt. De a márvány keresztnél is maradandóbban őrizi az ő emlékét hiveinek, rokonainak és jóbarátainak szeretete.

— 55 —

Liturgia.

A misébe foglalt hitvallás, a *Credo*, amely közvetlenül evangélium után mondandó, nincs meg minden misében. Majdnem az az arány, hogy az év napjainak a felén van *Credo*, a felén nincs. A *Credo* mindig az ünnepiességnak, a nap magasabb jelentőségének a jele, mintegy diszesebbé tétele a misének. *Credo* van minden vasárnap, az Ur, Szűz Mária, szent József, az angyalok, az apostolok és evangélisták valamennyi ünnepén, (ha ez nem is nyilvános ünnep) valamint amennyiben van nyolcada az illető ünnepnek, ez alatt is teljes nyolc napon át. Ugyancsak *Credo* mondandó Mindenszentek napján és nyolcadán, nagysütörtökön, az országos vagy helyi fővédőszt (pl. szt. István király), a templom bucsunapja ünnepén és nyolcada alatt. *Nincs Credo* ellenben a vértanúk, hitvallók, szüzek és más szentek közönséges ünnepén, mégis azonban azal a kivétellel, hogy *Credo* mondandó a nagy egyháztanítók, az úgynevezett egyház-doktorok napjain, valamint egészen

különös — egyetlen kivételképen a hitét oly nyíltan megvalló Mária Magdolna napján. Nincs *Credo* végül a gyászmisékben sem.

*

A bizonyos ünnepekhez fűzött *oktáva*, vagyis nyolcad, annyit jelent, hogy az egyház az illető ünnepeket nyolc napig, mindennap való külön megemlékezéssel ünnepli meg, tehát tulajdonképen nyolc napig üli meg az ünnepet. Vannak *kiváltságos*, azaz *privilegizált* és *közönséges* oktávák. Kiváltságos oktávája van a hat legfőbb ünnepnek; ezek: Karácsony, Vízkereszt, Husvét, Pünkösd, Aldozócsütörtök és Urnapja. A kiváltságos oktáva alatt, akármilyen magasrangu más ünnep is essék annak folyamába, az oktáváról minden körülmények között, feltétlenül meg kell emlékezni. A husvét és pünkösd nyolcada pláne oly erős privilegiummal bír, hogy alatta semmiféle más ünnepet egyáltalában nem is lehet megtartani, hanem el kell halasztani az oktáva utáni időre. Közönséges oktá-

vája van szent József husvét utáni harmadik szerdára eső főünnepének, (a márciusi Józsefnapnak nincs, mivel nagy böjtbe esik) Keresztelő János, Péter és Pál, Nagyboldogasszony, Mindenszentek és Szepölötlen Fogantatás ünnepének, továbbá egész Magyarországon szent István ünnepének, minden egyházmegyében a székesegyház felszentelési évfordulójának s végül minden templomban a templom saját védőszentje ünnepének. A közönséges oktaváról is meg kell emlekezni nyolc napon át, de ha magasabb rangú más ünnep esik közbe, a megemlékezés elmarad. Végül öt ünnepnek: szent István vértanu, szent János apostol, Aprószentek, szent Lőrinc vértanu és Kisasszony nap ünnepének ugynevezett *simplex* oktavája van, amelyről csakis a nyolcadik napon van megemlékezés, közben nincs. Természetes, ahol ezek egyike a templom bucsuünnepé,

az oktava mint közönséges nyolcad tartandó meg.

A mise utolsó evangéliuma rendszerint szent János evangéliumának a kezdete: *Kezdetben vala az Ige...* Az evangélium vége felé a miséző e szavaknál: *És az Ige testté lön...* térdet hajt. A hívők pedig, akik állva hallgatták az evangéliumot, erre a térdhajtásra rendszerint le szoktak ülni. Ez nem helyes. A térdhajtás nem az evangélium végét jelenti, hanem a hódolat jele a Testté lett Ige iránt, tehát majdnem tiszteletlenség e szavaknál a leülés. A térdhajtás után még három vagy négy sor szöveg következik s csak azután végződik az evangélium. A helyes eljárás az, ha a térdhajtó pappal együtt mi is térdet hajtunk, vagy legalább is tisztelettel meghajolunk s bevárva az evangélium végső mondatának befejezését, csak ekkor ülünk le. *dr.—l.*

„Minden mai világosság, mely nemcsak reánk van jótékony hatással, hanem európai vállalkozási szellem útján az egész világra végtelen fontossággal bír, onnan veszi eredetét, hogy a római császárság bukása után itt állott egy vezető hierarchia. A pápák egész sorozatánál látjuk, mint ontják hitükért vérüket s adják a szegényekért vagyonukat s az Egyház kincseit. Mivé lettünk volna a pápaság nélkül? Azzá, amik a törökök, akik megmaradtak barbár mivoltukban. Tagadhatatlan, hogy a vallást a pápák tartották fenn a világon.“
Müller.

„Akarjátok tudni véleményemet a pápaságról? Én azt tartom, hogy a pápaság nélkül a kereszténység eltűnt volna a föld színéről.“
Schelling.

A szentek világából.

Nem is igen messze, csak a XIX. sz. első felébe képzelem magam. Franciaország egy kis városkájában vagyok. Ilyen forró júliusi napon történt. Ijesztő vihar vonult végig a városka fölött. Szünet nélkül villámlott s mennydörgött, patakokban hömpölygött az esővíz az utcákon, a vihar szele földig hajlított a fák koronáit. Mindenki otthonába menekült, még a férfi szivek is reszkettek. Egy szegényes kis hajlék homályos, sötétes szobájában remegő lélekkel, térdelve imádkozott egy édes anya kis leánykáját magához szoritva. A kis Julia azonban ismételen kiszakítva magát édes anyja karjaiból, odaodafutott az ablakhoz. Minél borzasztóbban dühöngött s tombolt a vihar odakünn, annál vidámabb lett a kis leány. Egyszerre csak el kezdett tapsolni s ugrálni örömeiben. „Mit, te örülsz most, amikor mindenki fél és remeg?” — kérdezte őt édes anyja. „Igen, én örülök most nagyon, — válaszolta a kicsike — mert most a jó Istent nem bántják annyit az emberek. Az istentelen emberek most nem mernek káromkodni! Oh, én azt szeretném, ha mindig villámlanék és mennydörögne!”

Évek multak. A kis Juliát egy zárdában találjuk, mint Mária Magdolna nővért, mint az irgalmas iskola-nővérek alapítónőjét. A zárda csendes békéjét egy napon dühöngő vihar zavarta meg. A villámlás fénye

ijesztően cikkázott be a zárda folyosóira, a mennydörgés meg rázta az összes ablakokat. A zárda intézeti növendékek sirtak, jajgattak félelmükben. Egyszerre kinyilik az ajtó, mosolygó arccal, nyugodt lélekkel a főnöknő, Mária Magdolna lép be s így szól a félelemtől reszkető leánykákhoz: „Ugyan, miért sirtok kedves kicsikéim? Mit féltetek? Oh a jó Isten nem akar titeket bántani!” Azután odament az ablakhoz, kinyitotta azt s imára kulcsolt kezekkel feltekintett az égre. A komor felhők mintegy elolvadtak tekintetétől, megszűnt a villámlás és mennydörgés, ragyogott a nap a felhőtlen égbolton.

Évek multak. Mária Magdolna nővér Isten s a lelkek szolgálatában eltöltött hosszú évek után megöregedett. Mint 90 éves öreg nénike tipegett a zárda folyosóin. A hosszú élet nehéz munkája, önsanyargató lelkisége barázdákat vont arcára. De néha az öregség ráncai közt is gyermeki mosoly csillogott, akkor t. i., amikor a klostor ablakán kitekintve sötét viharfelhőket látott az égbolton. S mikor köréje gyűltek az ő leányai, az irgalmas nővérek, többször ismételte: „Úgy szeretném, ha mindig viharos lenne az ég, ha mindig itéletidő lenne, legalább az emberek nem bántanák annyit a jó Istent.”

Györökös József.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

Az izlám hódítása Szerbiában. A „*Vesnik Srpska Crkve*“ f. évi 4. füzetében az alábbiakat olvassuk: „Feltűnő, hogy míg a legműveltebb szláv nép, a cseh, mindjobban rokonszenvez az orthodoxiával, addig ép közülünk sokan elhagyják egyházukat és muzulmánokká lesznek. Nem kell még katasztrófálisnak tartanunk az eddigi aposztaziákat, hiszen a görög-keleti vallás oly mélyen gyökerezik a szerb nép szívében, hogy százan és százan életüket adnák érte. A főhiba az, hogy a hitoktatást elhanyagolják. Szerencsétlen gondolat volt, hogy alkalmatlan elemeket, bizonytalan multu és kétes megbízhatóságú világiakat tettek meg katechetákká. Ez olyan bűn, amiért a mai kormánynak felelnie kell.“ — Mindenesetre helyes megállapítás az, hogy ha a papság kezéből kiveszik a hitoktatást, akkor meglazul az ifjuság erkölcsi nevelésének lehetőségé. De késői, és - Szerbiában egy kissé indokolatlan siránkozás ez akkor, midőn a görög-keleti klérus hosszú századokon át teljesen elhanyagolta az iskolát. Mi meg vagyunk róla győződve, hogy a szerb kormánynak a hitoktatást szabályozó rendelete, melyet lapunk egyik tavalyi számában ismertettünk már, egyedül a katolikus egyház ellen irányult. Számításuk nem is olyan logikátlan. Megszüntetve a középiskolák felső osztályai-ban a hittant (az alsó osztályokban és a népiskolákban pedig papok helyett világiakra bízva

azt), a világnézet kialakításának korában magára marad az ifju és tanácstalanul, lelki irányítás nélkül prédájává lesz nemcsak a szenvedélyeknek, hanem a legmeddőbb vallási indifferentizmusnak. Egy indifferens katolikusnak pedig oly könnyű átszusznia a pravoszlaviára. — Mi az izlám hódításának az okát tehát nem a hitoktatási rendeletben látjuk, hanem abban, hogy a pravoszláv egyházban korhadnak az alapok és lazulnak a falak.

A szabadkőművesek Közép-Európában. Az alig néhány pillanatra odúiba visszakorbácsolt szabadkőművesség a világpolitikára újból elkezdi befolyását gyakorolni. Tulzás nélkül állíthatjuk, hogy Közép-Európában ma már ismét minden fontos politikai és gazdasági ügyre rátette kezét. Ausztriában és Németországban számosan csatlakoznak hozzá. Mint mindig és mindenütt, úgy ezuttal is a zsidók adják a legmegbízhatóbb támaszt nekik. Az osztrák szabadkőművesség, mely a francia páholyok expoziturája, utat keres már Magyarország felé. Csehországban ez a destruktív szervezet rég gyökeret vert. Gyümölcsében is gyönyörködhetik: a cseh nemzeti egyházban. A nacionalizmus palástja alatt az Egyház megsemmisítése lebegett előtte célul. Hisszük, hogy a közelmúlt fájó tanulságai éberekké teszik a mi országunk öreit egy újabb szabadkőműves veszedelemmel szemben.

Galilei-szobor Pisában. *Maffi* érsek kezdeményezésére és job-bára az ő költségén a pisai *Piazza dei Miracoli*-n hatalmas bronz szobor fogja hirdetni nemsokára Galileo Galilei nagyságát. Mikor mi magyarok ezt a nevet halljuk, önkéntelenül is arra a vipe-ráfészekre gondolunk, amely Galilei nevével homlokán, elő-készíteni segítette hazánk romlá-sát. Galilei nevét azonban bito-rolta ez a kör: ő korának legna-gyobb szellemü tudósa, de egy-uttal hitvalló katolikusa is volt, hűséges fia Rómának, akitől a destruktív intenciók szándéká-nak árnyéka is távol állt. Ne csodálkozzunk azért, ha egyházi körök sietnek emlékének ércben való megörökítésére. Hiszen ne-ve méltó volna arra, hogy ka-tholikus tudós társaság címe gyanánt ragyogjon.

A gyóntatószék és a protes-táns felekezetek. Az „*Atlantic Review*” c. protestáns amerikai havi folyóiratban *dr. Sheldon*, prot. lelkész cikket ír a gyónás-ról. Az alábbiakban szösz szerint közöljük szavait. „A kath. egy-házat három dolog telte nagy-gyá a történelemben: egysége, dozmái s gyóntatószéke. E három dolog hiányzik nálunk. Az első kettőre talán nincs is szüksé-günk de nem látom be, miért nélkülözzük a harmadikat. Az átlagos tehetségű prot. lelkész-nek minden erejét arra kell for-dítania, hogy publikumot kapjon prédikációira. Ha ez nem sike-rül neki — és sokszor még szen-zációs módszerek, pl. kino igény-bevételével sem sikerül — akkor lelkipásztori működése fiaskót vallott. Mikor nálunk egy üre-sedésben levő lelkészi állásra

pályázatot hirdetnek, a pályázat föltételei közt rendszeren ott áll az: „csak olyanok jelentkez-nek, akik értik a módját, hogy a hallgatóságot lekössék.” Így történik aztán, hogy a legtöbb hívünk a templomot általában olyan szórakozó helynek tekinti, ahol valami szenzációs, érdekes dolgot lehet hallani. És mégis: a nép lelke többet kíván tőlünk, mint pusztá prédikációt. Vigasz-talás, bátorítás, segítség kell neki. Ezt pedig nem lehet meg-találni, ha csak úgy nagy álta-lánosságban beszélünk róla. A kath. Egyház gyóntatószéke gyönyörű alkalmazkodás az em-beri lélek mélységes, állandó sóvárgásához és szükségeihez, hogy méltán csodálkozhatunk azon, hogy a protestantizmus lemondott róla. Ha a mi ameri-kai templomainkban beállítják a gyóntatószéket, akkor meggyő-ződésem, hogy új fejezet kez-dődik egyházunk életében, ak-kor tudunk majd felelni arra az állandó kérdésre, hogy hogyan nyerjük meg a tömegeket.” — Sheldon lelkész szavaihoz csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy komoly és jámbor német evan-gelikusok már hosszú évek óta sirják vissza a bünbocsátnak könnyelműen eldobott és az emberi léleknek annyira szüksé-ges forrását.

Népmissiók Jugoszláviában. *Báró Csávossy Béla*, magyar je-zsuita, a napokban Torontálban élő családjánál járt és ez alka-lommal több bánáti községben missiót tartott. A szerb főnható-ság alatt nvőgő Bánát egyetlen keresztény lapja, a „*Neue Zeit*” azt írja e missiók eredményéről, hogy fényes vizsgái voltak az

ottani lakosság mély hitének, vallásos buzgóságának. Más oldalról tudomásunk van arról is, hogy megható, spontán jeleit adták a magyar hazához való hűségnek és ragaszkodásnak. A megszállt területek katolikus lakossága — bármilyen nemzeti-ségű is — biztos támasza marad a magyar nemzeti léleknek és haza siró irredentizmusával komoly reménysége lesz a régi nagy Magyarország feltámadásának.

Egy kis vallási statisztika Szentpétervárról. Az orosz cá-

roknak gyönyörű rezidenciája, a 8 év előtt még másfél millió lelket számláló Szentpétervár ma lakosságának felét elvesztette. Az új orosz népszámlálás szomorú képet nyújt a volt főváros népének vallási viszonyairól: 250.000 a gör. keleti, 250.000 a más, főleg a zsidó valláshoz tartozók száma, míg 300.000 lélek atheista. Mondják, hogy Pétervárott igen sok a keresztetetlen gyermek.

A vallás a legmagasabb politikai faktor, az egyetlen alapja az államnak.
E. Labonlaye.

*

Két ízben álltam halálos ágy előtt, kétszer láttam a vallás hatalmas csodahatását. A mennyországbani remény győzött a megsemmisülés miatti félelmen s a haldokló megtört szemeiben láttam az öröm üde fényugarát.
Schiller.

*

„A római pápa nélkül Európa valószínűleg despoták prédájává, örökös viszály szinterévé, mongol pusztává vált volna. Ha az összes keresztény császárok, királyok, fejedelmek és lovag-nemzet-ségek elő akarnák mutatni amaz érdemeiket, melyekkel a népek feletti uralmukhoz jutottak, akkor a hármaskoronával diszitett római pápa, kit békés papok visznek hordszéken vállaikon, áldás kíséretében bátran mondhatja mindezen hatalmasságoknak: nélkülem nem lettetek volna azzá, amik vagytok.”

Herder S. Gottfried.

*

„Én már hosszabb ideje felhagytam azzal, hogy a római katolicizmus ellen harcoljak. Sokkal jobban ismerem szellemi erőim mértékét, hogy ne tudnám, hogy soha még a legdühösebb támadással sem bírnék rést ütni olyan hatalmas kolosszuson, amilyen sz. Péter egyháza. Ezt a bástyát bevenni nem könnyű dolog, sziklafalán nem egy fiatal, könnyelmű koponya fog összetörni. Mint gondolkodó sohasem tagadtam meg csodálkozásomat a vallási és erkölcsi rendszernek ama szellemes, következetes összetétele felett, melynek neve katolikus, római és apostoli Egyház és mint költő kénytelen voltam azzal a költészettel, mely a katolikus hittanításban s a katolikus istentiszteletben virágzik, sokkal mélyebb ismeretséget kötni, mint mások.”
Heine

Pécsi katolikus élet.

A Szent Vince egyesület a nyári hónapokban is rendszeresen megtartja konferenciáit kéthetenként a szokott helyiségben. A mindinkább emelkedő drágaság a Sz. Vince egyesület szegényeit is érzékenyen sújtja, mert míg áprilisban 25 koronáért lehetett 1 kg. kenyéret kapni, ma ugyanazért 49 koronát kénytelen az egyesület fizetni, s így, hacsak a jöszívű emberek könnyűleltsége nem segít, kénytelen lesz az egyesület a segélyezett számát csökkenteni. Legutolsó kimutatásunk óta a következő adományok folytak be a központi pénztárba: *Mészáros Vince* 400 kor., *A Szociális Misszió* segélyakciójából 1160 korona, *Pius internátus* 2171 kor., *Pius főgimn.* 250 kor., *N. N.* 40 kor., *Konferenciái persely* 82 kor. A Szent Antal perselyekből az 1922. év első felében a következő adományok folytak be: *A Kórházi kápolnában* 1833 korona, a *Lyceumi templomban* 2295 korona, az *Irgalmasok* templomában 15.342 kor.,

a *Székesegyházban* 5228 kor., a *belvárosban* 20.065 kor., a *budai külvárosban* 15.297 kor., a *szigeti külvárosban* pedig 37.050 kor., összesen 97.110 kor.

A *Mária gyűdi zárandoklatok*. Az előző évek hagyományához híven az idén is eleget tettek a pécsi katolikus hívők az ősök fogadalmának. Első alkalommal *junius 18-án* férfi zárandoklat, *július 1-én* pedig az összes pécsi hívők serege zárandokolt a bold. Szűz kegyhelyéhez. Az esti harangszó után égő gyertyákkal való felvonulást az idén is megtartottuk, másnap reggel pedig tekintettel a zárandokok nagy számára, - kb. 350-an voltak - a szent-mise a szabadban lett megtartva.

A kiadóhivatal üzenete.

Tekintettel a papír s a nyomdai árak drágulására, kénytelenek voltunk a lap előfizetési árát 40 K-ról 60 koronára, az egyes példányok árát pedig 4-ről 6 koronára felemleni.

Hirdetési árak: egész oldal 600 K, fél oldal 300 K, negyed oldal 150 K, nyolcad oldal 80 K.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF

drogéria Király utca.

SZEMÜVEGEK

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomloksipok.

Javítások, — Hangolások
elsőrangu kivitelben.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszerket. — Eleml iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak
☉☉ az 1922. évre kaphatók

Oertel Temetkezési Vállalat

egszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin padlóolaj stb. stb.

KORAL crém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és cseméje kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János *műtermében készülnek.*
Széchenyi-tér 17. II. em.

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kiviteiben. — Polgári öltönyöket a legdivatosabban elkészítve. — Egyenruházati sapkák állandóan raktáron.

Alapítattott 1882. — Telefon 1-79.

Klement Gyula

festő és mázoló.

Pécs, Kálvária.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

HOPP FERENC

papi és angol uri divat szabó Pécs, Kossuth L. u. 13.

KÉSZIT a legújabb divat szerint **öltönyöket, felöltőket**, ugyszintén **reverendát, címádát** és minden e szakmába vágó munkát, jutányos árban. Számos ajánló evél. szo id és pontos kiszolgálásról. kezeskedik.

o—o

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

műszaki és elecotro-technikai vállalat Pécs. Elvállal: mindennemű villamos motor szerelést és javítást u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtók, friss tea vaj, kocka és kristálycukor és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Kötszer, gummi áru, plpere kozmetikal és fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.

Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető** Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona, liszt, magvak, bor, méz, zsir és szalonna**, valamint **széna, szalma és erőtakarmány.**

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt. **Szövetkezetek, egyletek és társaságok** megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Telefon: 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa utca 12. szám.
Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra“ LILIAM TEJCRÉM
LILIAM TEJPOMÁDÉ
a legjobb arcápoló.

„Zóra“ Liliomtej szappan békebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Duro“ tinta tablettá minden színben, egy tablettá 4 K., melyel 1 deci tinta készíthető.

„Phenolat“ bizadást három nap alatt elmulasztja.

„AHA“ viszketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Korall“ baromfi és sertésvész elkerülendő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY“ patika
Pécs, Majláth-tér.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Fleischer és Buday,

papi és uridivat szabók Pécs. Zringi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltönyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb áron. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Alapítva :
1861-ben.

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0—0

„LILIAM-ANGOL CRÉME”

„BRABANT” arcéréme

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Gelch és Graef** drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavasz ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu, gyermek öltönyök
Divat mellények
Csikos nadrágok
Valódi angol imp. esőköpenyek
Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 60 kor. Egyes szám ára 6 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 9-93.

TARTALOM: Születésnapunk. *Dr. Ákos Ferenc.* — Az igazi Pécs. *Dr. Brisits Frigyes.* — A XIX. század világi szentjei. *dr.* — Passiójátékok Mikófalván. *P. Bernát.* — Őseink buzgósága. III. *Szentkirályi.* — Liturgia. *dr.* — I. — Az egyház életéből. — Pécsi Katolikus élet. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Születésnapunk.

Nem ezen a napon született meg a mi kis lapunk, s mégis ezen a napon ünnepeljük meg születésnapját. Ez a nap felszabadulásunk első szabad napja volt, de mi titokban fennállásunk óta ezt a napot készítettük elő. Mikor a megszállott területen nem volt szabad magyarnak lennünk, akkor mi magyarok voltunk, s magyarságunkról hitvallást is akartunk tenni; mikor nem volt szabad kereszténynek lennünk, mert a hitetlen megszállók a mi hitetlenjeinkkel szövetségben állottak s elfojtottak minden kereszténységet, akkor a keresztény öntudatot akartuk felvillanyozni a bátortalanokban és a megfélemlítettekben; mi hűek akartunk maradni Magyarország évezredes hagyományaihoz, Szent István szelleméhez, aki Magyarországot a kereszténységgel nemesítette fel az európai kulturközösségbe. S ez az akaratunk megteremtette kis lapunkat.

A legsötétebb napokban, mikor az ország fennállása forogott veszélyben, s mikor úgy látszott, ha az idegen megszálló csapat nem dönti romba, akkor az ország nemzetközi kufárjai döntik meg Szent István alkotását, akkor mi lelkünkben, imánk-

ban a szent király segítségét hívtuk. Ha minden földi hatalom tehetetlen a vad árral szemben, legyen ő védőnk, segítőnk és teremtsen meg megegyeszer a második évezredben ezt az országot. Nem láttuk a megoldás módját, nem tudtuk, hogy Isten milyen utakat jelölt meg ennek a nemzetnek, amelyek kivezetik a sirból és a végpusztulás határáról, nem derengett a megszállott területek felett egy parányi fényugár sem, amely szabadságról, megváltásról hozott volna üzenetet Nagymagyarországból hozzánk, az elszakítottakhoz s mi mégis biztunk Szent Istvánban, az első magyar szentben és királyban.

A felszabadulás eljött és eljött Szent István napján, mert ez volt az első nap — felejtethetlen lesz örökre — amelyen evvel a gondolatlanul kelhettünk: szabadok vagyunk, magyarok vagyunk, a keresztény Magyarország szelleme egy óra múlva itt is be fogja tölteni a lelkeket.

Tudom, testvéreim, hogy nem szabad minden csip-csepp eseményben csodákat látnunk. De tudom, hogy ti is hisztetek Isten élő hatalmában, amely a teremtés ősi erejével ma is belenyulhat embersorsok és nemzetek sorsának intézésébe; tudom, hogy ti is hisztetek a szentek közösségében, akik Isten trónja előtt állnak s akiknek közbenjáró imáját Isten szívesen hallgatja meg, azért mondom, mi hittünk abban, hogy szent királyunk hozta ránk a felszabadulást: ünnepe napján.

Az ő szellemében dolgoztunk, ezt a napot készítettük elő, ezért ünnepelünk ezen a napon születésnapot.

Dr. Ákos Ferenc.

Az igazi Pécs.

Voltaképen két Pécs van.

Az egyik az örök máé, az idők nehéz robotjában szolgáló napjainké. Történetét elfáradt, kihasznált huszonnégyszáz órák írják s bennük halmozódik fel lassan-lassan a város avult tegnapijává a mindig készülő és soha befejezését el nem érő történelem. Ez a Pécs a mi mindennapi munkánk lázának és verejtékeinek a látható városa. Az 1922. évből való.

A másik rejtett és mély, mint a történelem csendes lelki-sége. Valahogy úgy van, hogy az idő nem fölötte, hanem alatta jár s mint valami örök mystikus tenger ringatja, tartja s emlékezésünk felé hajtja, virágoztatja róla mindig a halhatatlanság antik tavaszát. Évei mellett megállott a krónikák tolla, de a mult mégsem halott benne, mindig él, folytonos termékeny gyökér-élettel, s táplálja, árnyékolja izzel, levegővel, lélekkel az évek forró, mohón élő városát. Ez az igazi Pécs! A láthatatlan Pécs! Az időtlen évek városa!

Nem tudom hol, miben él, de mindig ezzel a láthatatlan várossal találkozom valahányszor nagy messzeségekből hazatérek. Elém jön, mint nagy enyhítés, kibékítés, szent, halk élet s mindig tartó, soha el nem fogyó áldás s ilyenkor úgy érzem, hogy telehíntem fiúságom tépetten, elszegényülten, de hűségesen hazahozott csókjaival, öleléseivel. S mintha ilyenkor fonnyadt betűk, reszkető imakönyvek, kikongatott harangok, sirokon merengő rögök, mindig hallgató falak, szomorúságokkal átvilágított s halkított éjszakák, elszállt Salve Reginák, erdők remete magánya melancholikus csendjében meglátnám a láthatatlan várost... Első püspökének mindig friss-illatu szentéletét. Janus Pannonius harmincéves genialitását, Dudith András tragikusan összeomló nagyságát, egyetemének fényes és elfojtott lángját, pálosainak szétomló magyar magányát, jezsuitáinak hősiessé, vérző katolicizmusát, püspökeinek finom-mivű, eseményeket építő mozdulatait, minaretjeinek lágy, keleti énekeit eltemető keresztjeit, Zrinyi zord férfiasságának tenger-magyarságát, Rákóczi lendületének pathetikus robaját, azután... Koller István tudós tollát, zirci fehér papok lángvető, keresztény lobogását, Inczedy Dénes áldott paedagógiáját, Békefi Remig csendes, szelid pergamentjeit, Mátyás Flórián éber lámpását és... a nagy jövőt nevelő alázatos-stilű mestert: Zichy Gyula finom, mély életét...

A láthatatlan város itt él köztünk. Mindenki megláthatja. Csak annyi kell hozzá, hogy amikor este a holtakért harangoznak, az élők ne feledjék el emlékezésre, imádságra megemelni a kalapjukat.

Dr. Brisits Frigyes.

A XIX. század világi szentjei.

Léteznek-e máma is szentek, a XX. században? Megvan-e Krisztus egyházának most is az az ereje, hogy tud szenteket, heroikus lelkeket nevelni? Erre a kérdésre adja meg a választ *P. Kempf*, kiváló munkája: „*Die Heiligkeit der Kirche im XIX. Jahrhundert.*” Valóságos apologiája az Egyháznak. Egy hosszú, díszes sor vonul el előttünk, a világ minden rendű és rangu hiveiből kiket az egyház méltóknak talált arra, hogy megkezdje szenttéavatási pörüket. A sorban legelső *IX. Pius* pápa, őt követik a szentéletű püspökök, akik között dicsőségünkre egy magyar püspök is szerepel b. emlékű *Hám János* szalmári püspök. Majd a szentéletű világi papok következnek élükön b. *Vianney Jánossal*, *Ars* plébánosával. A könyv legterjedelmesebb részét a szentéletű férfi és női szerzetesek alkotják, kik közül *Hofbauer Kelement*, Bécs apostolát *X. Pius* pápa 1909-ben szentté avatott. 80 oldal szentel a könyv a XIX. század több ezerre menő vértanújának,

akik közül 114-et már boldoggá avattak. A hitvallók száma a XIX. században 170-et tesz ki és ezek közül 11-et boldoggá, egyet pedig már szentté avattak. A könyv hetedik fejezete a szentéletű világiakkal foglalkozik, számszerint 20-al, s a Tudósító olvasóit ezekkel szeretnénk elsősorban is megismertetni. Az első, kinek életrajzát közölni kezdjük *Dupont Leo*, Tours szentéletű apostola (1797—1875.), aki életével mutatta meg, hogy miképen lehet a modern társadalom által megkövetelt kötelelességeket a szentség ideáljával összhangzásba hozni. „A toursi szent férfi”, „a toursi csodatevő” így nevezték őt kortársai. „Hogyha ez a férfi nem szent, akkor egyáltalában nincsenek szentek” mondotta egyik francia püspök. Ez a kijelentés mindenestre reményt ad arra, hogy Dupont Leo életszentségét az egyház is elismeri.

Papin-Dupont Leo az Antillák fia volt, 1797. január 24-én született Martinique szigeten. Atyja egy régi breton családnak a leszármazottja, anyja pedig kreol nő volt. Neveltetését először az Egyesült-Államok egyik intézetében, majd pedig Franciaországban, a Ponlevoy kollegiumban nyerte. Később pedig a párisi egyetemen jogi tanulmányokat folytatott. Bár eddig minden tekintetben mintatanuló volt, a főiskolák szabadabb levegője azonban vallásos buzgóságának kezdett ártalmára lenni. Előkelő származása és vagyoni körülményei csakhamar megnyitották számára az utat az előkelő világ szalonjaihoz, csakhamar kedvelője lett a báloknak és más szórakozási alkalmaknak és igyekezett mindent elkövetni, hogy mindenütt mint előkelő párisi társaságbeli uri ember léphessen fel. Életének erről az idejéről jegyzi meg életrajzírója: „világias gondolkozású volt, de azért nem volt romlott”. Egy kis epizód azonban gyökeres változást idézett elő érzésvilágában, amit később Dupont megtérésének mondott. Egyik nap nem találta szolgáját, a kis Savoyard fiút. Később azután azzal mentette ki magát, hogy Bordier urnál volt katekismust tanulni. Ez a dolog felkeltette Dupont érdeklődését. A legközelebbi alkalommal ő maga is elment a kis Savoyarddal és ott találta Bordiert egy egész sereg kis fiutól körülvéve, kik figyelmesen lesték szavait. A vigéletű egyetemi hallgató elszégyelte magát és meghatódott a látványtól. Ettől a naptól kezdve azonban barátja lett Bordiernek, aki rábeszélte, hogy lépjen be az egyetemi hallgatók *Mária* kongregációjába, amelyet 1801-ben Párisban alapított P. Delpuits, az egykori jezsuita. Erőteljes, eleven vallásos élet lüktetett a kongregációban, kitűnően volt vezetve és több charitativ jellegű szakosztálya is volt s ezek közé tartozott többek közt: a kis Savoyard fiúk oktatása.

Dupont Leo csakhamar csupa tűz és lelkesedés volt, hogy a kongregáció kettős célját megvalósíthassa: saját megszentelését és az apostolkodást.

Nagyon sok jellemző vonást mondanak róla, melyek mind azt bizonyítják, hogy minő energiával, akaraterevével látott munkához. Pénteki napon több kongreganista társával a leglátoga-

több éttermeket szokta felkeresni s tüntetőleg csupa böjti ételt rendelt. Egyik nap véletlenül egy szegény ember háza előtt ment el és hallotta, hogy a szegény családnak mindenét elárverezték, mert adósságát nem tudta megfizetni. Mindjárt odaajándékozta nekik gyönyörű lovát kocsijával együtt.

Nantesban történt, hogy egy közönséges vasárnap a szentségekhez akart járulni. A pap akinél gyónni akart egészen zavarba jött; ugyanis szentségtöréstől félt, mert abban az időben szokatlan, szinte hallatlan dolog volt, hogy egy előkelően öltözött fiatalember szentségekhez járuljon. Dupont észrevette a pap zavarát és megnyugtatta, hogy ő kongreganista és hetenkint szokott a szentségekhez járulni. Míg az egyetemi évek egyébként nagyon soknál a hitben való ellanyhulást és a bűnben való elmerülést okozták, addig Dupont Leónál ezek az évek vallásos meggyőződésében való megerősödését eredményezték és szívét még jobban felvértezték a bűn csábításai ellen. Mint most, úgy egész későbbi életében is a Máriakongregáció volt az, ami őt új buzgalomra ösztönözte, indította. Az előkelő világgal való összeköttetését azonban továbbra is fenntartotta sőt egyenesen büszke volt rá, hogy itt is mint határozott, meg nem alkuvó katolikust ismerték.

24 éves korában bevégezte egyetemi tanulmányait s visszatért szülőföldjére és a királyi törvényszéknél foglalt állást. Katolikus meggyőzéséből sohasem csinált titkot, jelleme nem ismert megalkuvást és azért egész életén hű maradt a Párisban elsajátított kongreganista elvekhez. Miután testvérei mind elhaláltak, édesanyja kívánságára 30 éves korában eljegyezte magát. Házaseletük nem tartott soká, feleségét 5 év múlva elragadta a halál. Utolsó kívánsága az volt, hogy egyetlen gyermekük Henriette ugyanott nevelkedjék ahol ő nevelkedett, Toursban, az orsolyiták zárdájában. Ez aztán arra indította, hogy martiniqui állásáról — pedig már tanácsos volt — lemondjon és leányával állandóan Toursban telepedjen le.

Ebben az időben foglalkozott azzal a gondolattal is, hogy pappá lesz, barátjai azonban lebeszéltek róla. Bizonyára Isten szándékai szerint cselekedtek, mert Dupontnak az volt a hivatása, hogy példaképpül szolgáljon a magasabb társadalmi rétegeknek. Nagy tehetsége volt. majdnem egy milliónyi frankot mondhatott magáénak, megfordult a legelőkelőbb körökben és egy nagyvilági ember előkelőségét egyesítette a szentek szolid elveivel.

Nem tartott sokáig és Szent Márton városában is csakhamar magára vonta a figyelmet. A polgár király, Lajos Fülöp uralkodásának első éveiben az egyházas érzület nem volt valami jó ajánlólevél, a papok és az egyházi szertartások nyilvános kinyolása nem tartozott ritkaságok közé. Azért nem csak szokatlan dolog volt, hanem valóságos esemény számba ment Toursban, hogy oly gazdag, nagy tudású férfi naponta szentmisét hallgat,

majdnem naponta áldozik, sőt gyakran még ministrál is és részt vesz minden egyházi körmeneten. Társaságban sohasem türe, hogy jelenlétében a vallást gunyolják, hanem határozottan szembe szállt velük; sőt maga is gyakran kezdett a vallásról beszélni és pedig oly melegséggel és meggyőződéssel, hogy szavai sohasem tévesztették el hatásukat. Nagyon előnyére vált, hogy kitűnő társalgó volt és ahhoz is értett, hogy hogyan kell a társaságot mulattatni.

Mindenekelőtt a gvakori áldozás szószólójává szegődött. Magánbeszélgetéseiben, leveleiben ismételten visszatér erre. „A katolikus ember szentáldozás nélkül olyan mint a hal víz nélkül” szokta ő mondani. És nemcsak világiaknál, hanem még papoknál is nagy ellentállásra talált, mert a jansenista előítéleteket akkor még mindig nem sikerült egészen megszüntetni. Ebben az időben jelent meg tőle névtelenül a következő munka: „La foi raffermie et la piété' ranimée dans le mystère de l'Eucharistie” „A hit és jámborság ujjaélesztése az oltárszentség titkában”.

Az ismert zsidó convertita *Cohen Hermann* Dubouché Theodelinde ösztönzésére megalapította az éjjeli szentségimádás egyesületét. Dupont Leo, ki Cohen Hermannal benső baráti viszonyban volt, Toursban is propagandát csinált az egyesületnek. Két hónap alatt már 74 tagot szerzett, dacára annak, hogy kezdetben egészen lebeszélték ezen tervéről, mert szerintük a toursi férfivilág ilvenre egyáltalában nem kapható. Megható látvány volt nézni, hogy minden rendű és rangú férfiak, munkások, tanulók, kereskedők, vasuti hivatalnokok, katonák, államhivatalnokok olyan pontosan jöttek, hogy mestartsák éjjeli szentségimádásukat. Egyeseknek súlyos áldozatába került ez az éjjeli szentségimádás, de Dupont ékesszólásának sikerült őket megnyerni ezen ideális, magasztos cél számára. Közülök nagyon sok számára ez az éjjeli szentségimádás a vallásos élet megújulását jelentette, mert nagyon üsvesen értett ahhoz, hogy azokat a férfiakat, akiken az éjjeli szentségimádás sora volt, rábirja a szentségekhez való járulásra. Azonkívül időnkint kiváló szónokokat is meghívott mint P. Julian Eymard, P. de Chaignon S. J., P. Hermann Cohent, hogy az egyesület tagjaiba új lelkesedést öntsön. És nemcsak Toursban, hanem más városokban is sikerült az ő kezdeményezésére az éjjeli szentségimádást meghonosítani.

dr. —r.

(Folytatjuk.)

„Semmi sem képes úgy leláncolni a sziveket, mint a jószívűség. A jóság még magát az Istent is lehozta az égből, mennyivel inkább emeli tehát az embert az égbe.”

Aranyszájú sz. János.

Passiójátékok Mikófalván.

Julius 22-én reggel a pécsi pályaudvar állandóan zajos csarnoka eddig ismeretlen szótól volt hangos. *Mikófalva*, hangzott mindenfelől, nem kis feltűnést keltve a többi utas között. Itt csoportosult a 150 főnyi utas, kik nem sajnálva pénzt, időt, fáradságot, rászánták magukat a hosszú fásasztó útra, s elmentek a Bükkhegység tövében meghuzódó fehér házask faluba, hogy megismerjék a nagy isteni tragédiának, az Ur Jézus szenvedésének és keresztfeszítésének lelket megrendítő megjelenítését. Olvasóink a Tudósító 5. számában részletes ismertetést és programot nyertek a passiójátékokról. Most csak egy-két rapzodikus leírást, egyéni impressziókat s a játék által kiváltott érzelmeinkről számolunk be, hogy nagyobb érdeklődést keltve, jövő év tavaszán imponáló zarándoklattal fejezhessük ki szeretetünket és érdeklődésünket vallásos magyar népművésztünk iránt.

Az ősrégi, történelmi nevezetességű Eger városát megtekintve, miután a barátok csonkatornyu templomában misét hallgattunk, mely alatt szebbnél-szebb Mária-ének töltötte be a templom amugy is áhitatra keltő légkörét, kis zarándok csapatunk kivonult a 25 holdas érsekkerten át az állomásra. Zsufolt vonatunk meglehetősen lassúsággal kapaszkodott Egervárra, mialatt megkerülve a várost festői képet mutatott az alattunk elterülő város soktornyu templomaival, minaretjével s a hatalmas Liceum magasan kiemelkedő csillagvizsgáló tornyával. Majd vadregényes szép vidéken, hegyen-völgyön át, festői szépségű várromok, kolostoromladékok mellett vitt utunk a 27 kmnyire fekvő Mikófalvára. Mónosbél és Bélaapátfalva között a híres Bélkövel átellenben fekszik a „Passió” hegy, melynek tövében huzódnak a falu apró, kicsi tiszta házai. A passiójátékok tartamára külön állomást létesítettek... Mikor megállt vonatunk egyszerre előzönlötte a közel háromezer főnyi tömeg az utakat s mindegyikünk szívéből egy önkénytelen sóhaj tört elő, mert messze fönt a község mögött, 300 méter magasságban lengette a szél Salamon tornyának tarkaszínű zászlóit, ott épült a színtér. Háromszázharminchét lépcső vezet a passiójáték helyére. Valami szokatlan komolysággal és elmélyedés uralkodik a hosszú-hosszu (szerpentin uton tovahömpölygő tömegen. Szótlatlanul, türelemmel haladnak felfelé nehéz csomagjaikkal, sokan többszáz klm. fásasztó utazás után.

A nézőtér merészen a hegy oldalába vágott lépcsőfokok, mely deszkával borítva ülőhelyül szolgál. Közvetlen a nézőtér előtt terül el az ókori Jeruzsálem főtere a történelmi nevezetességű épületekkel. A teret pálmák árnyékolják, jobb oldalt Pilátus palotája áll magasan a dombon. Szemben Kaifás, Annás háza, a Sanhedrin, Salamon tornya, várfalak. A nézőtértől jobbra a

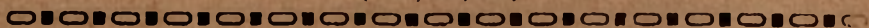
Golgota, balra a Getszemáni kert látható. A hatezer ülőhellyel rendelkező nézőtér és szinkör harmonikus elrendezése a tervező mérnökök szaktudását dicséri. Természetes a kivitel még elég kezdetleges és ideiglenes.

Jézus bevonul Jeruzsálembe.

Hármas kürtzó jelezte a játék kezdetét. A jeruzsálemi főtér szokatlanul népes, a husvéti ünnepekre a világ minden tájáról sereglett oda a nép, — a tömeg nyugtalan, különféle híreket hoznak a Názáretiről . . . vannak kik királya akarják koronázni. Megerősített őrzérek cirkálnak az utcákon, megszállják Pilátus palotáját. A vének tanácsa a Sanhedrin elé vezényli a templomi zsidóorséget; és ebben a zajongó, zibongó lármában egyszer csak felhangzik az örvendés Alleluja. Asszonyok, lányok, gyermekek pálmafa ágakat vesznek és sietnek a Messiás elé . . . És Jézus, amint átlépett az olajfák hegyének gerincén, ott látja lábai előtt Jeruzsálemet — az Isten városát. És a Megváltó nézi ezt a szép várost, amelyben a próféták éltek és meghaltak és amely éppen ezért az Isten nagy gondolatait őrizte annyi hosszú századon. Elmerülve nézi az Ur városát, amely arra volt hivatva, hogy a babona, hitetlenség és bálványimádás között az egy Isten hitét és a megváltás reményét megőrizze. De megvetette az Isten ígétjét, megölte a prófétákat. Nem segít már semmi az Ur városán. Alpróféták hálójába került s hamis igazságok szolgálatába állott. Amíg Jézus elmélyedve, meghatva nézi Jeruzsálemét, az őt követő lelkes tömeg egyre kiáltja: Hozsanna a magasságban, áldott ki az Ur nevében jó! S az olajfák hegye nagy erővel veri vissza: Áldott ki az Ur nevében jó. Jézus leszállt a szamar hátáról, ügyetlen, félszeg apostolai körülveszik, lelkére mélységes szomorúság borul. Sir, könnyezik Jeruzsálem fölött. Siratja hazája pusztulását . . . S vele sir, könnyezik a nézőtérén az ötezer főnyi tömeg . . .

P. Bernát.

(Folytatjuk.)

Öseink buzgósága. III.

A *kapucinusok* pécsi házában (jelenleg az irgalmas rend) szervezve volt az ő szerzetük harmadrendje. E rendet X. Kelemen pápa 1620. évben engedélyezte; az 1677. és 1704. évben megerősítették. Pécselt 1727. május 10. alakították meg és a pécsi szervezést 1740. évben Berényi Zsigmond gróf pécsi püspök erősítette meg.

Minthogy azonban ezen rend nem volt sodalitas- (társulat) alakulatok közé vonható, azért a házfőnök felvilágosítása nem volt teljes, mert szerinte e teljességre nem voltak kötelezve. Az Oltárszentség imáadásra néhány kiváló Mária-ünnepen volt kitéve, továbbá minden hó negyedik vasárnapján, a német nyelvű szent beszéd után, s

negyvenórás szentségimádáskor, amely XIV. Benedek rendelete szerint van szervezve. Felsoroltak azután egy sorozat ünnepeket, amelyeken három nyelven tartatott szent beszéd.

A társulati processiók az ő templomaikban tartattak meg. A főoltárról az Oltáriszentséget elvitték a Mária-kápolnába, a szerzetesek palliumban a menetben résztvettek. A Szentséget a nyitott tabernaculumban helyezték el és litániát tartottak, majd egyéb imákat mondtak és a processió visszatért.

A harmadrend jövedelme igen csekély volt, még gyertyára sem volt elég; de a pénzügyekbe nem avatkozott bele harmadrendi igazgató, ki egyébként egyuttal a ház ünnepi szónoka volt.

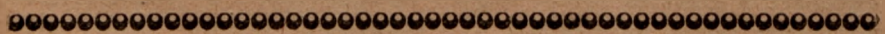
Walter Pálnak, a pécsi jezsuitaház rektorának jelentése szerint Gonzalez Thyrsus jezsuita generális 1698. jul. 26. kelt engedélyével megalakult Pécssett a Máriakongregáció,

mely a rómaihoz lett csatolva. Az engedélyokmányt a pécsi ház őrizte. A kongregáció célja volt: a vallásos és erényes életnek fejlesztése, a tudományos munkálkodásnak előmozdítása.

A kongregáció gyűlései vasárnaponként voltak; a havi védőszent nevét ekkor olvasták fel, az elhunyt társakért imádkoztak és buzdító beszédet tartottak. A szent Szűz nagyobb ünnepein zászló alatt mentek templomba.

Bucsuengedélyük Rómában kelt; Altammer Pál bécsi nuncius láttamozta. Jövedelmük nem volt; ha a tagok valamit szíves jószántukból adtak, azt gyertyák, olaj stb. vételére, s valamely beteg szegény tagtárs gyógykezelésére fordították. (A Jézus-Társaság temploma Pécssett akkor a mai belv. pleb. templom, — társháza és iskolája a mai ciszt. főgimn. és belv. elemi fiu iskola volt.)

Szentkirályi.

Liturgia.

A misehallgatás akkor igazán tökéletes, ha teljes figyelemmel és lelki odaadással követjük a hallgatott misének szent cselekvényeit, elejétől végéig. Egy időben csak egy misét lehet egész figyelemmel hallgatni; ha egyszerre, több különböző oltárnál folyó szentmisére akarunk ügyelni, figyelmünk szétforgácsolódik és egyiknek sem szentelünk kellő

áhitatú odafigyelést. Látjuk néha, hogy amikor a templomban egyszerre több oltárnál miséznek, a hivek nem tudják, miképpen viselkedjenek, hogyha például az egyik oltárnál Úrfelmutatásra csengetnek, a másiknál pedig az evangéliumot olvassák: letérdeljenek-e, avagy álljanak-e fel? A felelet az: fordítsuk teljes figyelmünket arra a misére, amelyiket hall-

gatjuk és mindenben ezt köves-
sük. Oly esetben, amikor pél-
dául a főoltárnál **ünnepies**,
vagy énekes mise folyik, a mel-
lékoltároknál esetleg mondott
csendes miséknél szabály sze-
rint nem szabad csengetni, ne-
hogy a hívők figyelme a fő-
misétől elvonassék, ugyanígy
szentségimádás alatt is. De
azért ilyenkor is ki-ki alkalmaz-
kodhatik a saját, hallgatott
csendes miséjének cselekvé-
nyeihöz.

A gyászmisek mondása tekin-
tetében fontos különbséget okoz
az, hogy a gyászmisét közvetle-
nül most meghalt személyekért
tartják-e, vagy valakinek naptár
szerinti elhalálzási évfordulója
alkalmából, vagy pedig ezeken
kívül álló egyéb okból, (például
azért, mert a megboldogultnak
a születésnapja, nevenapja, há-
zasságkötési évfordulója van,
vagy mert bármely egyéb ok fo-
rog fenn.) A *most* meghalt
egyénért a temetés előtt vagy
közvetlen utána az egyházi év
főbb ünnepeit kivéve jóformán
az év *minden napján* lehet
gyászmisét mondani. A halálo-
zási évforduló napján a vasár-
napokat, ünnepeket, jelentő-
sebb szentek napjait, kiváltsá-
golt nyolcadokat, nagyhetet és
mely liturgikus vonatkozásu
napot kivéve, szintén tartható
bármikor gyászmise, *ha énekes*,
illetve *ünnepies*. A bármely ok-
ból való *csendes* gyászmisek
mondásának lehetősége ellen-
ben lényegesen szűkebb körre
van szorítva. Ilyen csendes mi-
sét *fekete* színben csak oly na-
pokon szabad mondani, amikor
valamely egészen alacsony ran-

gú szentnek napja van, vagy
oly „üres” napokon, amikor
semmiféle szent emléket nem
ülük; de még ezen a körön belül
is erős korlátok állanak fenn az
egész nagybőjti időszakra, ad-
vent utolsó hetére, a kántor-
bőjtök napjaira, a vigiliákra és
bizonyos különleges egyházi je-
lentőségű napokra nézve. Vég-
eredményben tehát a közvetle-
nül történt elhalálzás esetén
kívül álló alkalmakból való
csendes gyászmisek mondása
az esztendő napjainak körülbe-
lül csak *egy negyedrészen* van
megengedve. Magától értetődik
azonban, hogy holtakért misét
mondani *mindig* lehet, legfel-
jebb hogy *nem fekete színben*
lesz a mise, hanem a napnak
előírt színében, ami azonban
teljesen ugyanazt a szent célt
szolgálja.

Ha templomba lépünk, ahol
Oltáriszentséget őriznek, vagy
ha onnét távozunk, ugyancsak
valahányszor a szentségházat
magában foglaló oltár előtt
közvetlenül elhaladunk, a jelen-
levő Üdvözítő iránt hódolatun-
kat *térdhajtás* által fejezzük ki.
A térdhajtás a *jobb* térdnek le-
hetően a földig való bocsátásá-
val történik. Ez az úgynevezett
egyszerű térdhajtás. Ha az Ol-
táriszentség ki van téve (így
szentségimádáskor, nagypente-
ken a szentsírnál, szentségki-
tételes mise vagy litánia alkal-
mával) vagy ha az oltárnál á-
doztatás folyik, vagy éppen Ur-
felmutatás van, egyszóval te-
hát valahányszor a Szentség
nyíltan van az oltáron s nem
az oltárszekrényben zárta, az
egyszerű térdhajtás helyett

kettős térdhajítás végzendő. Azaz letérdelünk először a jobb s utána a bal térdünkkel, így *térdelve meghajolunk* és ezután felkelünk. Akiknek a térdhajítás kor, betegség vagy gyengeség okából nehézséget okoz,

természetesen nincsenek kötelezve reá, az ilyenek másképen (például mély meghajlással és keresztvetéssel) fejezhetik ki hódolatukat az Istenember iránt.

dr.—I.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

A híres freiburgi kath. egyetem hallgatóiról nyújtanak statisztikát az alábbi sorok. Az elmúlt tanévben 290 svájci, 52 francia, 35 amerikai, 22 hollandus, 22 német, 17 lengyel, 16 litván, 13 délszláv, 7 spanyol, 7 olasz, 5 angol, 5 osztrák, 5 ír, 2 görög és 1—1 magyar, svéd, belga, luxemburgi, perui, argentinai, bolgár, perzsa, román és kanadai hallgatták az előadásokat. A kat. hittudományok és a keresztény bölcsélet világossága felé a világ tulsó tájairól is vonzódnak.

Apró hírek. Az indiai Madrasban kath. egyetem nyílik meg. Alapításához még boldogult XV. Benedek járult nagy összeggel. — Az oláhoktól elrabolt magyar részek piaristái — minthogy a magyar anyatartománnyal semmiképen sem tudnak érintkezni — új rendtartományt alakítottak. Mármrosszigeten nyitnak noviciátust. — Szerb politikai körök a zágrábi egyetem kath. théológiai fakultását Belgrádba akarják vinni, ahol még csak templomuk sem volna. Horvát papok és politikusok nemcsak horvát nemzeti, de vallási szem-

pontból is a legnagyobb vesztélyt látják e tervben. Aggodalmukat nagyon is megértjük. — A csehek a világhírű emmausi bencés monostort (Prága mellett) feloszlatták. — A világegyház missziós tevékenységébe az utolsó hetekben két magyar pap is belekapcsolódott. *Szarvas Miklós* jezsuita Kinában és az egyházmegyénkben is sokak által jól ismert máriakéménczi szerzetes *Feikus József* atya a Don melletti közök földön gyűjtik meg az evangélium világosságát tévelygő testvéreiknek.

Konvertitákat támogató egyesület. Angliában, ahol *Bourne* báboros, a westminsteri érsek, Szentháromság-vasárnapján közzétett körlevelében megemlékezve az angol katholicizmus jövő reményeiről megemlíti, hogy soha ily nagy számban nem volt jelentkező a papi pályára, mint most, hogy soha annyi új kath. templom nem emelkedett, mint az elmúlt évben: ott keletkezett ez a nálunk szokatlan című, de működésében rendkívül sok áldást kifejtő intézmény. Célja: támogatni elsősorban azokat

az anglikán papokat, akik visszatértek az Anyaszentegyházba. Ezek sokszor a legszorogatóbb anyagi helyzetbe jutnak. Otthagyva a fényesen dotált anglikán egyházi állásokat vagy dus javadalmakat (megjegyezzük, hogy sehol a világon nincsen klérus anyagilag oly jól ellátva, mint az angol protestáns lelkészi kar), tető és betető falat nélkül maradnak. Ezekről és családjukról gondoskodik a fenn említett egyesület mindaddig, míg megfelelő állást nem kapnak. A legtöbben persze — ha még családot nem alapítottak — kath. papokká lesznek. Így pl. az idén eddig visszatért 34 lelkész közül 19 már kath. teológiát hallgat. Az egyesület legújabb évi jelentése különben mindennél jobban igazolja azt a gyönyörű munkát, amit ott végeznek.

Az oláhok által elrabolt magyar területek püspökei az oláh kultuszminiszter meghívására összegyűltek Gyulafehérvárott. Ott volt Erdély atyja: *Majláth Gusztáv* gróf, ott volt a sokat szenvedő *Glattfelder csanádi* püspök, eljött a súlyos betegen fekvő váradi püspök képviselőjében *Bjelik*, volt tábori apostoli vikárius és Szatmár agg főpásztorának megbízásából *Hámon* kanonok. Az oláh kormány Románia Mare új alkotmányán dolgozik, amely elevenükben érint egyházpolitikai kérdéseket is. Ezeket kellett itt megbeszélni. *Glattfelder* püspök egy konfesszor bátorságával kiállt az igazságért. Megrendítő szavakban ecsetelte az elnyomott magyar katolikusok kálvá-

riáját. A felhozott ezernyi sérelem közül csak néhányat ragadunk ki. Az oláh állam lefoglalta a kath. tanulmányi alapot. Ki tudja, milyen célra? Mert az ügyvezetésbe bepillantást egyetlen egyházi tényezőnek sem enged. Az agrárreform a legbrutálisabb szekularizáció jegyében folyik le. Előzetes értesítés nélkül koboznak el javadalmakat. A kath. felekezeti tanítók a megszállás óta minden ígéret ellenére egy fillért sem kaptak eddig az államtól. A kincstári kegyuraság alatt levő plebániák szükségleteinek fedezését megtagadják s ültetett kezekkel nézik, mint válik bajléktalanná az összeomlott plebánialak papja és mint pusztulnak ősi kath. templomok. A katolikusokat valóságosan másodosztályú polgároknak tekintik. Az egyéni sérelmekről ne is beszéljünk. — Ezekről és hasonló szenvedésekről volt szó.

A milánói főrabbi a pápáról. *De Fano Sándor*, Milánó főrabbija hosszabban nyilatkozott egy külföldi ujságban XI. Pius pápáról, akit husz év óta ismer. A tudós nyelvész — úgy mond — a héber nyelvvel is foglalkozott és 1918-ban megkért engem, tökéletesítsem héber nyelvtudását. Azóta sohasem mulasztotta el, hogy halálját irántam kifejezze és a mi szives viszonyunk akkor sem szűnt meg, amikor Ő érsek és bíboros lett. Én természetesen kötelességemnek tartottam, hogy megválasztása alkalmával szerencse kívánataimmal felkeressem. XI. Pius nemcsak komoly tudós, hanem

igazi gentleman is, aki ritka jó tulajdonságokkal van megáldva. Én azt hiszem, hogy az Ő megválasztása az emberiség általános jóléte szempontjából fölöt- tébb szerencsés esemé- ny. Mellesleg szólva, én a kerület ka- tolikus papjaival mindig jó vi- szonyban voltam és tanítványaim között sok főnap van aki az én vezetésemmel tanulta meg a héber nyelvet.

A családi nevelés és kongresszusa Párisban. Castleinau tábornok és Duhois bíbornok párisi érsek enöklésével háromnapos kongresszust tartottak a minap a családi nevelés kérdé- séről. A kongresszuson főleg a családi tűzhely morális meg- erősítésének kérdéseit vitatták meg.

Meöhalt Portugália egyetlen apácája. Lisszabonban 90 éves korában meöhalt Maria Josa de Jézus apácafőnöknő, aki Portu- gáliának egyetlen ott élő apá-

cája volt. A szent Teréz rend tagja volt s míg a többi apáca mind elhagyta az országot a királyság bukása után, a főnök- nő engedelmet kapott az ottma- radásra.

Hány magyar lelkész van Amerikában? A legújabb ki- mutatás szerint az Egyesült- Államokban az önálló magyar hitközségek élén 45 róm. kat. 11 gör. kat., 1 görög keleti pap, azonkívül 78 református, 6 evan- gélikus és 3 baptista prédikátor működik.

Új érsek Szarajevóban. A Szentatya április végén betöltö- te a hosszabb idő óta üresedés- ben levő sarajevói érseki szé- ket. Az új érsek *Sarić János* sarajevói segédpüspök, aki 1871-ben született és 1906 óta caesaopolisi címzetes püspök. Az új érsek kiváló költő is s ta- valvi évfolyamunkban b. e. Hor- váth Béla fordításában több szép költeményét hoztuk.

„Ha megakarunk érteni körokat és népeket, tanulmányozzuk át ezen népek és korok szentjeit. A szentek lelkében tükrözödnék vissza a leghübben korunk nagy gondjai, harcai és szenvedései s nemes törekvései: a szentekben ismerhetjük föl valamely nép tiszta jellemét, mert öök a korok, népek és nemzetek leghívalottabb s legkarakterisztikusabb képviselői, öök az emberiség ujjászületésének sava és balzsama, az emberi nem dicsősége, öröme és hirneve.“

Weiss, Apologia.

*

A katolikus egyház jog a nyugati kulturvilág életfolyaniában a leghatásosabb tényezők egyike volt. Azok az ezrek, akik ma talán hallani sem akarnak az egyházjogról, oly fogalmakkal gondolko- znak, oly telfogások szerint élnek a házasságot, tulajdont, a köz- hatalom korlátait, az egyéniség jogait, kereskedelmet, közlekedés- ügyet stb. illetőleg, amelyek főleg a kánonjog hatása alatt s az egyházjogászok fejtegetései alapján érték el kifejlődésüket.

Kaufmann.

Pécsi katolikus élet.

„A Pécsi katolikus Egyletek Központi választmánya.“ Ha figyelemmel kísértük az elmúlt évek eseményeit, társadalmi, szociális-karitatív mozgalmait, úgy sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy dacára Pécs hátrózottan katolikus jellegének a katolikus érdekek vagy egyáltalában nem érvényesültek, vagy korántsem abban a mértékben, mint aminőt a katolicizmus számbeli és erkölcsi fölénye megkövetelhetne. Vannak ugyan egyesületeink, kiknek mindegyike igyekszik tőle telhetőleg mindent megtenni a katolikus érdekek előmozdításáért, de egységes irányítás, vezetés híján az erők szétforgácsolódtak s nem egyszer akaratlanul is egymás hátrányára voltak.

Ezen a bajokon van hivatva segíteni, a „Pécsi Kat. Egyletek Közp. Választmánya.“ Örömmel nézünk megalakulása elé és reméljük, hogy rövid időn belül érezhetjük működésének üdvös hatását.

A Szociális Misszió Társulat pécsi szervezete szeptember hóban kezdi meg a két hónapi nyári szünet után rendes működését az Anna-utca 17. sz. alatti helyiségében. Tekintettel a városunkban uralkodó nagy szegénységre és nyomoruságra bőséges alkalom nyílik, hogy áldásos működését minél szélesebb körben fejthesse ki. Ugyancsak szeptember hóban kezdi meg működését a Szociális

Misszió többi szakosztáya is: az „Anyák Egyesülete“, a „Leányklub“, valamint a „Leány-Egylet“ is.

A Szent Vince Egylet jótéevői. Legutóbbi kimutatásunk óta a Sz. Vince Egylet főpénztárába a következő adományok folytak be: *Koleszárits Kálmán* 1550 K. *Dr. Jurcsik István* 500 K. *Krisztián Antal* 1000 K. Pius internátus 701 K. Gyikos alap 332 K. Kisebb adományok 88 K. Tekintettel arra, hogy a kenyér ára kilogrammonként 78 koronára emelkedett, az egylet kénytelen volt a szegények kenyér iárandóságát csökkenteni s most fejenként csak egy fél kilogramm kenyeret kapnak.

Az adventi népmissziók. Tíz éve mult, hogy utoljára tartottak Pécssett népmissziót; a megszállítás alatt ugyan már tervbe volt véve, de az akkori nehéz közlekedési viszonyok lehetlenné tették. A pécsi plebániának az idén sikerült az egyes rendházakkal megállapodásra jutni s így december 9-én. szombaton Pécs összes plebánia templomaiban megkezdődnek a missziók. A székesegyházban a *jezsuiták*, a belvárosban a *kármelita atyák*, a budai külv. a *ferencrendiek*, a szípeti külv. pedig a *dominikánusok* tartják a sz. beszédeket.

A központi temető kápolná javára eddig 18.555 korona gyűlt össze.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. U. J. Pannonhalma. A beígért folytatást várjuk. Bővebben levélben válaszolunk.

Z. S. Szabadka. Kérdésünkre még mindig nem kaptunk választ. Tekintettel a nyomdai árak nagy emelkedé-

sére fölösleges példányszámokat nem nyomtatunk, miért is kérjük az előfizetők pontos névsorának beküldését. — **M. M. Szabadka.** Az átutalt összeget köszönettel nyugtázzuk.

„Egyedül a jóakarati képes boldoggá tenni a világot. A jóakarati istenekké tesz bennünket. A legtöbb ember fejletlenül viszi magával a sirba nagy tehetségeit, mert egyszer sem ragyogott reája a szeretet meleg, rügyfakasztó sugara. A szeretet oly régi, mint az emberiség s nem ismeri még, mi az a meghátrálás.“

P. Faber.

Hirdetési árak: egész oldal 600 K, fél oldal 300 K, negyed oldal 150 K, nyolcad oldal 80 K.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF
drogéria Király utca.

SZEMÜVEGEK

A legújabb

Mária énekek

gyűjteménye bucsujárási és egyéb in-ákkal 112 oldalas, füzetben 10 koronáért bérmentve kapható a **Belvárosi plébánia hivatalban.**

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MARIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszerket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.
Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető**
Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**,
liszt, **magvak**, **bor**, **méz**, **zsir** és **szalonna**, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.
Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.
Telefon: 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra“ LILIAM TEJCRÉM
LILIAM TEJPOMÁDÉ
a legjobb arcápoló.

„Zóra“ Liliomtej szappan békebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Duro“ tinta a legtöbb színben, egy tablettá 4 K., melyel 1 deci tinta készítenőd.

„Phenolal“ labizzadást három nap alatt elmulasztja

„AHA“ viszketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Korall“ baromfi és sertésvészt elkerülendő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY“ patika
Pécs, Majláth-tér.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ág-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Oertel Temetkezési Vállalat

legszilidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király. utca 42. szám.

Telefon 2-16.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

**HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.**

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

*Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.*

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kivitelben. — Polgári öltönyöket a legdivatosabban elkészítve. — Egyenruházati sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomlokshipok.

Javítások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

ÁRPÁD R.-T. KIADÁSA KALOCSA.

EGYHÁZI ÉNEKEK ÉS IMÁK

Összeállította:

Berauer József

ny. főszékesegyházi karnagy.

Népiskolai imakönyv 131
énekkal és ministrációval.

Kötve 60 korona.

Viszontelárusítóknak engedmény.- Kívánatra tájékoztatót küldünk.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro-technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.*

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók**

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Fleischer és Buday,

papi és uridivat szabók Pécs. Zrínyi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltőnyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb árakon. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztyük

Alapítva :
1861-ben.

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztyűgyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám, Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és leghisidabb kiszolgálás. o—o

„LILIAM-ANGOL CRÉME”

„BRABANT” arcéréme

a legjobb szépitő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

gyártmányu gyapju szövetek!

nagy választékban!

Férfi-, fiu , gyermek öltönyök

Divat mellények

Csikos nadrágok

Valódi angol impr. esőköpenyek

Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 100 kor. Egyes szám ára 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 9-93.

TARTALOM: A magyarok Nagyasszonya ünnepére. *P. Feysz Hugolin.* — A szentírás szépsége. *Dr. Ujlaki János O. S. B.* — A XIX. század világiszentjei. *dr. —r.* — Könyörgés. † *Horváth Béla.* — Passiójáték Mikófalván II. *P. Bernát.* — A lelkek zarándoklata ásszizi sz. *Ferenchez. F. H.* — Pécsi Katolikus élet. — Kiadóhivatali üzenetek. — Hirdetések.

A magyarok Nagyasszonya ünnepére.

Valahányszor ránk virrad októbernek II. vasárnapja, mindannyiszor bizonyos látomás-szerű jelenet vonul el lelki szemeim előtt. Megjelenik előttem a „Magna Domina Hungarorum”, a „Magyarok Nagyasszonyának” főséges, királyi alakja. Mikép irjam le? mikép fessek le? érzem, hogy gyenge és erőtlén vagyok: mert sem a theológia, sem a költészet, sem az ihlet és a művészet nem bír vele. Mindegyikük tanít belemélyedni, róla elmélkedni, de egyikük sem fogja fel, egyikük sem érti fel. A szobrász leteszi előtte a vésőt és kalapácsot, a festő eldobja ecsetét, a zenész hurja megrezen a „Mária-ének”-ben és elhal dala, a költő égben szárnyaló képzelme, mint a fáradt sas, megpihen és az Egyszék lehajtja fejét és „csodálatos”-nak nevezi.

A „Magna Domina Hungarorum”, a „Magyarok Nagyasszonya” fejedelmi, királynői, erő- és kifejezésteljes alakja vonul el lelki szemeim előtt telve dicsőséggel, főséggel, mely szép, mint a „hajnali csillag”, világító, mint a „teli hold”. Fényes, mint a „nap”, fénylő, mint a „szivárvány”. Megjelenik mint „Nagyasszony”. Feje fölött a Szentlélek szivárványos koszoruja, fején

Szent Istvánnak koronája, balkarján a mosolygó isteni gyermek, míg egyik kezecskéjét áldólag emeli, addig másik kezével az ország almáját tartja, a „Nagyasszony pedig jobb kezében királynői hatalma jelvényét: a jogart és mirrhás lábai megnyugosznak a „Regnum Marianum“ elmosódott hegy- és vízrajzi képén. Ilyen ez a mi „Nagyasszonyunk“! Hajába fonta szüzessége sértetlen liliom koszoruját, fátyola tisztasága és szeplőtelenléte aransugaras kegyelme, arca a legszebb kellem visszatükrözése, homlokán ott ragyog a legmélyebb boldogság csillaga, szemei a szelidség és szeretet „irgalmas szemei“, tekintete, mint a csillagok rezgőfénye, ajkain a kegyelem szépsége, mosolya, mint a völgyek liliomainak és virágjainak szépsége, hangja a hárfák misztikus zenéje, mely ha éneke kezd, „magasztalja az Urat“. És amerre jár, nyomdokain virág fakad s szerte árad lelkének tiszta myrrha illata. Minden oly szép, oly napsugaras, oly királyi külsején! Hát még a lelke, az ő contemplációs lelke telve malasztal, isteni örvendezéssel, mely meghalad minden tudást, művészetet és szellemi világot! Leírni lehetetlen!

„Ó gloriosa, ó speciosa, Stella luminosa, Domina mundi, Mater gratiosa!

Hatalmas szent Szüz, Urunknak Anyja, Magyarok oszlopa, fénye és koronája!”

A magyar nép, Szent István népe, Árpádok utódai, Nagy Lajos és Szent László lovagias érzelmű népe megérezte e csodás Szüz hatalmi fensége és egyéni kimondhatatlan szépsége erejét, „Urnőjének“, „Védőasszonyának“, „Nagyasszonyá“-nak választja: országát neki ajánlja föl; neki szól éneke, dicsérete; képét oda szövi harci zászlóira és vereti arany, ezüst pénzeire; neki emel templomokat és kápolnákat, uton-utfélen szobrokat; szombatjait megüli, nevét nem káromolja, kegyelemhelyeire elzarándokol és minden bajban, veszélyben hozzá kiált: Mária segíts! Mi édes Nagyasszonyunk siess oltalmunkra! Szent Fiadat kérjed a te népedért! Pro familia Mariána, intercella!

És Ő jött. Sietett. Nem késelt, nem maradt el! Csak forgasátok ezredéves történelmünk lapjait. Igen a magyarok történelme tesz tanuságot őseink buzgóságáról és világraszóló Mária-tiszteletéről; ez tesz bizonyosságot Nagyasszonyunk hatalmáról és segítségéről. Győzelemre segíti a magyart Szent István idejében II. Konrád német császárral szemben, Szent Lászlót a tatárok ellen, Nagy Lajost, Hunyadyt, Szobieszkyt, Szavoyait a törökkel szemben. Akartok még többet! Vegyétek elő a történelmet! Őseink mindent az ő közbenjárásának tulajdonítottak: a sok győzelmet, hazánk fennállását, a magyar nép fennmaradását. Mert az igaz magyar csak a Máriás lobogó alatt érezhette magát ősei igaz utódának „mert aki nem tiszteli Máriát, ne tartsa magát magyarnak!“

És csak akkor halaványult el egy időre „Nagyasszonyunk“

tisztelete Magyarországon, amikor a szerencsétlen hitujítás meőlätogatta ezt az országot is. De ugyanakkor a magyar nép boldogsága is megszűnt, dicsősége is lehanyatlott és országa szerencse csillaga is elhomályosodott. És elhagytuk Máriát, ő is visszavonult. És azóta járjuk a létezés és eltűnés közötti kálvária utat a régi Máriatisztelet romjain.

Ó, dicső hajdan, hősök és erények korszaka! föltámadsz-e még valaha Máriaországában?! Magyar népem! Első szent apostoli királyunk végrendelete, őseink buzgósága, a hála és kegyelet hi! Hi a Haza! Hi Mária! Miért futtok, miért félték Máriától?! Csak vissza, vissza, Máriához! Nincs más kivezető ut! Nincs másban segítség, oltalom és támasz! Legjobbaink elestek a hosszú harcok alatt! — ágyu, golyó nincs! — az ország földarabolva, sirja szélén ott állanak az árulók és pártütők. Nincs jó barátunk, Európa összes nemzetei, s népei között egyikben sem bizhatunk, mindnyájan idegenek hozzánk és részvéttlenül haladnak el mellettünk! Értsétek meg a való jelent! Csak egyetlenegy segíthet rajtunk: Nagyasszonyunk! Benne, általa és vele lesz föltámadásunk!

Ó, magyar népem! trónt, fehér trónt szivedben, Máriának, Nagyasszonyunknak! Szívet neki, tiszta szívet a Királynénak! Lelket neki, lelket, mely hozzá hasonlít és visszatükrözteti erényeit! Legyen ő hatalmas lelkünkben, hódoltassuk meg neki érzelmeinket, az egész embert s akkor a szent Szűz megint „Nagyasszonya” lesz Magyarországnak, ha előbb „Nagyasszonya”, „Királynője” és „Pátronája” lett lelkünknek.

„Magyarország Nagyasszonya könyörögj érettünk!”

P. Feysz Hugolin.

A szentírás szépsége.

A szentírás, mint a Szentlélek Isten sugalmazásával létrejött isteni mű azon örök igazságokat tartalmazza, melyekkel az egész emberi nem erkölcsi magaslatra tud emelkedni s emberi méltóságának megfelelően örök céljának elérésére tud komolyan dolgozni. A szentírásnak tehát nem célja az, hogy olvasásából esztétikai élvezetet merítsünk s csak azért olvassuk, hogy szépérzé-

künket gyönyörködtessük. S ha most mégis néhány szót ejtünk a szentírás szépségéről, tesszük ezt azon szándékkal, hogy kialakuljon és erősödjön bennünk azon meggyőződés, hogy a szentírás — az egész emberiség nagy kincse, még a szépség szempontjából sem marad el az annyit olvasott és ünnepelt klasszikusok és egyes nemzetek irodalmának remekei mögött; sőt joggal állithatjuk, hogy az

igazi szépet, nemeset a szentírás tartalmazza.

A szépség nem más, mint a tartalom és a forma között fennálló harmónia. Az igazi szépség fogalma tehát két fontos momentumot, szükségképeni elemet foglal magában: t. i. valamely dolog belső tökéletességét s azt, hogy ez a belső tökéletesség világos és tetszetős módon jusson kifejezésre. Ha most ezen meghatározást a klasszikusokra és egyes irodalmi termékekre alkalmazzuk, azt találjuk, hogy azokban nem mindig lelhetők fel az igazi szép elemei. Joggal csodáljuk meg a latin és görög klasszikusoknál a tökéletes költői formát, a plasztikus, eleven, világos előadást, az erőt, mellyel gondolataikat kifejezésre juttatják: esztétikai élvezetet találunk a lendületes és szépen folyó nyelvezetben, a művészettel alkalmazott képekben stb. De akárhányszor e csillogó külső nem takar belső tökéletességet; a pompás, művésziösen tökéletes előadás csak ragyogó palást, hogy a belső ürességet, a mély és igazán nagy értékű gondolatok hiányát takargassa. Gyakran igen csekély vagy akár egészen is hiányzik az egésznek igazi értéket adó erkölcsi tartalom: hisz' olykor a bünt, a legbrutálisabb érzékeséget rajzolja fényesen csillogó szinekkel. A bűn sohasem szép s széppé semmi körülmény között sem lesz; lényege szerint megvetésre méltó s a művészet segítségével megszépíteni ép annyi, mint az emberi hullát értékes ruhákkal és ékszerekkel ékesíteni. A klasszi-

kusoknál, valamint a világirodalomban és nemzeti irodalmunkban is, azon alkotások örök becsüek, melyek az igazi szép jegyében születtek meg. Nagy lelki élvezetet találunk olvasásukban, mert alaki szépségük az isteni, örök szépségnek egy-egy sugara, az örök bölcsesség visszfénye, mely átjárja a világmindenséget és megvilágosít minden e világra jövő embert.

A szentírás minden könyvében megtaláljuk a belső tartalom és a külső forma harmóniáját s így az egész szentírást szépnek találjuk. Örök, isteni igazságok gazdagsága gyönyörködteti az olvasó értelmét; nemes érzések, hősies erények fokozzák egész az önfeláldozásig szive lelkesedését. Isten, a nagy és hatalmas alkotó és mindennek végcélja felemeli teremtményét: az embert s a teremtett világ koronájává teszi. A teremtett világ az élő és élettelen teremtmények nagy változatosságával, az égbolt csillagainak milliárdjaival egy hangos dicshimnusz, melynek gyönyörű akkordjai Isten előtt a hála és magasztalás érzelmét tolmácsolják. — Szent Ágoston szerint nemcsak a mély bölcsesség és a megkapó gondolatok csodálandók a szentírásban, hanem a benne található aranszabályok és erkölcsi utasítások sokfélesége is.

A szentírás belső tartalmának megfelel külső formája s ezt az isteni művész, a Szentlélek rendezte így. Isten, az örök igazság, jóság és szépség úgy akarta, hogy a tőle származó és alapját, okát benne bíró tiszta igazság

szép külsőben jusson el az emberekhez. A szentírás nyelve valóban isteni, azaz egyszerű és gazdag. Egyszerű: őszinte, nincsenek benne üres frázisok, semmitmondó szójátékok, de telve van súlyos kifejezésekkel, meglepő és kedves képekkel. A bibliai költészet a keleti ember élénk fantáziájának, verselő készségének minden kiválóságát magába foglalja. Mélyértelmű gondolatok élnek, szemléltető előadással jutnak kifejezésre. Magas gondolatvilágban mozog; a gonosz, a közönséges sohasem jut benne szóhoz s ha néha mégis tárgya a költői alkotásnak, az a rendelése, hogy a jó, a fontos képe csak annál jobban kidomborodjék. A bibliai költészetben gyakran visszatérő gondolatok: Isten megközelíthetetlen fenségében, viszonya az ember-

hez; az isteni törvény az ő akaratának kifejezése, a legfelsőbb életszabály az értelemmel fölruházott teremtmény számára. Igazi forrása a vallási áhitat és lelkesültség. A Szentlélek, ki a világ teremtésekor a teremtett dolgokba beültette a harmóniát és az ékességet, az örök szépség sugaraival bevilágított a biblikus költők lelkébe és képesítette őket a legszebb művészi alkotásra. Isten a bibliai költészet sugárzó középpontja; tőle származik a fenkölt tartalom és a művészi forma. Nem is áll a szentírás költészete a természet- és emberistenítés szolgálatában: a világmindenség Istenhez való viszonyában tárgya a magasztalásnak.

(Folytatjuk.)

Dr. Ujlaki János O. S. B.

A XIX. század világi szentjei.

— Dupont Leo II. —

A forradalom rettentő pusztítást végzett Franciaországban, sok régi megbecsülhetetlen értékű szentély, templom ment pusztulásba, veszendőbe, vallásos szokások egészen feledésbe mentek s a vallás egészen eltűnt a nyilvános életből. Dupont Leo igyekezett nagy buzgósággal különösen a fiatalabb nemzedék öntudatára hozni, hogy mit jelent az, következetesen katolikusként lenni. Tours nagyon gazdag volt ősrégi szép szentélyekben, ő valamennyit felkutatta, gondoskodott tisztántartásukról és nagyon gyakran meglátogatta e helyeket, hogy ott imádkozzék. Nem volt Toursban egyetlenegy szobor, kereszt, amit ő tiszteletteljesen ne köszöntött volna, midőn mellettük elment. Különösen sokat fáradozott, hogy a bold. Szűz kegyhelyeit felvirágoztassa. Ebből a célból külön kis könyvet adott ki Franciaország bucsujáró helyeiről. A forradalom pusztítása folytán a város püspökének sz. Mártonnak a sírhelye is teljesen feledésbe ment, a róla nevezett bazilikát pedig teljesen elpusztították. Azon a helyen

uj utcát nyitottak és házakat építettek. Dupont mindaddig nem nyugodott, míg ásatásokat nem rendeztek a nagy apostol sirjának felkutatására s midőn végre megtalálták, ő volt az új bazilika felépítésének legbuzgóbb szorgalmazója.

Aldásos *szociális tevékenységet* fejtett ki Dupont a Szent-Vince egyletben is. Hetenkint háromszor szegény sorsu munkás ifjaknak előadást tartott s gyakran felkereste a katonákat is, hogy tanítsa őket s egyben gondoskodott számukra hasznos időtöltésről is. Vagyonából öreg, elhagyott szegényeket gondozó apácák számára zárdát alapított, hasonlókép barátjának Bordiernek örökségéből házat épített missziós papok számára.

Istenkáromlás és a vasárnap megszenteltelenítése azon időknek nagyon elterjedt bünei voltak; Dupont nagy egyéniségének egész erejével küzdött ellenük; imatársulatot szervezett az istenkáromlás és a vasárnap megszenteltelenítése ellen. Ez az imatársulat később Langresi püspöktől magasabb rangra emeltett (Erzbruderschaft) és IX. Pius pápa is megerősítette.

Az engesztelés gondolata tette Dupont Jézus szenvedésének és szentséges szívének nagy tisztelőjévé. Valósággal híressé lett Jézus szenvedő arca iránti tisztelete. Veronika kendőjének egy hü mását őrizte lakásában, mely előtt állandóan mécses égett s előtte igen gyakran imádkozott. Egy alkalommal egyik női látogatója a mécses olajával megkente beteg szemeit, mire azonnal meggyógyultak. Ez volt a kezdete azoknak a rendkívüli, feltűnő jelenségeknek, melyek lakását valósággal zarándok helyévé változtatták őt pedig a „toursi csodatevő”-nek nevezték. Aki Dupont benső, lelki életével behatóbban foglalkozik, az legkevésbé sem csodálkozik azon, hogy Isten az ő kérésére sok embernek oly rendkívüli módon jött segítségére.

Mindenekelőtt az ő rendületlen, sziklaszilárd elvei teszik előttünk nyilvánvalóvá életszentségét. Nemcsak lelkének legbensőbb rejtekéig át volt hatva hitének igazságától, hanem az egész életét is a leghatározottabb következetességgel, a hit világossága mellett fogta fel. Innen erelt fáradhatatlan buzgalma Isten dicsőségéért, mélységes áhitata az oltáriszentség iránt, valamint bátor, áldozatkész apostolkodása. Midőn egyetlen, végtelen gyengéden szeretett kis leánya, kit a leggondosabb nevelésben részesített, 15 éves korában meghalt, hangosan a Magnifikatot kezdte imádkozni. Valamennyi jelenlevő módfelett csodálkozott ezen az öröm- és hálaímádságon. Mindenekelőtt hálásnak kell lennem Istennel szemben, — volt a válasza — hogy kis leánykámnak ily szép halált adott s magához szőlitotta, mielőtt a világ ártatlanságát elrabolhatta volna.

Másik jellemző sajátossága mélységes alázatossága volt. Templomban, társaságban s általában mindenütt igyekezett oly helyet felkeresni, ahol lehetőleg legkevésbé vették észre. Csak akkor boszankodott ha dicsérték vagy pedig tiszteletnyilvánítással halmozták el. Nagyon kinosan érintette, hogy később a nyil-

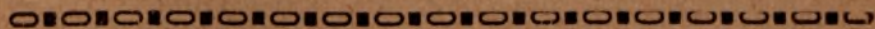
vánosság figyelmét annyira magára vonta, igazságtalan dolognak tartotta, hogy a jót neki tulajdonították, holott szerinte mindaz amit tett Isten kegyelmének volt a munkája.

Mária Magdolna ünnepét mindig nagy tiszteletben tartotta, mert ezen a napon 1837-ben Istentől különös benső megvilágítást kapott arra nézve, hogy az igazi életszentség elnyerésére milyen fontos a testnek önmegtagadása. Ezen időtől kezdve szent buzgóság fogta el, hogy testét sanyargassa, lemondott az érzéki élvezetekről és igyekezett saját akaratát megtagadni. Nagy kiterjedésű levelezésében újból és újból hangsúlyozza a keresztény aszkétika ezen régi kipróbált eszközeinek a szükségességét és nem győzi magasztalni a kegyelemnek és vigasztalásnak azt a bőségét, ami ebből a lélekre árad.

Azonban korántsem kell azt hinnünk, hogy Dupont Leo egyszerre elérte az életszentségnek azt a magas fokát, amelyen őt életének utolsó szakában látjuk. Csakis állandó fáradságteljes küzdelem árán tudta a test bilincseitől való teljes szabadulást megszerezni és a hétköznapiság nyomasztó légköréből abba a magaslatba felemelkedni, hol mindent az örök igazság napja tesz derültté, ragyogóvá.

1876. márc. 18-án halt meg. Ugy intézkedett, hogy lehetőleg egyszerűen temessék el. Ezt a kívánságát azonban nem igen vették figyelembe, temetése valóságos diadalmenet volt. Előkelőségek, egyszerű szegény emberek, polgári és egyházi hatóságok egyaránt ott akartak lenni, hogy ennek a rendkívüli férfiúnak megadják a végső tisztességet. A toursi érsek Dupont lakószobáját, ahol „a szent arc” képe függött azonnal nyilvános kápolnává alakíttatta át és csakhamar egy papi kongregációt kellett letelepíteni, hogy az oda zarándoklóknak igényeit kielégíthessék.

A mai kornak világi apostolokra van szüksége. Dupont Leo megmutatta, hogy mit tud egy világi apostol elérni, mert hisz ő eljuthat olv emberekhez is, akikhez pap egyáltalában oda sem tud férközni és sokkal kevesebb előítélettel kell megküzdenie mint azoknak, kik Isten ígését hivatásuknál fogva hirdetik. dr. —r.

Nem tudjuk elhatározni magunkat a jóra, mert az erényes cselekvés mindig önlgyőzést kíván. Förster.

Sokszor, amidőn minden másról megfélekedve csak anyagi sorsunkon akarunk javítani, azt az ágat fűrészeljük, amelyen ülünk. Bougaud.

Az Egyház szentjei a keresztény életideálnak lényeges alkotórészei s a Madonnaképekről mérhetetlen áldás áradt szét az emberiségre. Lagarde (prof.).

Könyörgés.

Szent Sziv, hol béke s üdv fakad,
A porba hullva kérünk:
Hagyd éreznünk irgalmadat.
Adj békességet nekünk!
Erőnk, vigasztalónk te vagy,
Ó, Jézus Szive el ne hagyj!

Ó Jézusunk, Szent Szivedet
Megnyittatád mi értünk,
Hogy ott találjunk nyughelyet
Vihar ha tépi éltünk.
Irgalmas Sziv, hozzád futunk,
Légy szükségünkben gyámolunk.

Szent Sziv, segítsd kegyelmesen
Küzdő hős hadainkat,
Hozd vissza dicsőségesen
A harcból fiainkat.
A béke napját virraszd ránk,
Viruljon újra szép hazánk!

Szent Sziv, te légy nyugvóhelye
A sok elvérzett hősnek.
Nyujtson irgalmad ereje
Enyhet a Szenvedőknek,
És küldj vigasztalást nekünk,
Kik értük sirunk, kesergünk.

† HORVATH BÉLA. *)

*) Elhunyt munkatársunk írásai között találtuk e szép költeményt; halála évfordulója alkalmával (okt. 23.) így is felujtjuk áldott emléket.

Passiójáték Mikófalván.

II. Az utolsó vacsora.

A napfény erősen tüzött Jeruzsálem fölé. Az utcákon és tereken hullámozott a nép, a négy tartomány fiai előzönlöttek a szent várost, mint valami szines áradat. Elzarándokoltak a husvéti ünnepekre. A szamariai asszonyok virágokkal beszótt tarka ruhákban és gyöngyös övvel, a római légió vitézei Judea táborai-ból és erősségeiből rézsisakkal fejükön, pikkelyes páncéllal derekukon és a fénylő rézpaizssal vállukon festői látványt nyujtottak a hullámozó néplömeg között.

A zszibongó nép között egyszerű öltözetű férfiak csapata tünik föl. Arcuk szelid, pillantásuk bátor, szájuk hallgatag. Ezek galileai halászok, a Názáreti tanítványai, akik körül veszik a mestert, s Ő liliumfehér palástjában áll közöttük, mint hófehér galamb, mint Isten legtisztább báránya s tanít eddig nem hallott isteni ígéket. Mögöttük a farizeusok, szaduceusok és írástudók sorakoztak sötét ábrázattal és komor tekintettel... drágaköves uszályos palástjuk kék és biborpiros színben égett... Egyszerre áttöri magát az egyik az apostolokon s kísérti a Mestert mondván: Melyik a főparancsolat? S ő átszellemlen, lelkesen kiáltja: Minden parancs között legelső ez: Halljad Izrael! — Szeressed a te Uradat Istenedet teljes szivedből és teljes lelkedből, teljes

elmédből és minden erődből. Ez az első és legfőbb parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeressed felebarátodat, mint tennemagadat. Ezeknél nincsen nagyobb parancsolat és e parancsolaton függ az egész törvény és a próféták. Ezen isteni ígérekre felfigyel a tömeg, a hallgatóság és az apostolok arca fényel telik meg; a kísértők elnémulnak és senki sem meri tovább kérdezni. Köröskörül az oszlopok árnyékából lehajtott fővel és megalázva sompolyogtak el a farizeusok.

Jézus magára maradt az apostolokkal. Péter és János Jézus elé járul s alázattal mondják: — Uram, kövess minket a helyre, ahol kívánságod szerint elkészítettük a husvétot... A nap leszáll a hegyek mögé, Jeruzsálem főtere elcsendesedett az alkony órájában, mire Jézus az utolsó vacsora helyéhez ért. A gazda félre huzta a lombsátor ajtaját fedő kárpitot s Jézus az apostolokkal belépett a terembe. Utolsónak iskarioti Judás lépte át a küszöböt, keble fölött pénzeszacskójában halkán megcsörrentek az ezüsttallérok. Jézus a fehér terítővel leborított asztalhoz lépett, mellette állt János, a többiek meg köréje sorakoztak, majd felzendült az apostolok ajkán a husvéti zsoltár dicsőítő éneke. Eközben bejön a szogáló, meghajol Jézus előtt s feltálalja a keserű salátával fűszerezett husvéti bárányt, mondván:

— Ime Uram a bárány, amely feláldoztatott az Isten bárányának eledelül. III. Jel. Meghatóan egyszerű, de egyszerűségükben is magasztos szavakka beszél az Ur tanítványaihoz, az örömtől sugárzik az arca, hogy oly meghittten élvezheti még egyszer apostolaival együtt a husvéti bárányt... És azután, hogy ezen előképet teljesítse, megalapítja az Oltáriszentséget. Az asztalon állott a borral telt kehely és a husvét kenyere, a kovásztalan lepény. Jézus összekulcsolja kezét, majd a kenyér és kehely fölött kitarva az égre tekint és halkán imádkozik...:

— Atyám! Ki a te jószágodnak fénylő melegével kalásszá érlelted a magot, hogy kenyeret adjon az embernek táplálékul, szenteltessék meg a te neved. És amiként megsokszoroztad a magvakat, hogy testünknek táplálására legyenek, — akként sokszorozd meg irántunk való irgalmasságodat, hogy lelkünk is bővelkedhessék a te nagy jószágodban. Áldassék azért a Te szent neved. *Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely ti érettetek adatik.* Ezt miveljétek*) az én emlékezetemre... — Majd a kelyhet veszi és folytatja: Atyám! Te, aki a Te jószágodnak forrásából öntözted a szőlőnek tökéjét és gyümölcsének nedvét italul adtad nekünk, hogy kipirosodjanak arcaink és dicsérő szókra fakadjanak ajkaink, áldott légy sziveünk vigasságában... Ígyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem. És ez az én vérem, amely ti értetek kiontatik, uj Testamentum leszen...

*) Bántó, hogy a szövegekönyv nem követi az evangélium szokott kifejezéseit.

Mily csendben, mily egyszerűen és alázatosan történik a nagy dolog. Az apostolok már nem kételkednek, már nem haboznak, hanem megértik a nagy isteni titkot. Eltek és ittak, bámulva annak az Istennek a jóságát, akinek szeretetét így ehették és ihatták. Néma csend támadt, úgy hogy szinte hallani a tanítványok szívének heves dobbanását, melyeket a szeretet tüze hevített. . . .

Jézus utána felkel, leveti felső ruháját, egy kendőt köt maga elé és vizet töltve egy cseréptálba, megmosni készül a tanítványok lábait. Péter előtt letérdel, kit az apostolok fejévé tett, de ő oly elfogultan, oly hevesen tiltakozik ily nagy megaláztatás láttára, nem érti fel emberi ésszel, hogy mit akar az Ur. De a Mester jóságosan oktatja őket: Pédát adtam nektek, hogy amikép én cselekedtem, akként cselekedjetek ti is. Ha valakit befogadtok a szegények és szükölködők közül és ételt adtok neki, engem tápláltok . . .

Az Ur ismét leül. Lelkében megrendül, amikor kimondja a rettenetes vádat: Bizony mondom nektek, hogy egy közületek elárul engem, ki velem eszik. Az apostolok lelkére is szomorúság ül. Ily becstelenség olyannyira valószínűtlennek tűnik fel előttük, hogy, mert hinniök kellett a mester szavaiban, önnön magukban kezdtek kételkedni s egyenkint kérdik, vajjon én vagyok-e Úram? Az apostolok szeretettől s félelemtől remegő kérdéseibe belesírt a legocsmányabb képmutatás és ördögi gonoszság kirívó hangja: Judás is felkel, homlokára illeszti kezét, meghajol s kérdi: — Ó Mester! Te vagy az életnek illatos mézzel csordultig telt kútja és kedvesebb vagy előttem mindenkénél. Én vagyok-e? Jézus halk szomorúsággal válaszol, szinte szánja Judást: — Te mondad! Amit akarsz cselekedni, hamar cselekedjed. — Judás meghajol és meggörnyedve a büntudat súlya alatt, kimegy.

A tanítványok mitsem értenek ebből. Tamás kérdi is, miért megy el Judás és Péter, kinek megsugta a szeretett tanítvány, ki leszen az áruló, mentegeti. Valószínűleg elküldötte a Mester, hogy valamit vásároljon, vagy hogy egy denárt a szegények között ki-osszon.

Judás távoztával, a Mester kebeléből a megkönnyebbülés sóhaja tört elő. Most dicsőítették meg az emberfia és az Isten megdicsőítették ő benne. Majd felkelnek az asztaltól és zsoltárok éneklése közben kivonulnak az olajfák hegyére . . . *P. Bernát.*

(Folytatjuk.)

Ezeknek az embereknek dogmáik voltak, nekünk csak nézeteink vannak és nézeteikkel nem lehet dómokat emelni.

Heine az antwerpeni katedrális előtt.

Minden szent mise valóságos és teljes megisméllődése a karácsonyéjnek.

A. Stolz: Dürre Kräuter.

A lelkek zarándoklata asszizi sz. Ferenchez.

Az Urnak 1226. esztendejében október hó 3—4. közt csendes éjelen Asszizhez közel fekvő „Sancta Maria Angelorum” zárda egyik cellájában haldoklik egy nagy szent, a szent szegénységnek legnagyobb szentje, ki valaha élt a földön. Ez asszizi vagy „szeráfi” szent Ferenc, kit kortársai és élettörténet írói az Ur Jézusnak szent sebei viselése, a stigmatizáció miatt a „XIII. század második Krisztusának” neveztek el.

Az Ur szolgálatában és a lelkek megmentése körül kifejtett rendkívül nehéz és fárasztó munkájában 20 évet töltött. Aránylag rövid idő, de érdemekben gazdag, kihatásaiban meggyenesen megbecsülhetetlen. „Husz évnél tovább viselte a bünbánat öltönyét”, írja róla élettörténet írója, „husz év alatt a remeték szigorát, a lángbuzgalmu férfiak tevékenységét és a vértanúk nagy kinjait csaknem uralmányalta. Husz év leforgása alatt 3 rendet alapított: föllendíti a hitéletet, nemesíti az erkölcsöket, terjeszti a földön Isten országát. Valóban, ha érdemeiről őszintén akarunk nyilatkozni... érdemei tetőpontjukat abban a körülményben érték el, hogy mindenben hű követője akart lenni isteni Megváltójának. Hasonlított hozzá születésével a szalmán, apostolkodásával, esodáival, szenvedéseivel az Alvernán. Hasonlított csak hozzá, mert akart és törekedett hozzá hasonlónak lenni. És ezt a hasonlatosságot el is érte, amennyire azt teremtmény egyáltalán elérheti.” (Bohnert: „Asszizi sz. Ferenc élete” XIX. fejt. 448. old.) Ép ezért zarándokolnak a lelkek sz. Ferenchez, mert példája, szavai, élete és szelleme vonza őket.

Most, ime, itt fekszik előttünk a hannaival behintett földön, durva bünbánati ruhába öltözve, mint a teljes szegénység, a mindenről való szoros értelemben vett lemondás halhatatlan bajnoka. Rendkísai, az első tizenkét tanítvány körülállják és ő velük együtt imádkozza Dávid király 141. zsoltárát: „Voce mea, Domine, clamavi”. „Szómmal az Urhoz kiáltok: szómmal az Urhoz könyörögek.”

De a nagy Szentnek órái is megvannak számlálva, minthogy ő is ember, aki fölött elhatározott, hogy egyszer meghaljon. Fájdalmai percről-percre fokozódnak, gyötrelmei hevesbednek, valami természetes nyugtalanúság vesz erőt rajta. Gyorsan hanyatló testi ereje. A lélegzet megmegáll, az arc feltünően beesik, elváltozik, szemei körül a közeli halál lékes gyűrűi jelentkeznek. Beáll az agónia. Feje elfordul, néhány másodperc s ajkain egy gyenge mozgást lehet észrevenni. Az utolsó sóhaj: „A tömőleből szabadítsd ki lelkemet, hogy dicsérjem nevedet.” És itt örökre bezáródnak ajkai, szemei lecsukódnak, hogy azokat csak a mennyi világosság számára nyissa föl újból az igazak és szentek társaságában. Hótiszta lelke az égbe szállott.

Üdv, neked, óh hátor és kitaró bajnoka a hitnek, a nagy bünbánatnak, a krisztusi teljes szegénységnek és az isteni szeretetnek! Üdv neked sz. Ferenc, mert jó harcot harcoltál. A pályafutásodat szerencsésén befejezted, azért az Ég leszen örök jutalmad!

És mert szép volt sz. Ferenc ha-

iala, ép azért még halálában is hozzá
zarándokolunk.

Azután az áldott testet behalzsamozták. Koporsóba tették és a porcinkulai zárdából egy végeláthatlan tömeg kíséretében átvitték Ásszizi városába, hol örök nyugalomra helyezték sz. György templomában. A sir bezárult, magába fogadta a „Szenetet“, „Ásszizi angyalát“, „Itália apostolát“. Történt ez 1226. okt. 4-én. Az Urnak 1228.lik évében, tehát 2 évré rá, sirját fölnyitották. Testét épen, romlatlanul találták, rajta az enyészetnek semmi nyoma. „Magát a szentet — írja Waddingus — koporsójában élőnek lehetett volna tartani. Tagjai rugékonyak, sebhelyei pirosak, mintha élet pezsegne ereiben.“ (Annales minorum ad a. 1228.) És IX. Gergely pápa ez alkalommal avatta szentté. 1230. máj. 29-én pedig niből kiemelték az egészen ép testet és az ujonnan épített „Sagro Conventu“ remek bazilika alsó templomába helyezték örök nyugalomra. Itt fekszik most is.

Imét „szent Ferenc sirtemplomából“ árad szerteszőjvel az ő lelke, az ő szelleme. És évente okt. 4-én ide zarándokolnak milliók lelkei, hogy lelkben szent Ferencet lássák, vele léleküzenetet váltsanak, őt hallják és tőle tanuljanak. Ez a lelkek zarándoklata sz. Ferenchez a „paradicsom halmán“ épült nagyszerű templom örökkényű kriptájában.

Hozzá zarándokolnak millió lelkek, hogy magukba szívhassák azt a szeretetet, amelytől a „szeráfi atya“ szive lángolt Ura-Istene iránt, kit minden teremtménynek szeretnie kell teljes szívből, teljes lelkéből, teljes elméjéből és minden erejéből.“ Ez az első és a legnagyobb parancsolat, a mely a többi parancsolatot is mind

magában foglalja. És sz. Ferene semmit sem akart, semmit sem vágyott, csak az egyet: szeretni Jézust, a fölfeszített Krisztust.

A langyos, a hideg, a hitben gyenge, a vallásban közönyös lelkek csak hadd zarándokoljanak el sz. Ferenchez: tán szívük fölmelegszik a hit igazságá iránt, talán ők is szeretni fogják az Istent! Az anyagiás, a kapzsi, a fősvény lelkek csak hadd zarándokoljanak el sz. Ferenc siriához és tanuljanak e nagy szenttől a földieket nem lelkük kárával keresni, azokhoz Isten megbántásával nem ragaszkodni, mert „keressétek mindenekelőt a mennyek országát és a többi mind megadatik nektek!“ A szegénységet, a drágaságot, a sok nélkülözést szenvedő lelkek csak hadd zarándokoljanak el sz. Ferenchez, tanulhatnak tőle türelmet, az Isten akaratában való megnyugvást, a kevéssel való beérést: megtanulhatják tőle a szegény Krisztust követni, szolgálni, és szeretni minden szegénységükben is!

Igy lesz a lelkeknek sz. Ferenchez való zarándoklása a lelkeket, a családokat és egész társadalmat átalakító megmentő eszköz a mai egyenlőtlenbeosztású társadalmi eltolódások idején, a divat, a fényűzés telhetetlenségében és a világnak való mérhetetlen tetszelgésben. Szent Ferenc siriából hallik a hozzá zarándoklók szívéhez: „Legyetek az én követőim, a mint én is Krisztus követője vagyok!“

Bizony, ha fogékony a lelkiünk az élet magasabb feladatai iránt, akkor megértjük a „szeráfi atya“ szellemét, lelkét, törekvéseit és ha megszerettük, megszeretjük és ha megszerettük, át is éljük életünkben, lelkünkben, cselekedeteinkben. Társadalmi kérdések megoldódnának, ha a lelkek sz. Ferenchez zarándokolnának.

F. H.

Pécsi katolikus élet.

A pécs-belvárosi egyházközség megalakulása.

A pécsi belvárosi egyházközség alakulását előkészítő bizottság Kelemen Andor dr. plébános, Hamerli Imre és Krigl Nándor kir. táblai bíró templomgondnokok, Brunner Árpád dr. kir. táblai titkár, Günther Mihály dr. iparkamarai titkár, Hamerli József vasnagykereskedő, Kelemen József kir. kuriai bíró, Késmárky István dr. egyetemi tanár, Madarász József ipartestületi elnök, Lieber György dr. ügyvéd, Ludwig Ferenc dr. városi főorvos, Rihmer Aladár kir. táblai bíró az alábbi felhívást intézik Pécs kath. közönségéhez:

„Katolikusok! Elménk s kedélyünk nyugalma a legfőbb, sőt az egyetlen boldogság, melyet a földön találhatunk s miután az elsőt csak erős meggyőződés, a másodikat csak erős akarat által érhetjük el, életünk főfeladata az, hogy e kettő után törekedjünk”, mondotta báró Eötvös József s szavait visszhangozza lelkiismeretünk a lelki béke boldogító pillanataiban.

Ezen boldogság forrása az igazi vallásosság, mely nem egyéb, mint az Istentől kinyilatkoztatott dogmákra támaszkodó szilárd meggyőződés és az örök érvényű erkölcsi törvényekhez alkalmazkodó erős akarat, külső megnyilvánulásában telítve jóssággal s szeretettel.

Az igazi vallásosság öre, ápolója és terjesztője pedig a

Katolikus Egyház, mert tanainak hirdetésével, világnézetének kifejtésével, a keresztény kultúra fejlesztésével, a komoly, szabályozott, a hit és az ész által fegyelmezett életmódra nevel.

Közel 2000 év története igazolja, hogy az Egyház működéséből annál több hasznot merítünk, minél jobban törődünk sorsával s minél nagyobb támogatásban részesítjük tanítói, papi és kormányzói hivatalát.

A tapasztalat bizonyítja, hogy a mostani idők viszonyai között az egyházközségi önkormányzat, másnéven kat. autonómia az a keret, mely rendszeres munkára szervezi a hívők tömegét az Egyház javára abból az célból, hogy az Egyház mindenki szívéhez közel férközzék, ügyei iránt minden tagjának érdeklődését felkeltse, közreműködését kíváltsa s eképen kat. öntudatot és kat. közszellemet teremtsen.

Ennek az egyházközségi önkormányzatnak plébániánk területén megvalósítása akadályokba nem ütközik. A politikai hatóság részéről a jogot az 1848:XX. és 1868:LIII. törvény-cikkek mondották ki, melyek ma is érvényesek. Az előzetes egyházmegyei engedélyt pedig megyéspüspökünk szintén megadni kegyeskedett.

Valósítsuk meg tehát plébániánk területén a kat. autonómiát, alakítsuk meg a Pécs-belvárosi r. kat. egyházközséget, hogy annak eredményes működése erősítse bennünk a

gondviselésbe velett rendíthetetlen hitet, növelje nagyra bennünk a szebb jövőben bizó reményt s gyujtsa lánggra szívünkben a földi dolgok zavartalan, nyugodt élvezetét biztosító keresztény szeretetet.

A pécs-belv. egyházközség ünnepélyes megalakulása f. évi november 12-én, vasárnap d. e. 11 órára van tervbe véve a belv. kat. kör disztermében. Ezt megelőzőleg a belvárosi plébánia templomban d. e. 10 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz.

A pécs-belvárosi róm. kat. egyházközség megalakulását előkészítő bizottság ez uton is felkéri az összes pécs-belvárosi hívőket, hogy a választók névjegyzékének összeállítására végezt utacsoportonként tartandó értekezleten megjelenni vagy pedig akadályoztatásuk esetén a lakóházukban levő összes katolikusok névsorát a belvárosi plébániahivatalba eljuttatni sziveskedjenek.

A belvárosi plébánia területe 6 kerületre van felosztva:

I. ker. Anna-, József-, Inczedy Dénes- (páros), Mária-, Megye- és Mór-u. Széchenyi-tér (1—2, 13—18).

II. ker. Bástya-, János-, Király-, Kisflórián-, Nagyflórián-, Papnövelde-u. és Papnövelde-köz.

III. ker. Beresényi-, Boltivkőz, Fürdő-, Gábor-, Irgalmasok (páratlan), Kazinczy-, Kisfaludy-, Lyceum-, Munkácsy-, Perczel-, Timár-u., Haltér és Mayláth-tér.

IV. Czinderi-, Imre- (27. sz. kezdve), Rákóczi (41—74-ig), Siklósi-u. (páratlan), Siklósi országút (páratlan), Nagynóstavölgy és Resch puszta.

V. Francia-, István-, Kaposvári- (páros), Kálvária- (19. sz. kezdve), Klapka-, Mátyás Flórián (páros), Péter-u.

VI. ker. Antal-, Hatház-, Mandula-, Mihály-, Nap-, Ótemető-, Ótemető-köz, Szőlő-, Szőlőköz, Virág-, Zöldfa-utcák.

Leányalkalmazottak kongregációja.
A kongregáció helyi szabályai értelmében minden évben új tisztviselői kart választ. Ugyanaz kétszer egymásután nem lehet elnöknő. Ily módon minden évben új tagok kerülnek a tisztviselői karba, ami biztosítja az eleven életet. Elnöknő lett: Schuster Annus; assistensek: Benzenteitner Jolán és Kovács Ilonka; titkár: Wolf Ilonka; jelöltek mestere: Balaskó Rózsi; tanácsosok: Berta Ilonka, Haragó Margit, Korvicska Erzsébet, Lankotka Anna; pénztáros: Leia Ilonka; sekrestyés: Cziegler Annus; beteglátogató: Cseke Irmus.

A Szent Vince egyeslet javára a legutolsó kimutatásunk óta a következő adományok folytak be: Wurster József prelátnak-kanonok 1000 K.; Romeisz Ferenc apátnak-kanonok 1000 K.; Fűszerkereskedők Áruforgalmi R. T. 1000 K.; Szilárd Leó főreálisk. tanár 150 K. Lapzártakor kaptak a hírt, hogy a megyéspüspök úr önmagyméltósága 20,000 K-t adományozott a Sz. Vincze szegényeknek.

A népmiszlók sikere érdekében most alakult meg a plebániák és az összes hitbuzgalmi egyesületek képviselőiből egy szűkebb körű intéző bizottság, mely hivatva van a miszlók érdekében a legszélesebbkörű propagandát kifejteni. Helyszüke miatt jelen számunkban bővebben nem foglalkozhatunk eme rendkívül fontos és a katolikus Pécs hitéletét oly közelről érintő eseménnyel, a jövő számunkat azonban teljesen a miszlók ügyének szolgálatába akarjuk állítani. — A miszlók vezetésében a legnagyobb valószínűség szerint részt vesz a

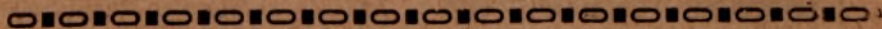
hires szónok, P. Bangha Béla, valamint Hász Brokárd, a karmeliták tartományfőnöke,

A Szociális Missziótársulat október hó 17-én tartotta nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében évi közgyűlését, a részletes értesítést jövő számunkban hozzuk.

Mór-áldások a székesegyházban. Pécs első püspökének b. Mórnak tiszteletére szokásos litániák az idén is

október hó 23-án kezdődnek a székesegyházban az októberi rózsafüzér-ájtatossággal kapcsolatban.

Adomány a belvárosi templomnak. A pécs-belvárosi plebánia templom zárt gyóntató székéhez az összes famennyiséget Griffaton Miklós a plebánia rendelkezésére bocsájtotta, ugyancsak ő az elkészítés költségeire 10,000 koronát adományozott.

A kiadóhivatal üzenete.

A papír- és nyomdaárak folytonos emelkedése lapunkat is válságos helyzetbe sodorta. Épen ezért szeptemberben nem is tudtunk megjelenni, s így a 7—8. számot most egyszerre adjuk. Az előfizetési árat példányonként 10, az egész évi előfizetési dí-

jat pedig 100 koronára voltunk kénytelenek felemelni. Kérjük lapunk olvasóit, hogy új előfizetők szerzésével lapunk fenntartását megkönnyítsék s egyben kérjük, hogy a 100 kor. előfizetési díjat kiadóhivatalunkba küldeni sziveskedjenek.

A legújabb

Mária énekek

gyűjteménye bucsujárásai és egyéb imákkal 112 oldalas, füzetben 20 koronáért bérmentve kapható a

Belvárosi plebánia hivatalban.

TAIZS JÓZSEF

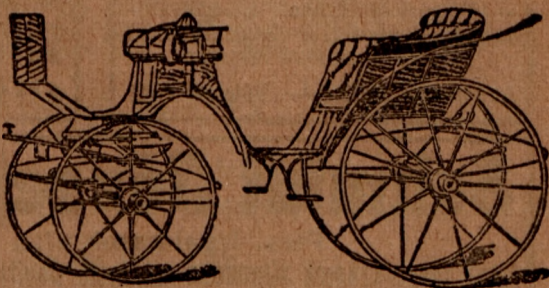
könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS. MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszerket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók

Kovács D. Lajos

kocsigyártó, fényező és nyerges PÉCS, Rákóczi-ut 45.

Uj kocsikat, legolcsóbb árban készítek és átalakítást vállalok. — Ócska kocsikat a legmagasabb árban becserelek, féderes ülések kaphatók.

Oertel Temetkezési Vállalat

legsolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin. padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és cseméje kereskedő-nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.

Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:

LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

::: PÉCS :::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

*Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.*

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kivitelben. — Polgári öltönyöket a legdivatosabban elkészítve. — Egyenruházati sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár

Pécs.

Uj orgonák. — Harmoniumok.

Póthomloksipok.

Javítások, — Hangolások elsőrangú kivitelben.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.

Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető** Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**, **liszt**, **magvak**, **bor**, **méz**, **zsir** és **szalonna**, valamint **széna**, **szalma** és **erőtakarmány**.

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt. **Szövetkezetek**, **egyletek** és **társaságok** megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Telefon: 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra” „LILIAM TEJCRÉM
LILIAM TEJPOMÁDÉ
a legjobb arcápoló.

„Zóra” „Liliumtej szappan bekebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Duro” „tinta tabletta” minden színben, egy tabletta 4 K., mellyel 1 deci tinta készíthető.

„Phenolat” „labizzadást három nap alatt elmulasztja.

„AHA” „visketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Korall” „baromfi és sertésvész elkerülendő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY” patika
Pécs, Majláth-tér.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Allandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

ÁRPÁD R.-T. KIADÁSA KALOCSA.

EGYHÁZI ÉNEKEK ÉS IMÁK

Összeállította :
Berauer József
ny. főszékesegyházi karnagy.

Népiskolai imakönyv 131
énekkal és ministrációval.

Kötve 60 korona.

Viszontelárusítóknak engedmény.- Kivánatra tájékoztatót küldünk.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro-technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.*

Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.

Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

**Kötszer, gummi áru, plpere kozmetikai és
fogápolási** cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfumerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Fleischer és Buday,

papi és uridivat szabók Pécs. Zringi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltőnyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a legjutányosabb árakon. Saját szövetraktár valódi angol, cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendü jóminőségü bőrkeztyük

Alapítva :
1861-ben.

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtatnak

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannónia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elis.mert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0—0

„LILIAM-ANGOL CRÉME”

„BRABANT” arccrème

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Gelch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Ha jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN
nagy választékban!

Férfi-, fiu , gyermek öltönyök
Divat mellények
Csikos nadrágok
Valódi angol imp. esőköpenyek
Fregoli kabátok!

Elsőrendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felelős szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R T. nyomdájában Pécssett.